

Hjortekæret

Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas

Byer og bygninger 2000

Fortunen

Skov- og Naturstyrelsen
Miljø- og Energiministeriet

Indhold

Forord	2
Indledning	3
Bebyggelse og landskab	4
Hovedtræk af Lyngby-Taarbæks historie	6
Arkitektoniske kvaliteter i Lyngby-Taarbæk	10
<i>Dyrehaven side 11, Øresundskysten side 12, Mølleåen side 14, Søerne side 16, Det gamle Lundtofte side 17, Bondebyen side 18, Taarbæk side 20, Brede side 22, Byggeforeningen Frem side 23, Fuglevad Kvarteret side 24, Det gamle Virum side 25, Det planlagte Virum side 26, Egeparken side 27, Elementbyen side 28, De engelske rækkehuse side 29, Kvarteret ved Pipers Park side 30, Den engelske haveby side 31, Rækkehuse ved Kornagervej side 32, Fortunbyen side 33, Danmarks Tekniske Universitet side 34, Rådhusområdet side 35, Virum Torv side 35, Lyngby Hovedgade side 36</i>	
Byggeskik i Lyngby-Taarbæk	38
Bygningernes bevaringsværdier	46
<i>Bygningsregistreringen side 46, Kgs. Lyngby/Ulrikenborg Bydelene side 47, Sorgenfri Bydel side 48, Taarbæk Bydel side 49, Virum Bydel side 50, Lundtofte Bydel side 52, Lyngby Bydel side 53, Hjortekær nord Bydel side 54, Hjortekær syd Bydel side 55, Det åbne land side 56</i>	
Bevaringsplanlægning	58
Litteraturliste	60

Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas

Byer og bygninger 2000

Forord

Med Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas er der sat fokus på de arkitektoniske og kulturhistoriske værdier i kommunen.

I samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune har Skov- og Naturstyrelsen registreret og kortlagt bevaringsværdierne i kommunen og dermed skabt et solidt grundlag for den fremtidige planlægning.

Arbejdet med Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas har stået på siden foråret 1999, og resultatet giver borgere, politikere og planlæggere i Lyngby-Taarbæk bedre muligheder for at vurdere, hvilke kvaliteter man bør værne om i fremtiden.

Kommuneatlasen skal ses i sammenhæng med en række andre initiativer på by- og bygningsbevaringsområdet som f.eks. Folketingets beslutning i 1997 om ændring af bygningsfredningslovgivningen. Bag lovændringerne ligger en ambition om dels at styrke arbejdet med de bevaringsværdige bygninger og byer, dels at inddrage en bredere del af befolkningen heri.

I forlængelse heraf udarbejdede Skov- og Naturstyrelsen i 1998 en vejledning om bevarende lokalplanlægning. Vejledningen rummer konkrete eksempler på, hvordan et kommuneatlas kan danne grundlag for forskellige typer af bevarende lokalplaner. Samtidig har kommunerne fået mulighed for at nedsætte bygningsforbedringsudvalg, som via byfornyelsesmidlerne kan yde økonomisk støtte til istandsættelse af

bevaringsværdige bygninger. Udpegningen af de bevaringsværdige bygninger i kommune- og lokalplanlægningen kan ske med udgangspunkt i kommuneatlasen.

Bag Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas står en lokalt sammensat følgegruppe, som med stor viden og interesse har fulgt arbejdet. Det er håbet, at atlasen vil fremkalde debat og dermed skabe opmærksomhed om kommunens arkitektoniske og landskabelige kvaliteter.

I de senere år har byfornyelse og byomdannelse præget Lyngby-Taarbæk. Der bygges om og bygges til, alt sammen inden for den eksisterende bystruktur. Forhåbentlig vil kommuneatlasen – med sine skildringer af fortid og nutid – fungere som et nyttigt redskab til at træffe de rigtige beslutninger for kommunens fremtid.

Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas er udgivet med støtte fra Brødrene Hartmanns Fond.

Hans Henrik Christensen

Direktør
Skov- og Naturstyrelsen

Kai Aage Ørnskov

Borgmester
Lyngby-Taarbæk Kommune

Følgegruppen samlet til sit sidste møde. Fra venstre: arkitekt Benny Bøttiger, Hasløv & Kjærsgaard, arkitekt Jørn Kjærsgaard, Hasløv & Kjærsgaard, cand. mag. Hannelene Toft Jensen, Skov- og Naturstyrelsen, Ruth Olander, medlem af kommunalbestyrelsen, Olav Lilleør, medlem af kommunalbestyrelsen, Liss Kramer Mikkelsen, medlem af kommunalbestyrelsen, cand. mag. Jeppe Tønsberg, Byhistorisk Samling, Lene Kaspersen, medlem af kommunalbestyrelsen og formand for følgegruppen, El-installatør Thorkild Baltzer, Handelsforeningen for Kgs. Lyngby og Omegn, ingeniør Niels Friderichsen, Foreningen Bedre Bymiljø, og arkitekt Palle Kastrup, Lyngby-Taarbæk Kommune. Arkitekt Finn Solgård, som var repræsentant for NOAH, var fraværende.

Indledning

Udviklingen af Lyngby-Taarbæk fra et landbrugsområde med de tre landsbyer Virum, Lyngby og Lundtofte til en fuldt udbygget kommune er foregået gennem de sidste 3-400 år. I den periode har kommunen været vugge for en vigtig del af den industrielle udvikling i Danmark – mølleindustrien langs Mølleåen – såvel som kongelig jagtresidens og bopæl; udflugtsmål og forlystelsessted for Københavns befolkning samt hjemsted for lystgårde og landsteder indtil midt i 1800-tallet, hvor byudviklingen tog fat. Allerede i 1760'erne blev der i Lyngby givet privilegier til at drive handel og håndværk som i købstæderne, og Lyngby har siden været et handelsmæssigt kraftcentrum i Københavnsområdet.

Alle disse udviklingsperioder i Lyngby-Taarbæks historie har sat sig tydelige spor i bymiljøet i form af bebyggelser, vejnet, grønne områder og terræn, som kan opleves den dag i dag.

Lyngby-Taarbæk er præget af store grønne områder. Det er især Jægersborg Dyrehave og Frederiksdal med søerne Bagsværd Sø, Furesø og Lyngby Sø samt Mølleåens forløb frem til Øresund i øst, der giver kommunen de grønne træk.

De grønne hovedtræk er sammen med de regionale veje – Strandvejen, Helsingørmotorvejen og Lyngby Omfartsvej-Kongevejen med til at opdele kommunens byområder. Længst mod øst ved Øresund ligger Taarbæk som en "by i byen", adskilt fra de øvrige byområder af Dyrehaven.

Mellem Dyrehaven og Furesø ligger et stort, sammenhængende byområde, mere eller mindre tydeligt opdelt i enkelte bydele af de store veje og Mølleåens nord-syd gående forløb. Centralt i byområdet ligger Kgs. Lyngby med Lyngby Hovedgade som kommunens bymæssige midtpunkt med rådhus og handelscenter, vest for Lyngby Omfartsvej og jernbanen ligger byområdet Ulrikkenborg, mod nord ligger Lundtofte, og mellem Helsingørmotorvejen og Dyrehaven er Hjortekær placeret. Mod nord-vest ligger Virum og Sorgenfri som et sammenhængende område og grænser ned til Furesø, Bagsværd Sø og Lyngby Sø.

Bebyggelsesmønstret i kommunen udviser store variationer. Det skyldes bl.a., at Lyngby-Taarbæk er præget af at være udbygget gennem mere end 200 år. En udbygning som begyndte at accelerere fra 1863 og intensiveredes i årene 1930-60. Derved er kommunens bygningsmasse præget af mere end 200 års arkitekturidealer.

Kortlægning af bevaringsværdierne

Baggrunden for kommuneatlasset har været en omfattende registrering af bebyggelsen i Lyngby-Taarbæk Kommune, som blev gennemført i 1999. Alle bygninger opført før 1940 er blevet vurderet ud fra en række kriterier som f.eks.: arkitektonisk værdi, kulturhistorisk værdi, originalitet og tilstand og udført i en skala fra 1-9, mens der i dette atlas er vist oversigtlige kort med kun tre kategorier: høj bevaringsværdi, middel bevaringsværdi og lav bevaringsværdi.

Lyngby-Taarbæk Kommune 2000.

Sideløbende med kortlægningen af bygningerne er der foretaget en gennemgang af de bymæssige kvaliteter. Kortlægning af kommunens bymæssige kvaliteter og registreringen af de enkelte bygninger er to uafhængige vurderinger, som ikke nødvendigvis medfører det samme resultat for den enkelte bygning.

Hvordan kan atlasset bruges?

Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas indeholder kun et udvalg af de kort og registreringer, der er udarbejdet i forbindelse med kortlægningen, og atlasset videregiver således kun registreringens hovedresultater. Kommuneatlasset rummer en gennemgang af de vigtigste byarkitektoniske hovedtræk og sammenhænge samt en oversigt over bevaringsværdien for bygninger fra før 1940. Lyngby-Taarbæk Kommune kan bruge atlasset som støtte i forbindelse med kommune- og lokalplanlægningen samt byggesagsbehandlingen, byens borgere kan bruge atlasset som en vejviser i de bygningshistoriske forhold og i de by- og bygningsmæssige kvaliteter, og den enkelte husejer kan se på oversigtskortene side 46-57, hvorledes den enkelte ejendom er vurderet.

Vores fysiske omgivelser ændres hele tiden. Nybygninger, om- og tilbygninger, nye krav og behov samt andre arkitekturopfattelser vil komme til - ligesom vores landskaber ændrer sig. Bevaringsarbejdet skal ikke standse denne udvikling, men skal sikre at den ikke styres af tilfældigheder. Hver især kan ændringer virke ubetydelige og små, men tilsammen over en årrække kan de medføre en forarmelse af det fysiske miljø. Der må arbejdes for at dette ikke sker, og for at det ikke nødvendigvis bliver den letteste og billigste løsning der vælges, hver gang der tages en beslutning. Det er derfor ønskeligt, at den enkelte husejer bidrager til en forbedring af bymiljøet - ikke kun for sin egen skyld, men også til glæde for kommende generationer.

Bebyggelse og landskab

Lyngby-Taarbæk Kommune er begunstiget med et af Nordsjællands mest varierede landskaber med Øresundskysten, Jægersborg Dyrehave, Furesø, Lyngby Sø, Bagsværd Sø og Mølleåen. Allerede i 1700- og 1800-tallet var Lyngby et yndet udflugtsmål for hovedstadens befolkning – et fristed, hvor der var lys og luft. I dag, hvor Lyngby-Taarbæk er en fuldt udbygget kommune, er de landskabelige herlighedsværdier – herunder især Øresundskysten og Jægersborg Dyrehave – fortsat en stor attraktion for befolkningen i hovedstadsregionen.

Lyngby-Taarbæk er stærkt præget af sit oprindelige kuperede terræn, og af nuværende og tidligere vådområder. Terrænet har været bestemmende for flere bebyggelsers udformning samt for mange vejes forløb. Således er Lyngby Kirke placeret på et højdepunkt nær det tidligere vadested over Mølleåen, Eremitageslottet er placeret på Eremitageslettens højeste punkt og flere villakvarterer, som f.eks. Fuglevadkvarteret og Fortunbyen, er planlagt således at vejene nøje følger terrænets kurver.

I Jægersborg Dyrehave findes det højeste terræn i skovens sydvestlige del, her når terrænet op til en højde på 49 m over havet, og Djævlbakken i Ulvedalene når op til 46 m.

Flere steder i bybilledet opleves markante terrænforskelle, der yderligere accentueres af bebyggelsens samspil med landskabet. Det kan f.eks. opleves i Mølleådalene, men også langs Lyngby Hovedgade. Her oplever både gående, cyklende og kørende de store terrænforskelle, der er med til at skabe variation i bybilledet.

En række af de grønne områder er fredede. Det gælder Jægersborg Dyrehave, Frederiksdal Skov, markerne ved Frederiksdal, Mølleåen og Ermelundskilen. Forter, batterier og fæstningskanalen er sikret som for-

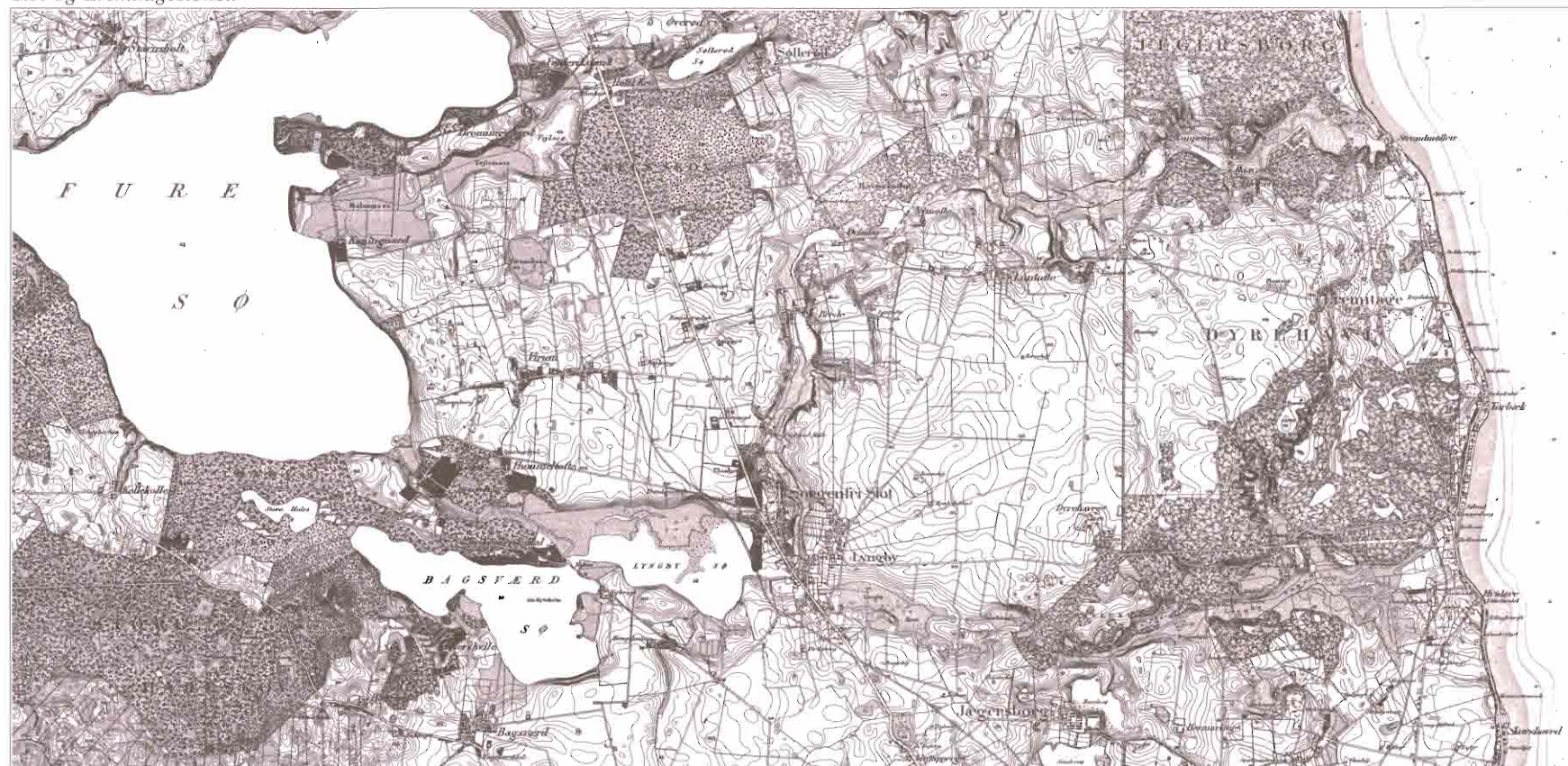
tidsminder efter naturbeskyttelsesloven. Der findes en række fredede gravhøje, bl.a. i Dyrehaven, i Lyngby "Prinsessehøj" og en høj i Bondebyen, i Sorgenfri "Dansebakken", i Virum to mindre høje og i Lundtofte to høje.

Søer, vandløb og skove har dannet naturlige grænser. Mølleåen danner grænse mod Søllerød Kommune, og Furesø, Bagsværd Sø og Lyngby Sø danner grænse mod Farum, Værløse, Birkerød og Gladsaxe. Mod syd danner Ermelunden og Enghaverenden grænse mod Gentofte.

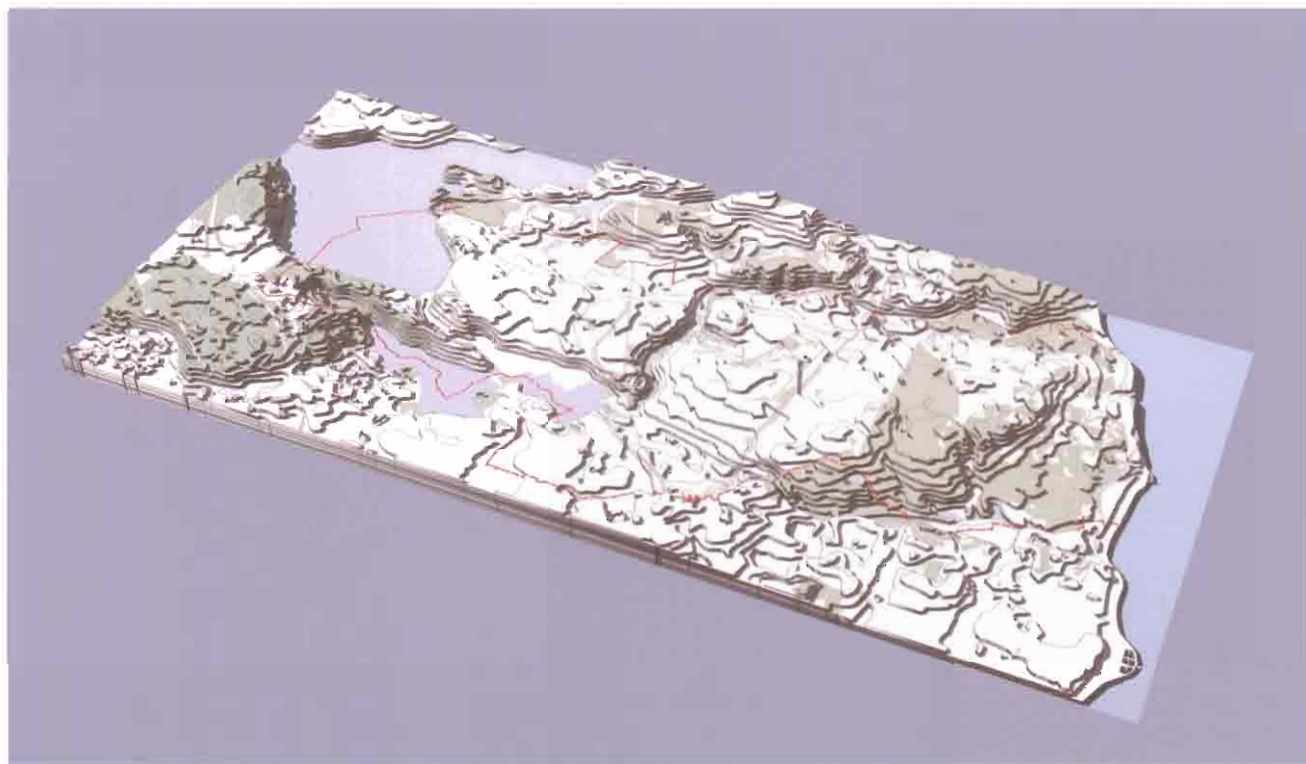
Sophienholm ligger smukt placeret højt over Bagsværd Sø.

Generalstabens kort fra 1852, målt 1:60.000. På kortet ses de tre landsbyer Lyngby, Virum og Lundtofte samt de enkeltliggende gårde, omgivet af landbrugsland. Herudover er der bl.a. bebyggelse ved Frederiksdal, langs Mølleåen og i Taarbæk samt slottene - Sorgenfri Slot og Eremitageslottet.

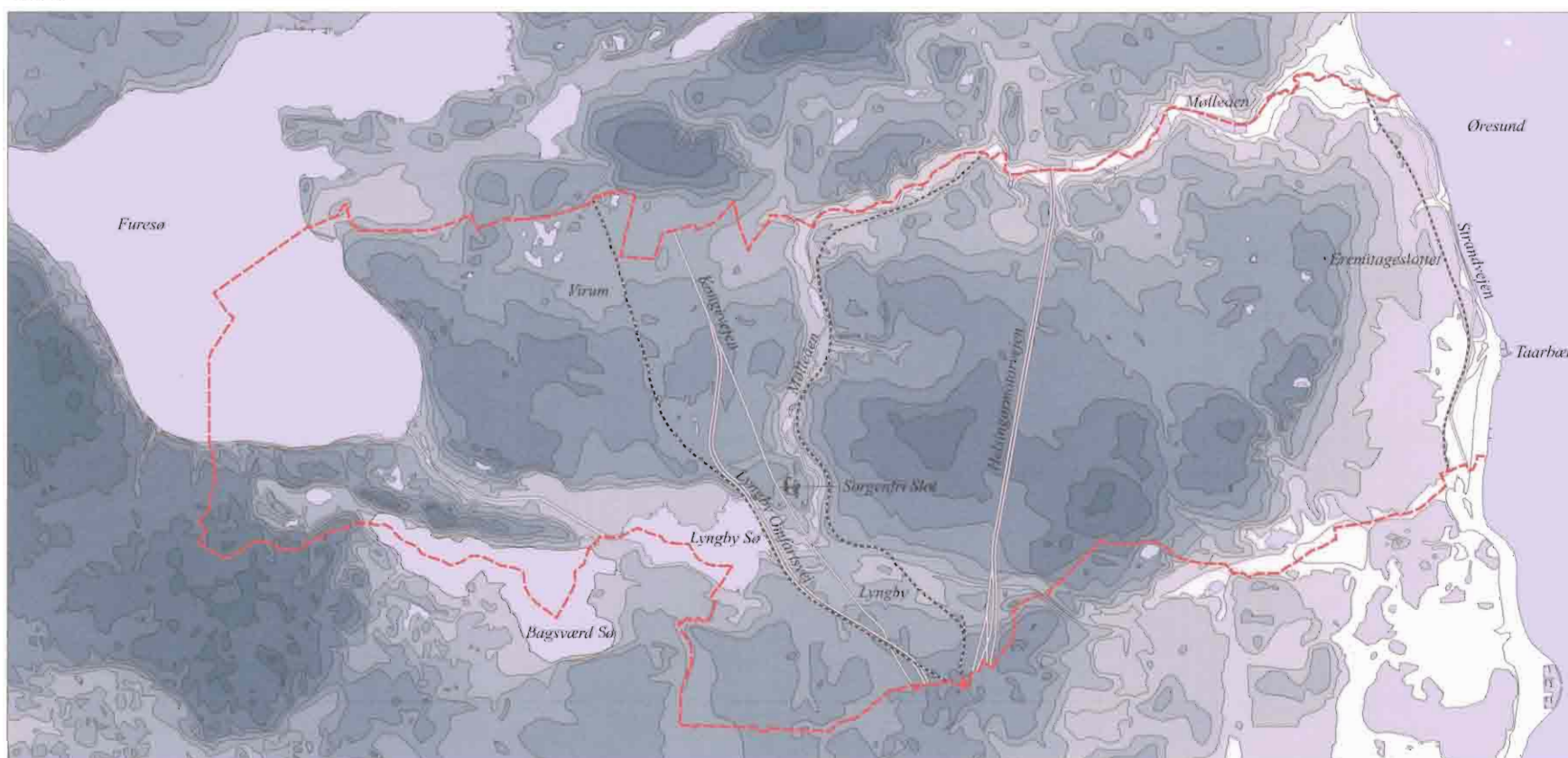
Digital terrænmodel af Lyngby-Taarbæk Kommune. 5 m højdekurverne har fået tillagt tykkelse og højde - svarende til en papmodel. Modellen er gengivet perspektivisk korrekt, set fra en position ude over Øresund og er belyst med et fladt eftermiddagslys. Kommunegrænsen er markeret med rød streg.

Landskabskurverne fremtræder især dramatisk ved Mølleådalene og i de sydøstlige dele af Dyrehaven.

Udsigt fra Virummarken mod Furesø.

Terrænform og overordnet vejnet, mål 1:60.000. På illustrationen herunder er vist kurver med 5 m's højdeforskel. Højderne er tonet i en glidende skala, således at det højeste terræn fremtræder tonet med mørk grå, og det lave terræn med lys grå. På illustrationen er endvidere vist Sorgenfri Slot og Eremitage-slottet.

Hovedtræk af Lyngby-Taarbæks historie

De første århundreder

I dette afsnit fortælles om Lyngby-Taarbæk Kommunes udvikling med hovedvægt på en beskrivelse af de forhold, der har været afgørende for byområdets og bebyggelsens udformning.

Der har været beboelse i Lyngby-Taarbæk siden oldtiden. I middelalderen rummede Lyngby-Taarbæk landsbyerne Virum, der lå i området omkring Virumgade; Lyngby, der var opstået ved kirken og vadestedet over Mølleåen, og Lundtofte, der lå i området ved den nuværende Ravnholmvej. Udover disse landsbyer var der yderligere tre mindre landsbyer – Stokkerup, der lå i Dyrehaven, Møllestrup, der lå ved Fuglevad og Bilstrup, hvis placering ikke er kendt.

Ved Mølleåens udløb fra Furesø lå bispeborgen Hjortholm, der er nævnt første gang i 1275. Borgen blev ødelagt under Grevens Fejde i 1535.

Kirkebyen Lyngby havde en størrelse, der svarer nogenlunde til *Bondebyens* nuværende udstrækning. Bygninger og gårde var samlet omkring en forte lige nord for Lyngby Kirke. Lyngby var ejet af kongen, mens hovedparten af de andre landsbyers jorder var ejet af Roskilde Bispestol, der herudover ejede fem vandmøller langs Mølleåen.

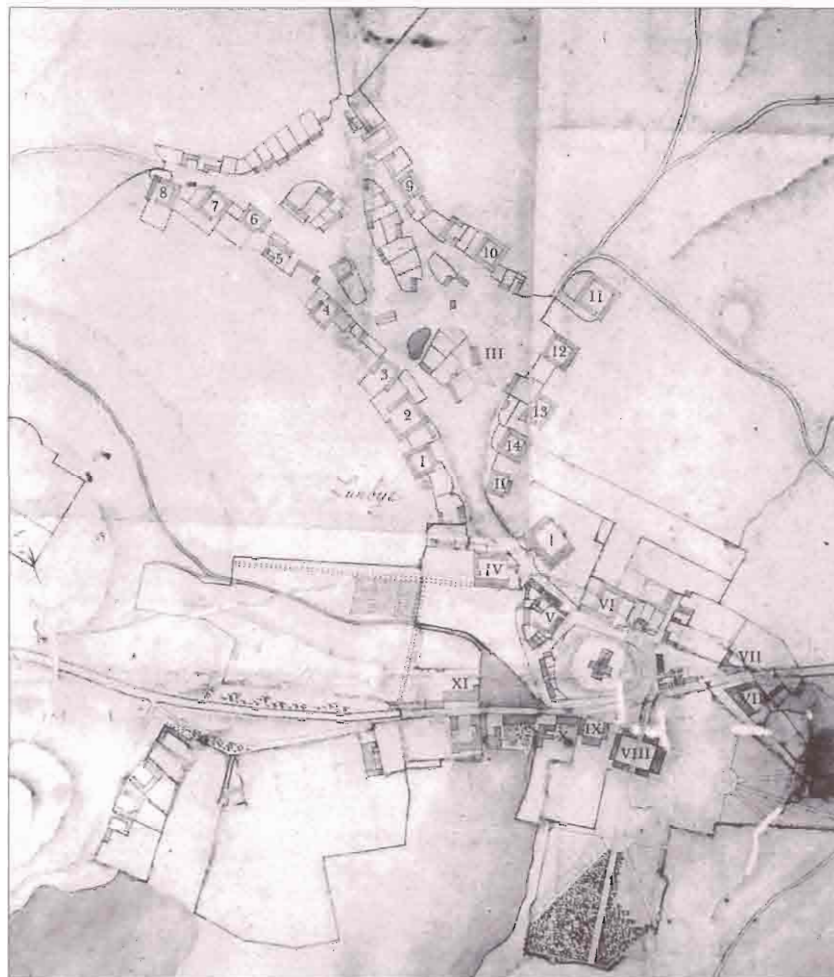
I 1680'erne rummede Lyngby 21 gårde, 3 huse og 21 huse uden jordtilliggende. To af gårdene og 11 huse tilhørte kirken. Ved en brand i 1696 brændte tre af landsbyens gårde.

Fiskerlejet Taarbæk nævnes for første gang i 1613, og sidst i 1600-tallet fik byen en kro.

Valdemar Sejð (1170-1241) indhegnede en del af Dyrehaven for at holde vildt og gå på jagt. Christian d.5. udvidede og indhegnede i 1670 Dyrehaven. I forbindelse hermed blev en stor del af Lundtofte landsbys jorder – skov, overdrev og eng – inddraget af kongen. Landsbyen Stokkerup med 15 gårde, hvis marker lå på det sted, hvor den nuværende Eremitageslette er beliggende, blev overtaget af kongen og fjernet. I forbindelse hermed blev Stokkerup Kro genetableret ved Springforbi.

Dyrehavsbakken opstod midt i 1700-tallet som markedsplads i den kongelige dyrehave. På den tid var Kirsten Pils Kilde meget besøgt, og Bakken blev et populært udflugtssted for Københavns beboere. I begyndelsen af 1800-tallet flyttede underholdningen til sin nuværende placering.

Parti fra *Bondebyen*, 1999.

Kort over landsbyen Lyngby 1764, tegnet af Jean Marmillod. Nederst ses Lyngby Kirke og Kongevejen (Lyngby Hovedgade), og midt for ses landsbyforten med omgivende huse og gårde (tallene henviser til de enkelte gårde). Illustrationen er tegnet med nordøst opad (her efter „Et stykke af Lyngby, 1981).

Allerede omkring år 1000 var der møller langs Mølleåen. Den første industri i Danmark – de såkaldte manufakturer – blev startet af Christian d. 4. i København, men bredte sig i løbet af 1600-tallet til Mølleåen for at udnytte vandkraften. I de følgende århundreder udviklede området sig til at blive et af Danmarks vigtigste industridistrikter – en position, der varede helt frem til starten af 1920'erne. Fra Furesø til Øresund falder Mølleåen 20 m på en strækning af 12 km. På strækningen var der 9 møller – Frederiksdal, Lyngby, Fuglevad, Brede, Ørholm, Nymølle, Stampen, Raadvad og Strandmøllen. På møllerne blev der bl.a. fremstillet varer af kobber, jern og messing samt produceret krudt, klæde og papir og malet mel. Brede var i første halvdel af 1700-tallet Danmarks vigtigste kobbeværk.

De ældste veje i kommunen er Kongevejen (Lyngby Hovedgade), der blev anlagt i 1580'erne for at skabe vejforbindelse mellem København og Hillerød for kongen, samt vejene fra Lyngby landsby til de nærliggende landsbyer, der gik ad følgende veje: Gammel Lundtoftevej – Lundtoftevej – Kulsviervej mod Søllerød, Prinsessestien mod Virum og Jernbanevej – Sorgenfrivej – Gammel Bagsværdvej mod Bagsværd. Nybrovej og broen mellem Bagsværd Sø og Lyngby Sø blev anlagt i 1668.

1700-1800

Fra 1718 indgik Lyngby-Taarbæk i Københavns Rytterdistrikt, og der blev opført en såkaldt rytterskole på fortet i Lyngby. En rytterskole blev brugt til oplysning og uddannelse af almuen. Allerede midt i 1700-tallet blev der i Lyngby opført fabrikker, tekstilvirksomheder samt handels-

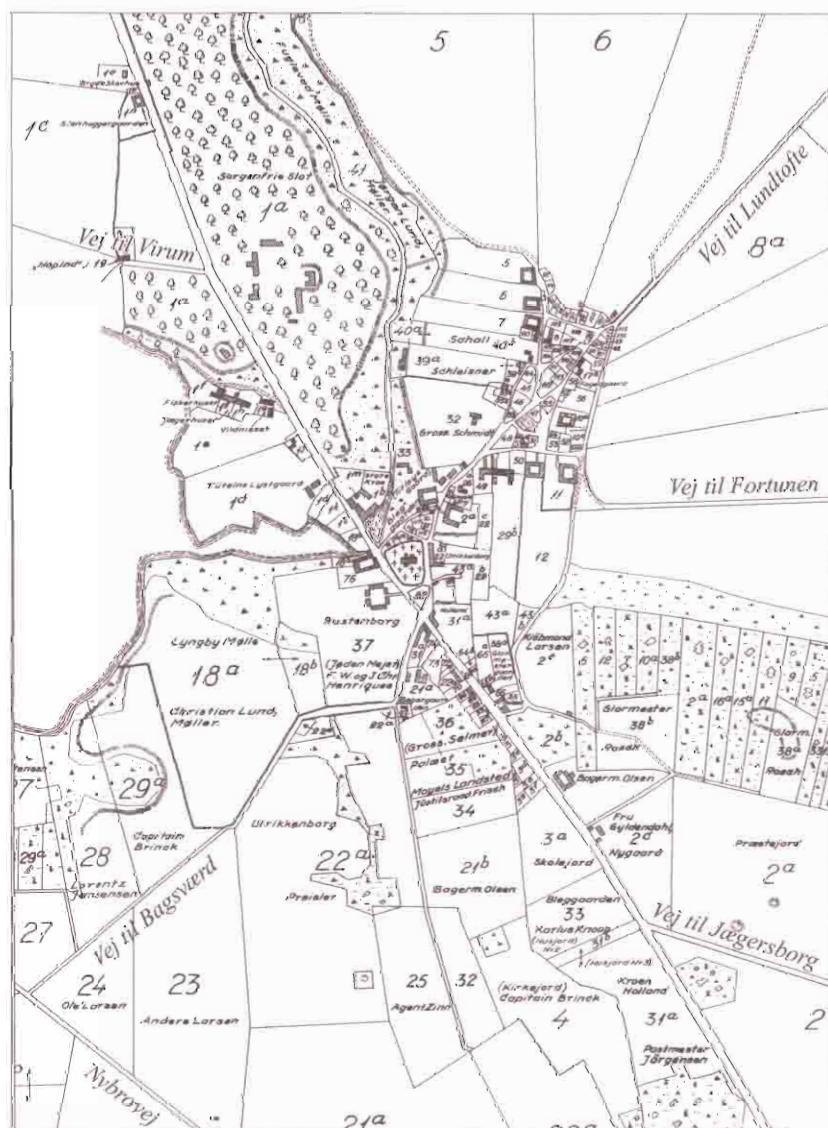
og håndværksvirksomheder, og folk i byen fik privilegier til at drive handel som i købstæderne.

Eremitageslottet blev opført 1734-36 af Christian d.6. med Laurids de Thurah som arkitekt. Lystslottet *Frederiksdal* blev opført ved Furesø i 1744 af Johan Sigismund Schulin og med Niels Eigtved som arkitekt. Under Frederiksdals jorder hørte Bagsværd landsby i Gladsaxe. Området omkring Nybro blev udstykket fra Frederiksdal sidst i 1700-tallet, og her blev *Marienburg* (1745), *Sophienholm* (opr. 1767) og flere mindre landsteder opført. Det senere *Sorgenfri Slot* (1705-06) blev oprindeligt opført som landsted for Carl Ahlefeldt af arkitekten Fr. Dieussart på bakken mellem Kongevejen og Mølleåen. I 1742 overtog Christian d.6. slottet og indrettede det til sønnen, den senere Frederik d.5. Laurids de Thurah tegnede Kavalerbbygningen og Staldbygningen ved Kongevejen i 1743 og foretog endvidere en fuldstændig ombygning af slottet i 1756.

Borgerne måtte benytte alfarvejene Frederiksborgvej og Strandvejen for at komme til København. I sidste halvdel af 1700-tallet blev Kongevejen tilgængelig for offentligheden, men der blev afkrævet bompenge helt frem til 1915. Kongevejen blev i 1760'erne hovedstandsvej og omgivet af den fra Frankrig indkaldte vejingeniør Jean Marmillod. Vejen blev placeret i kanten af Lyngby, og langs vejstrækningen opstod efterhånden en købstadsagtig bebyggelse.

Sidst i 1700-tallet opkøbte velhavende københavnere landejendomme i Københavns omegn for at anlægge lyststeder. I Lyngby *Albertinelyst* og *Vilhelminelyst* i Bondebyen, samt langs den nyanlagte Kongevej – i dag Lyngby Hovedgade. I Taarbæk blev de første landsteder opført i 1740'erne, bl.a. *Christiansro* og *Søbakken*.

Landsbyen Lyngby 1811. Kortet viser landsbyen 30-40 år efter udskiftningen. Det ses, at mange gårde blev i landsbyen, ligesom den begyndende bebyggelse langs Kongevejen (Lyngby Hovedgade) kan ses. (Efter Lyngby-Bogen 1959. Bygninger er kun indtegnet på matr. nr. 1-40).

Gård i det gamle Virum, 1999.

I 1770'erne blev landsbyerne Virum, Lyngby og Lundtoftes jorder udskiftet og gårdene udflyttet. I Virum blev de nye markskel placeret vinkelret på Virumgade, og det har bl.a. haft betydning for vejenes placering i dag. Lyngbys jorder blev overvejende stjerneudskiftet, og de fleste af gårdene forblev i byen. Blandt de gårde der blev udflyttet fra Lyngby var *Ulrikkenborg*, *Titleys Gård*, *Stenrødgård*, *Hvidegård* og *Carlshøj*. Lundtoftes jorder blev fordelt mellem landsbyens gårde og Fuglevad, Brede, Ørholm og Nymølle.

1800-1900

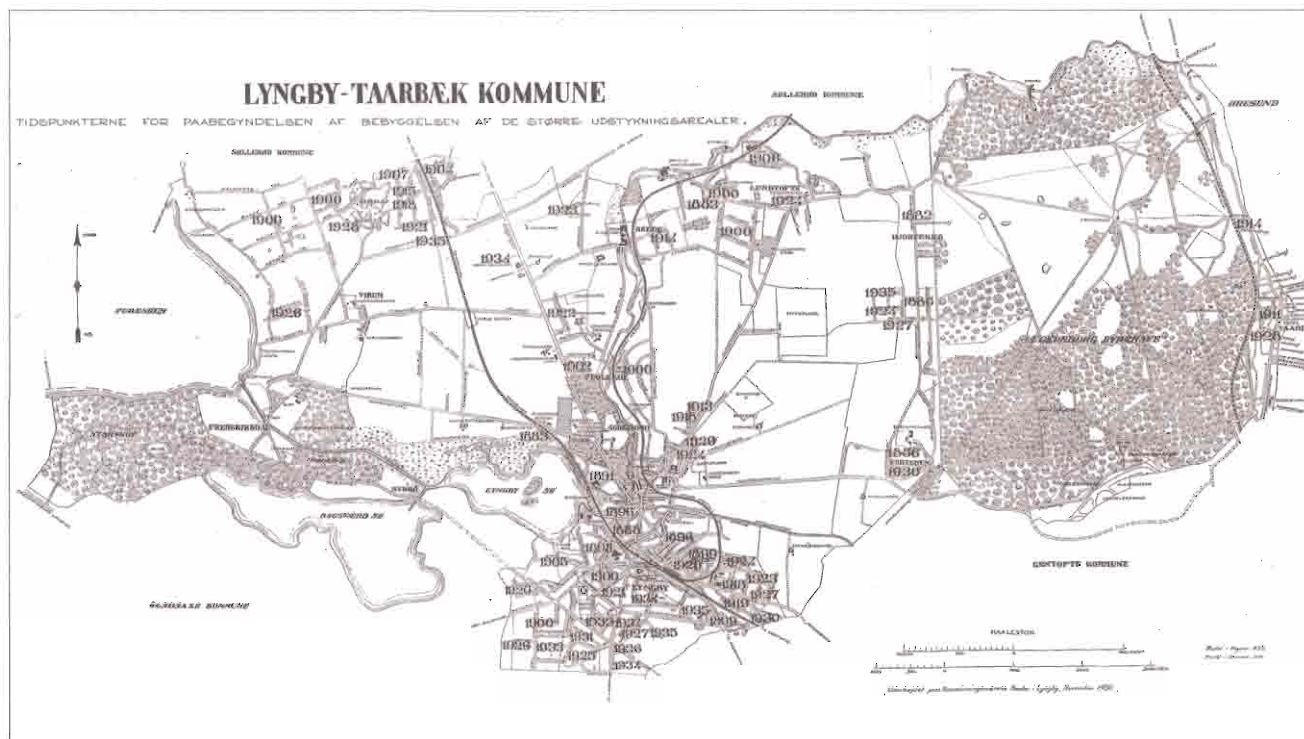
Midt i 1800-tallet boede der 1.500-1.900 personer i Lyngby Sogn, og frem til århundredskiftet voksede antallet til ca. 3.700. Tilvæksten medførte en befolkningskoncentration i Lyngby, og mange boliger blev opdelt, ligesom der blev bygget på landsbyens forte. I sidste halvdel af 1800-tallet blev der opført etagebebyggelse langs Lyngby Hovedgade.

Jernbanen København-Helsingør via Hillerød blev anlagt 1863 med en station i bl.a. Lyngby. Stationen og stationspladsen blev det nye centrum i byen. Samme år åbnede jernbanen mellem København og Klampenborg. 1897 blev den forlænget til Helsingør. I 1900 blev Nærumbanen (Grisen, opr. Lyngby-Vedbæk) åbnet. Banetracéet blev bl.a. anlagt i en bue gennem Bondebyen og videre langs kanten af Mølleådalens. I forbindelse med baneanlægget blev der bygget banebroer over Lyngby Kanal, Mølleåen og Lundtoftevej. Brede Klædefabrik, papirfabrikken i Ørholm og Ravnholm Papirfabrik fik sidespor til banen.

De nye baner satte yderligere gang i byudviklingen og tiltrak mere industri til kommunen. I.C. Modewegs Klædefabrik overtog en del af Brede Kobberværk for at omdanne bygningerne til klædefabrik. Fabrikken, der var grundlagt i København, havde brug for at få adgang til mekanisk kraft. Klædefabrikken overtog senere hele møllen og opførte nye fabriksbygninger samt funktionær- og arbejderboliger. På Strandmøllen blev *Nye Værk* opført 1835 og en ny hovedbygning opført 1850. I sidste halvdel af 1800-tallet udviklede industrien sig til det største erhverv i kommunen, bl.a. på grund af ferskvandet i åen og søerne samt de gode transportmuligheder.

Blandt de største industrivirksomheder i kommunen var desuden *Lyngby Teglværk*, *Binders Klædefabrik* samt *Dansk Gardin og Tekstil Fabrik*. I Lyngby Hovedgade var der bl.a. syv smedjer, *Pritzels Fabrik* (10-12), *Eyermanns Gørtleri* (100-106) og *Bentzens Jernstøberi*. Handelslivet blomstrede, og Lyngby havde egnens største udvalg af butikker.

Taarbæk fik sin første skole i 1821, og havde i 1830'erne omkring 300 beboere. Havnen blev anlagt 1866, og udvidet i 1880'erne. Taarbæk Kirke blev indviet 1864, og i de følgende år blev der opført villaer og hoteller. På *Strandmarken*, hvor der oprindeligt var stejlepladser, opstod en selvgroet bebyggelse. Det tidligere fiskerleje og Strandmarken blev kaldt

Oversigtskortet viser årstal for udstykningen af de største arealer frem til 1935 i Lyngby-Taarbæk Kommune.

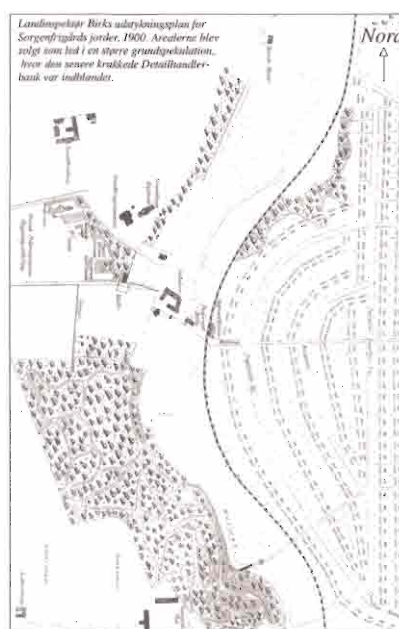
Gamle Taarbæk, mens det nordlige område blev kaldt Ny Taarbæk. Her blev der opført landsteder og villaer. Beboerne i Taarbæk fandt, at de fleste kommunale midler gik til Lyngby, og omkring 1880 forsøgte Taarbæk uden held at løsrive sig fra Lyngby.

Sidst i 1800-tallet begyndte banker, investeringsselskaber, byggeforeninger m.fl. at opkøbe arealer i Lyngby med villabyggeri for øje. En af de første udstykninger var ved Sorgenfri Station, her blev arealet mellem I.H. Mundts Vej og Lyngby Sø udstykket i 1883. Engelsborgkvarteret sydvest herfor blev udstykket 1900-05. I 1890'erne blev der udstykket mellem Gammel Bagsværdvej og Lyngby Sø, og ligeledes langs Lyngby Kanal. Sorgenfrigård (Fuglevad Kvarteret) øst for Mølleåen blev udstykket i 1900, og bebygget de følgende år. På et areal øst for Lyngby Hovedgade blev Byggeforeningen Frem opført 1899-1900. Syd for banen, ved Parallelvej, blev der etableret industrivirksomheder. I Lundtofte udstykkedes i 1900 Danmarksvej-kvarteret.

Frilandsmuseet blev stiftet i 1897, og få år efter blev museet etableret i Lyngby på et areal mellem Kongevejen og Mølleåen. Området er udvidet flere gange til i alt 36 ha, og rummer i dag mere end 50 gamle bygninger fra hele landet.

Både Jægerborg Dyrehave og områderne ved Klampenborg og Taarbæk var populære udflugtsmål for Københavns befolkning. Dyrehavsbakken var siden midten af 1700-tallet etableret i Dyrehaven, og i Klampenborg blev i 1845 opført en vandkuranstalt med "cottager" (små huse), koncertsal m.m. på et 23 td. stort areal. To "cottager" er bevaret og fredet, mens resten af anlægget blev nedrevet 1938.

Efter de slesvigske krige midt i 1800-tallet pegede en forsvarskommission i 1872 på, at København – efter voldenes sløjfning – lå uden forsvars-

Udstykningsplan for Sorgenfrigårds jorder 1900, udarbejdet af landinspektør Birk. Den østlige del blev ikke realiseret efter planen. Området kaldes i dag Fuglevad Kvarteret.

anlæg mod landsiden. Samtidig var der udviklet nye kanontyper, som betød, at forsvarsanlæg nu skulle etableres fremrykket flere kilometer foran byen for at yde et tilstrækkeligt forsvar. Regeringen udstedte i perioden 1885-94 en række provisoriske love, der bl.a. muliggjorde gennemførelsen af en sø- og landbefæstning omkring København. Landbefæstningen blev sammensat af Vestvolden, der strakte sig fra Køge Bugt til Utterslev Mose, seks forter, ni batterier og et stort sammenhængende oversvømmelsesområde. I det åbne og kuperede terræn mellem Vestvolden og Dyrehaven blev der anlagt en ydre række af forter – Glad-

Københavns befæstning ca. 1915.

1. Kalkbrænderi batteri	12. Bagsværd Fort	23. Christiansholms Batteri
2. Trekroner	13. Lyngby Fort	24. Hvidøre Batteri
3. Lynetten	14. Garderhøj Fort	25. Charlottenlund Fort
4. Mellemfort	15. Fortun Fort	26. Middelgrunds Fort
5. Prøvestenen	16. Tinghøj Batteri	27. Kastrup Fort
6. Strickers Batteri	17. Buddinge Batteri	28. Taarbæk Fort
7. Sixtus	18. Vangede Batteri	29. Flakfort
8. Kastellet	19. Gentofte Batteri	30. Barakke Batteri
9. Avedøre Batteri	20. Bernstorff Batteri	31. Saltholm Batteri
10. Vestvolden	21. Vestre Ordrupkrat Batteri	32. Dragør Fort
11. Gladsaxe Fort	22. Østre Ordrupkrat Batteri	33. Kongelundsfort

saxe Fort, Bagsværd Fort, Lyngby Fort (1886-92), Garderhøjfortet og Fortunfort (1891-93) – og syd for disse en sikkerhedsvandlinie – Nordre og Søndre Oversvømmelse – videre øst for denne Bernstorff- og Gentofte Batteri. Rækken af forter blev støttet af bagvedliggende batterier. For at lukke hullet mellem Fortunfort og Øresund blev Dyrehavestillingerne anlagt 1893-95, de rummede to batterier og en skanse i området syd for Eremitagesletten. Endelig blev Taarbæk Fort anlagt 1913-16 inde i Dyrehaven, ca. 500 m nordvest for Taarbæk Kirke, så fortet kunne fungere både som sø- og landfort. Lyngby Fort og Fortunfort blev nedlagt 1920, mens Taarbæk Fort var i funktion til 1937.

I forbindelse med etablering af oversvømmelsesanlægget blev forbindelsen mellem Lyngby- og Bagsværd Sø uddybet, og Mølleåens løb her blev rettet ud. Fra Lyngby Sø blev gravet en kanal (Lyngby Kanal) til Lyngby Hovedgade og videre frem til Torsdal Mose, hvorfra vandet kunne føres videre i vandskellet ved Ermelundsbakken. Kanalstrækningen øst for Lyngby Hovedgade er nu nedlagt, men fremtræder i dag som en grøn strækning.

1900-1960

Omkring århundredskiftet boede der 7.734 personer i Lyngby Kommune, og heraf boede ca. halvdelen i Kongens Lyngby.

Taarbæk blev selvstændigt sogn i 1906. Beboerne prøvede igen at blive løsrevet fra Lyngby – det lykkedes ikke, men Taarbæk fik til gengæld en ny skole (1914), og kommunen ændrede navn fra Lyngby til Lyngby-Taarbæk.

1900-1920 blev *Engelsborgkvarteret* og *Fuglevad Kvarteret* næsten færdigudbygget. Den sammenhængende bebyggelse langs Lyngby Hovedgade havde nået Vintappersvinget mod syd, og der blev opført huse langs Nørgaardsvej. Kommunen opkøbte i 1920 25 td. land af gården Ulrikkenborg, og efter at have udarbejdet en samlet plan for området i 1930, blev bl.a. *Den engelske Haveby* og *Pipers Park* opført.

I Virum overgik mange af landbrugsarealerne til gartneriformål. 1900-1904 blev *Kaningårdskvarteret* og *Sorte Mose-kvarteret* udstykket. Herefter fulgte udstykninger omkring Parkvej, i området omkring Kollev Mose, Solbakken m.v. i 1920'erne. Da Virum Station åbnede i 1935, tog byudviklingen til.

Planlægningen i Virum blev varetaget af den fremsynede kommuneingeniør J.A.C. Rastrup, der indførte moderne planlægningsprincipper med udgangspunkt i de engelske havebyer. I 1935 var byplanen færdigudarbejdet, og det var første gang i Danmark, at man skulle anlægge en helt ny forstad på bar mark. Byplanen fastlagde et centrum omkring Virum Torv med etagehusbebyggelse og butikker. Hovedparten af arealet blev reserveret til boligbebyggelse i højst 2 etager. I modsætning til de ældre udstykninger i kommunen opførte man samlede bebyggelser. Byggeriet pågik indtil 1960'erne og ændrede Virum fra land brugsområde med gartnerier og moseområder til en fuldt udbygget bydel.

Københavns Kommune opkøbte i begyndelsen af 1930'erne store arealer i nabokommunerne med byudvikling for øje og havde planer om senere at indlemme en række kommuner. I Lyngby-Taarbæk købte København således 13 gårde i Lyngby og Lundtofte med et samlet areal på

over 500 ha land. Herved blev København den største grundejer i Lyngby-Taarbæk. Efter 2. Verdenskrig var kun få af grundene bebyggede, men sidst i 1940'erne blev bl.a. *Fortunbyen* opført. Det var navnlig sociale boligselskaber, der fik mulighed for at bygge på de københavnske jorder. I 1943 vedtog Lyngby-Taarbæk en dispositionsplan for områderne, udarbejdet sammen med Københavns Kommune. Planen blev revideret i 1949 og fastlagde en udbygning med over 3.000 etageboliger, 900 rækkehuslejligheder og et antal parcelhuse. I 1957 købte Lyngby-Taarbæk de uudnyttede arealer (400 ha) af København med en række betingelser, bl.a. at følge dispositionsplanen med kun få ændringer (et mindre antal etagehuse), tilbagekøbsklausul m.m.

Med byudviklingen fulgte udbygningen af skoler, institutioner m.m., og veje og baner blev udbygget. Lyngby Rådhus blev indviet i 1941.

Efter en række forhandlinger mellem Undervisningsministeriet og Lyngby-Taarbæk Kommune om udflytning af Danmarks Tekniske Højskole fra Øster Voldgade til Lundtofte eksproprierede staten et areal i sammenhæng med den statsejede flyveplads i Lundtofte, og begyndte i 1959 på opførelsen af DTU med Eva og Niels Koppel som arkitekter. Det store bygningskompleks stod færdigt først i 70'erne, men udbygges fortsat.

I 1950'erne påbegyndte Lyngby-Taarbæk Kommune opkøb af ejendomme i Bondebyen med henblik på en sanering og fornyelse af området. Planerne blev aldrig realiserede, og i begyndelsen af 80'erne blev Bondebyen restaureret efter initiativ fra Lyngby-Taarbæk Kommune, Byfornyelsesselskabet Danmark og Bondebylauget. Restaureringen skete på grundlag af en bevarende lokalplan.

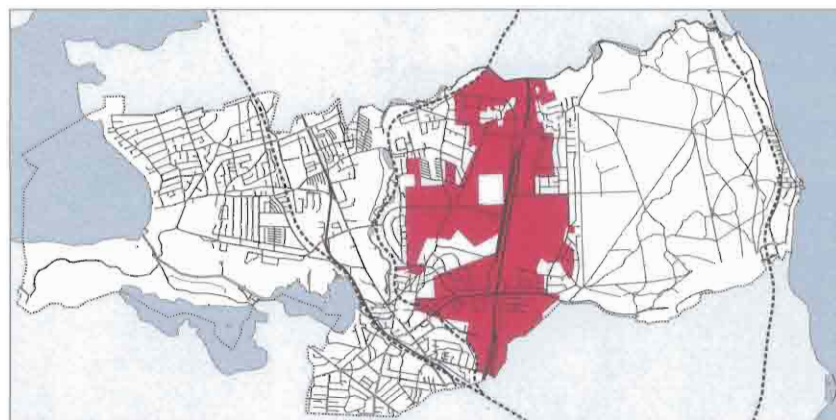
Efter 1960

I perioden efter 1960 er der opført en lang række bolig- og erhvervsbebyggelser i Lyngby-Taarbæk. Mest iøjnefaldende er højhusene syd for Lyngby Omfartsvej, der danner en mur langs vejen og skærmer de bagvedliggende boligområder. Ved Sorgenfri Station understreger højhusbebyggelsen stationsområdets funktion som bydelscenter. Lyngby Storcenter blev indviet i 1973 og er tegnet af arkitekterne Krohn og Hartvig Rasmussen. I samme periode blev der etableret nye parkeringsområder i bymidten og i forbindelse hermed ryddet en del ældre bebyggelse. Jernbanepladsen er anlagt som busterminal, og bebyggelsen omkring pladsen er fornyet. På baggrund af en ny trafikplan er Lyngby Hovedgade inden for de senere år blevet moderniseret med bl.a. nye granitbelægninger m.m.

I 1966 blev der vedtaget en byplan for den nordlige del af Taarbæk, og i 1978 en byplan, der omfattede hele området.

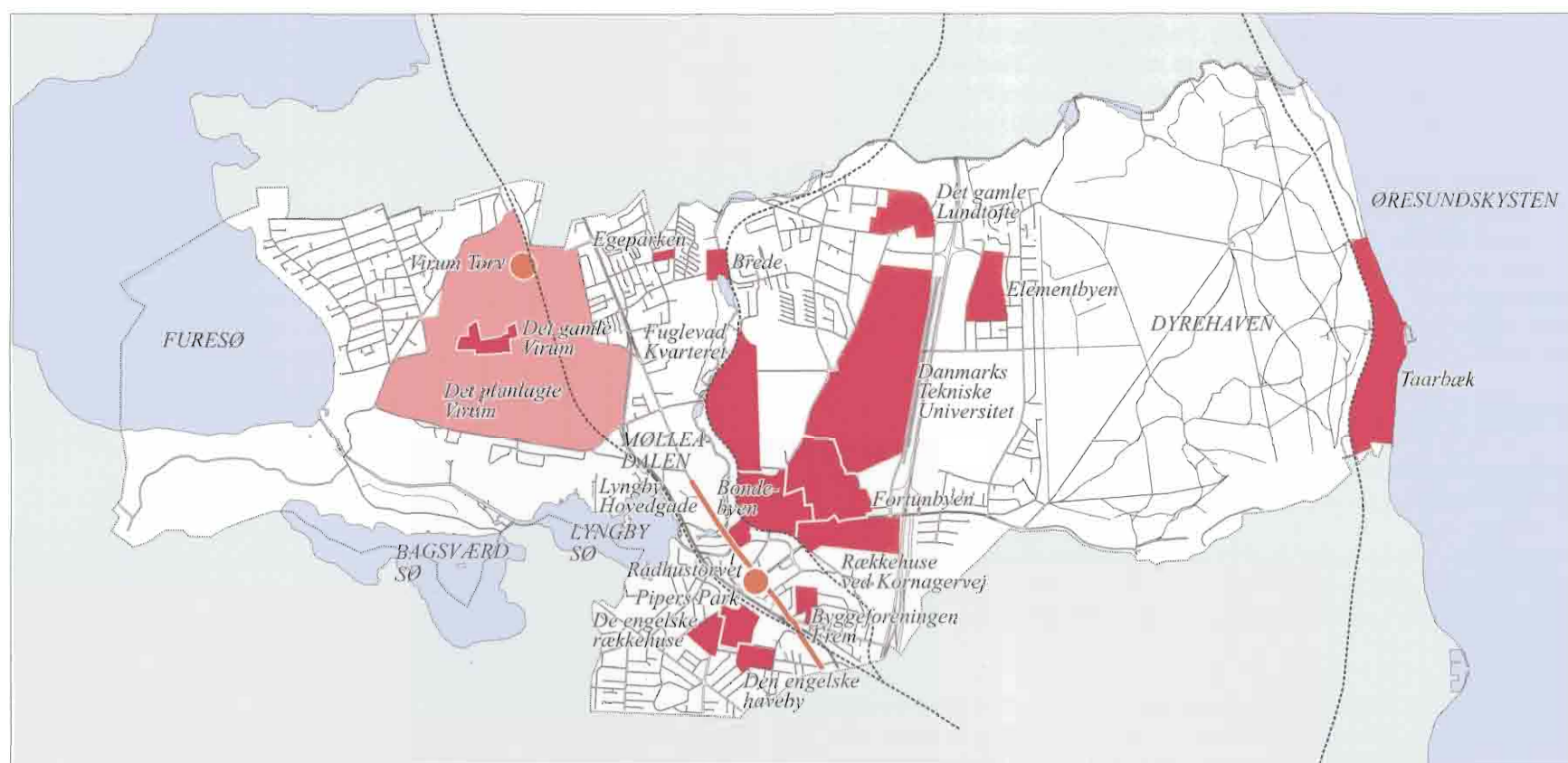
Allerede i 1930'erne begyndte staten at opkøbe og nedrive landsteder i Springforbi for at kunne udlægge området til offentlig park, således at der kunne skabes en åben forbindelse mellem kysten og Dyrehaven. I dag fremtræder området – Jægerborg Strandhave – med en beskeden bebyggelse. Planlægningen blev udmøntet i Hovedstadsrådets rapport *Springforbiplanen* fra 1983. Planen blev revideret 1995, hvor bl.a. området ved Springforbivej blev inddraget til grønt område.

Der bygges om og bygges til, alt sammen inden for den eksisterende bystruktur. Det seneste eksempel herpå er den igangværende opførelse af et nyt Kulturcenter ved Klampenborgvej.

Illustrationen til venstre viser udstrækningen af de 13 gårde, Københavns Kommune erhvervede i Lyngby-Taarbæk i begyndelsen af 1930'erne. Derved fik Københavns Kommune en væsentlig indflydelse på byudviklingen i Lyngby-Taarbæk. Optegnet efter illustration i „Københavns Historie“, bind 6.

Arkitektoniske kvaliteter i Lyngby-Taarbæk

I Lyngby-Taarbæk Kommune skaber bebyggelse, terræn og beplantning iøjnefaldende bymiljøer, der markerer sig i det samlede bybillede og tilsammen danner et varieret og identitetsskabende billede af kommunen. En beskrivelse og vurdering af de arkitektoniske kvaliteter er i dette atlas opdelt i tre kategorier: *dominerende træk*, *bebyggelsesmønstre* samt *elementer i bebyggelsen*.

Dominerende træk

De dominerende træk omfatter de vigtigste struktur- og identitetsskabende elementer i kommunen. Beskrivelserne og vurderingerne omhandler Dyrehaven, Øresundskysten, Mølleåen og søerne - Lyngby Sø, Furesø og Bagsværd Sø.

De dominerende træk er beskrevet på siderne 11-16.

Bebyggelsesmønstre

Bebyggelsesmønstre er afgrænsede områder i bygningsmassen, hvor bygninger, veje, pladser og grønne træk danner en helhed. Eksemplerne spænder fra større områder som Taarbæk til små områder som Byggeforeningen Frem.

Bebyggelsesmønstrene er beskrevet på siderne 17-34.

Elementer i bebyggelsen

Elementerne er typisk pladser eller gadeforløb. De udvalgte elementer er Lyngby Hovedgade, Rådhusstorvet samt Virum Torv.

Elementer i bebyggelsen er beskrevet på siderne 35-37.

Dominerende træk:

Dyrehaven, side 11
Øresundskysten, side 12
Mølleåen, side 14
Søerne, side 16

Bebyggelsesmønstre:

Det gamle Lundtofte, side 17
Bondebyen, side 18
Taarbæk, side 20
Brede, side 22
Byggeforeningen Frem, side 23
Fuglevad Kvarteret, side 24
Det gamle Virum, side 25
Det planlagte Virum, side 26
Egeparken, side 27
Elementbyen, side 28
De engelske rækkehuse, side 29
Kvarteret ved Pipers Park, side 30
Den engelske haveby, side 31
Rækkehuse ved Kornagervej, side 32
Fortunbyen, side 33
Danmarks Tekniske Universitet, side 34

Elementer i bebyggelsen:

Rådhusstorvet, side 35
Virum Torv, side 35
Lyngby Hovedgade, side 36

Dyrehaven

Dyrehaven dækker næsten en tredjedel af Lyngby-Taarbæks areal. Med sin størrelse og varierede landskab er Dyrehaven et imponerende anlæg, der med sin centrale placering i hovedstadsområdet er et vigtigt område for regionens fritidsliv.

I Dyrehaven oplever man et varieret landskab, der med dets mangeårige historie nu fremtræder som et kulturlandskab, hvor udsigter, dyreliv og færdselsmuligheder er udviklet og plejet med stor omhu. Terrænet veksler mellem et stærkt kuperet bakkelandskab og de forholdsvis flade sletter med langstrakte, flade bakkedrag og mindre søer og vådområder. Beplantningen er varieret med både tæt og åben skovbeplantning, rumskabende skovbryn og karakterfulde solitære træer. Historien er nærværende som aflæselige spor i landskabet – som f.eks. gravhøjene og hovedstierne, der skærer sig som lange, rette sigtelinier gennem landskabet – oprindeligt skabt til parforcejagt.

Eremitagesletten er et vidtstrakt åbent areal med mindre trægrupper på et let bølget terræn. Her ligger Eremitageslottet, markant placeret på et højdepunkt i terrænet, og danner pejlemærke set fra alle sider af sletten. Der er etableret en åben landskabskile ud til kysten, således at der fra slottet er et åbent kig ned over græssletten mod Øresund. Slottet har et kompakt udtryk, der understreger dets isolerede placering. Facaderne er rigt udsmykket med ornamenter og figurer, bl.a. et relief af bygherren, Christian d.6.

Dyrehaven rummer mange anlæg af rekreativ karakter. Københavns Golfklub har haft baner på den nordlige del af Eremitagesletten siden 1898, fodboldspillet blev introduceret i Danmark i Dyrehaven 1879, og i dag er der fodboldbaner ved Springforbi. Danmarks første friluftsteater blev rejst i Ulvedalene i 1910 og var i brug til 1949. Fra 1996 er der igen blevet spillet friluftsteater. Mod syd ligger Galopbanen – Klampenborg Væddeløbsbane, der blev taget i brug 1910. Dyrehavsbakken, der er beliggende mod sydvest, er det mest kendte af havens anlæg, og på sommeraftener tiltrækker Bakken mange besøgende til sit livlige miljø. De årligt tilbagevendende begivenheder Eremitageløbet og Hubertusjagten samler tusinder af tilskuere. Endvidere rummer Dyrehaven traktørsteder samt skovridergård og porthuse med karakterfulde røde porte.

Dyrehaven er i kraft af sin smukke natur og de mange aktiviteter det mest besøgte skovområde i Danmark.

Dyrehaven, der har et areal på mere end 1000 ha, har en stor bestand af kronhjorte, dådyr og sikahjorte.

Eremitagesletten set fra et punkt nord for slottet. De mørke linier i forgrunden er de såkaldte „højryggede agre“, landsbyen Stokkerups marker fra tiden før dens nedlæggelse ved Dyrehavens udvidelse i 1670.

Eremitageslottet blev opført i af Christian d.6. 1734-36 med Laurids de Thurah som arkitekt. Slottet blev anvendt under de kongelige jagter til middagselskaber og afslapning efter jagten. Slottet har navn efter "Eremitage" (eneboerens hus), og her kunne jagtselskaberne spise alene uden indblanding fra tjenerstaben, idet den midterste del af spisebordet kunne anrettes i køkkenet og ved hjælp af en mekanisk indretning hejses op i spisesalen. Eremitageslottet blev restaureret i 1980'erne.

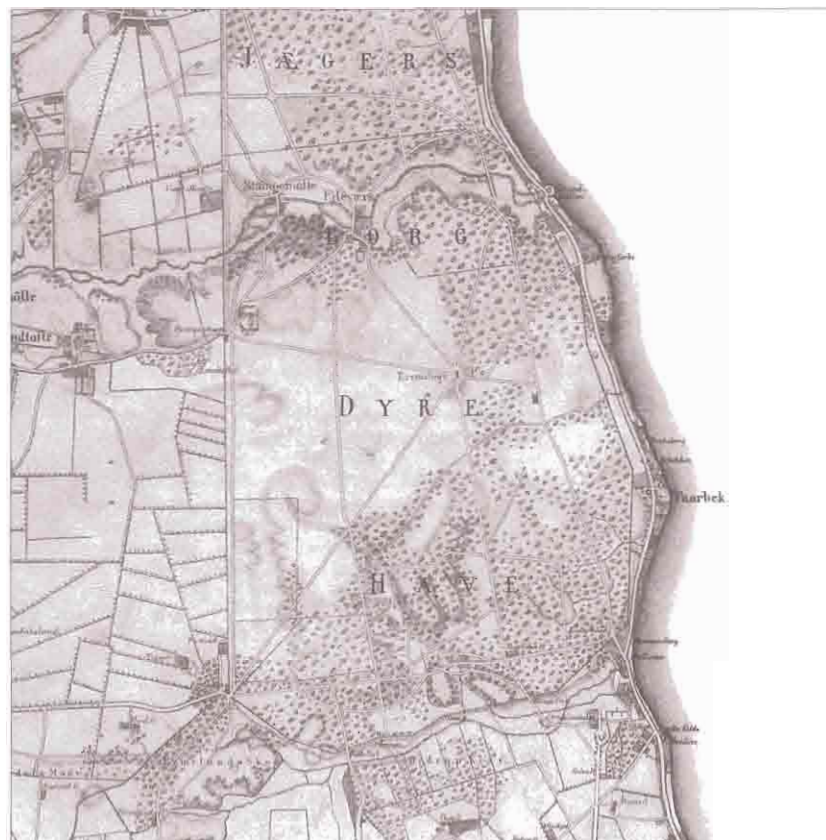
Øresundskysten

Lynghby-Taarbæks del af Øresundskysten er en af de mest kendte kyststrækninger i Danmark – og også en kyst, hvis udseende stærke natur- og bevaringsinteresser har præget gennem mange år. Her findes på en forholdsvis kort strækning en mangfoldighed af kystbilleder: Det muntre badeliv ved Bellevue og Staunings Plæne, Cottageparken, Taarbæks tætte, selvgroede bebyggelse med havneaktiviteter og huse næsten helt ude i vandkanten, Jægersborg Strandhaves frilagte grønne områder med udsigt mod Eremitageslottet og Øresund, og endelig Strandmøllen ved kommunegrænsen mod Søllerød Kommune.

Kystbanens tracé og Strandvejen ligger som en barriere mellem Dyrehaven og kystområdet. Især banelinien dikterer de forholdsvis få passager mellem kyst og skov: ved Strandmøllen, Springforbivej, Trepilelågen, Taarbækport og ved Peter Lieps Vej. Amtssti 9 forløber fra Peter Lieps Vej i syd og langt op ad kysten.

Strandvejen har på strækningen et oplevelsesrigt forløb med varierede vejbilleder. Der veksles mellem tætte skovstrækninger og på strækningen nord for Taarbæk kommer vejen helt ud til kysten i et åbent landskab med vide udsigter til både Eremitageslottet og over Øresund til Hven og Sveriges kyst. Også vejens skift mellem at være højt og lavt beliggende i forhold til vandet, giver variation i oplevelsen. Taarbæks byarkitektur er ligeledes varieret - den spænder mellem pragtfuldt beliggende palævillaer til inspirerende nybyggeri, hvor nye ejere prøver avancerede stilarter af.

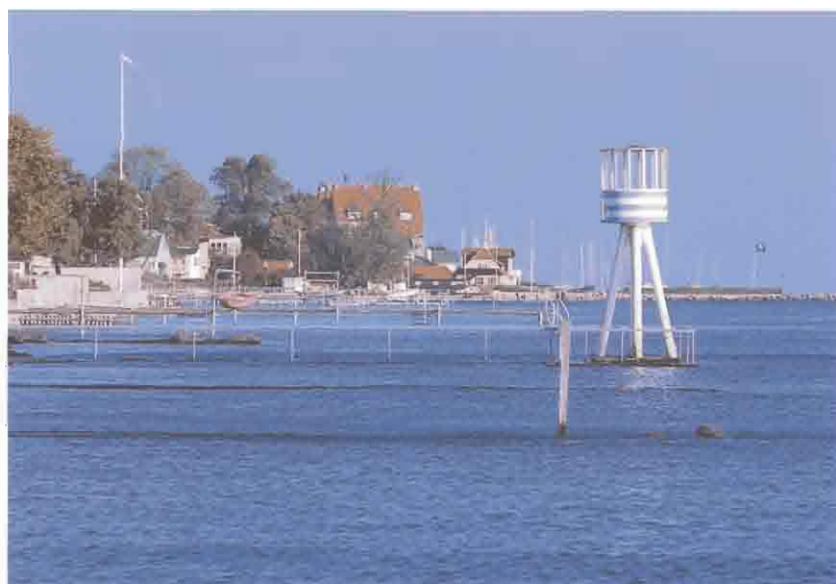
Kyststrækningen er præget af tæt beplantning af høje træer og får derved et meget grønt præg. Udsigterne over Øresund fra Strandvejen og fra de mange offentlige parker langs kysten er den største attraktion. Her tilføjer vejrforholdene variation til udsigterne alt efter om det er klart vejr, diset eller der er skiftende lysforhold med lav sol. Efter danske forhold er kystlandskabet oplevelsesrigt med høje kystsskrænter, der markerer overgangen mellem land og hav.

Øresundskysten 1844.

Kysten syd for Taarbæk Havn.

Kysten ved Taarbæk og Bellevue er præget af både- og badebroer, kystsikringsanlæg og huse helt nede ved vandet.

Strandvejen set mod syd. Indkørslen til Taarbæk.

Eremitagen set fra øst. I forgrunden til venstre ses Taarbæks nordligste bebyggelse.

Kig mod Øresund fra Jægersborg Strandhave.

Kig fra Strandvejen mod Eremitageslottet. Kystbanens tracé passerer området.

Mølleåen

Mølleåen forløber i Lyngby-Taarbæk Kommune fra Furesø i vest til Øresund i øst. Åen er opdelt i to løb, et øvre løb mellem Furesø og Lyngby Sø og et nedre løb mellem Lyngby Sø og Øresund. Næsten hele åløbet ligger i bunden af tunneldale. Strækningen mellem Furesø og Lyngby Sø blev rettet ud ved etablering af et oversvømmelsesanlæg, der indgik i Københavns befæstning. Fra Lyngby Sø til Lyngby Hovedgade blev gravet en kanal. Længs åen er på mange strækninger anlagt stier for cyklende og gående, og åen er et yndet udflugtsområde af stor rekreativ værdi for hele hovedstadsområdet.

Fra middelalderen og til begyndelsen af 1900-tallet var området et af Danmarks vigtigste industridistrikter, hvor man udnyttede vandkraften ved etablering af møller. Møledammene og de tilbageværende bygningsanlæg - Frederiksdal Sluse, Lyngby Mølle, Fuglevad, Brede, Ørholm, Nymølle, Stampen, Raadvad og Strandmøllen er alle smukke anlæg med et fint samspil mellem bygninger og landskab. Raadvad og Brede er så store, at de danner små bymæssige helheder.

Frederiksdal Mølle blev anlagt, hvor den tidligere Hjortholm Mølle var placeret. Møllen var oprindelig kornmølle, men blev i 1628 kobberværk og omkring 1670 papirmølle. Papirmøllen blev nedlagt ca. 1700, og siden var der kun kornmølle frem til nedlæggelsen af møllen i 1887.

Lyngby Mølle blev industrimølle i 1640, og her blev fremstillet våben. Senere var her valkemølle, fra omkring 1830 kun kornmølle. To møllebygninger fra 1850 og 1903 er bevaret.

Fuglevad Mølle (nævnt første gang 1492) var ejet af kronen. I 1832 blev møllen suppleret med en hollandsk vindmølle. Vindmøllen står på sin oprindelige plads på Frilandsmuseet, mens vandmøllen er nedlagt.

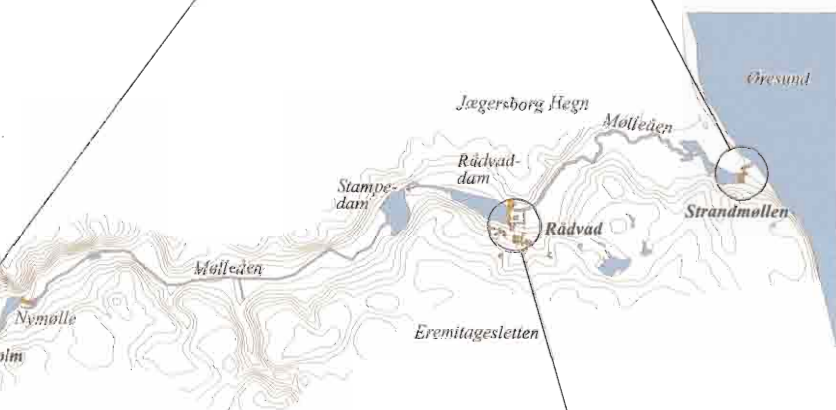
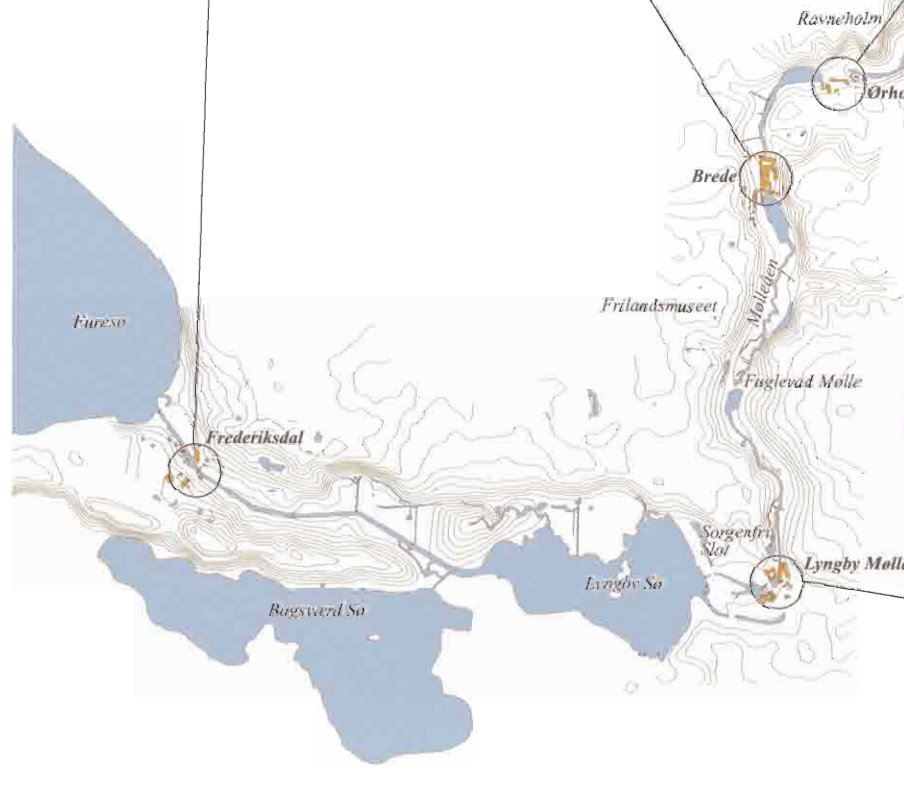
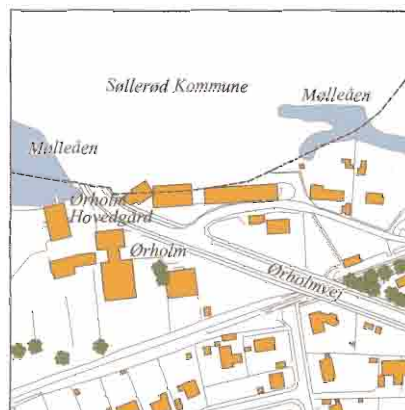
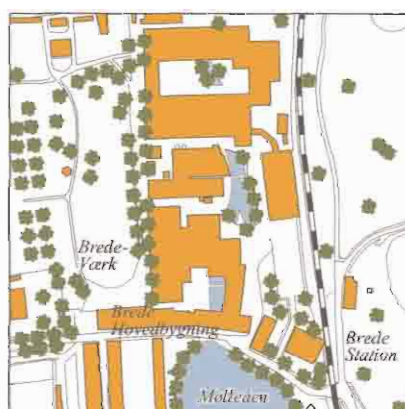
Bredes oprindelige mølle blev nævnt første gang i 1370. Omkring 1628 blev Brede Krudtværk etableret. Brede blev i 1668 omdannet til kobberværk. Fra 1831-1956 var der klædefabrik. Anlægget er i dag ejet af Nationalmuseet.

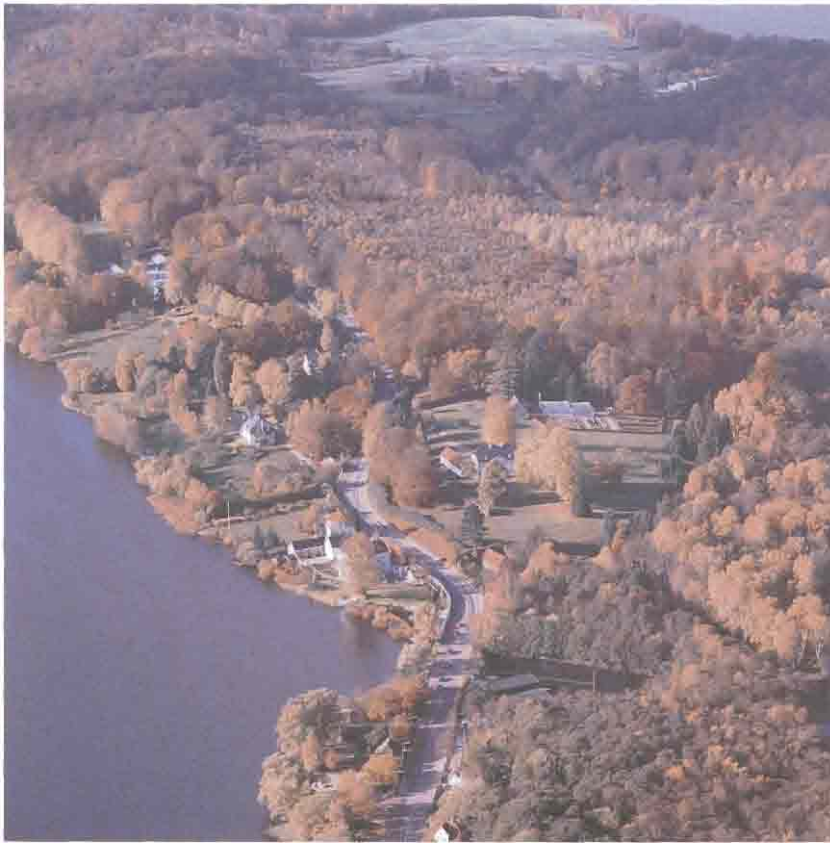
På Ørholm blev der fremstillet krudt fra 1559. Krudtværket blev nedlagt i 1724 og erstattet af kobbermølle og jernværk. Fra 1793-1921 blev der fremstillet papir på Ørholm, senere madrasser („Lama“)

Nymølle blev anlagt 1643 til fremstilling af kobbervarer og senere papir. I en kort periode fra 1906-09 lå Ravnholm Papirfabrik i nærheden.

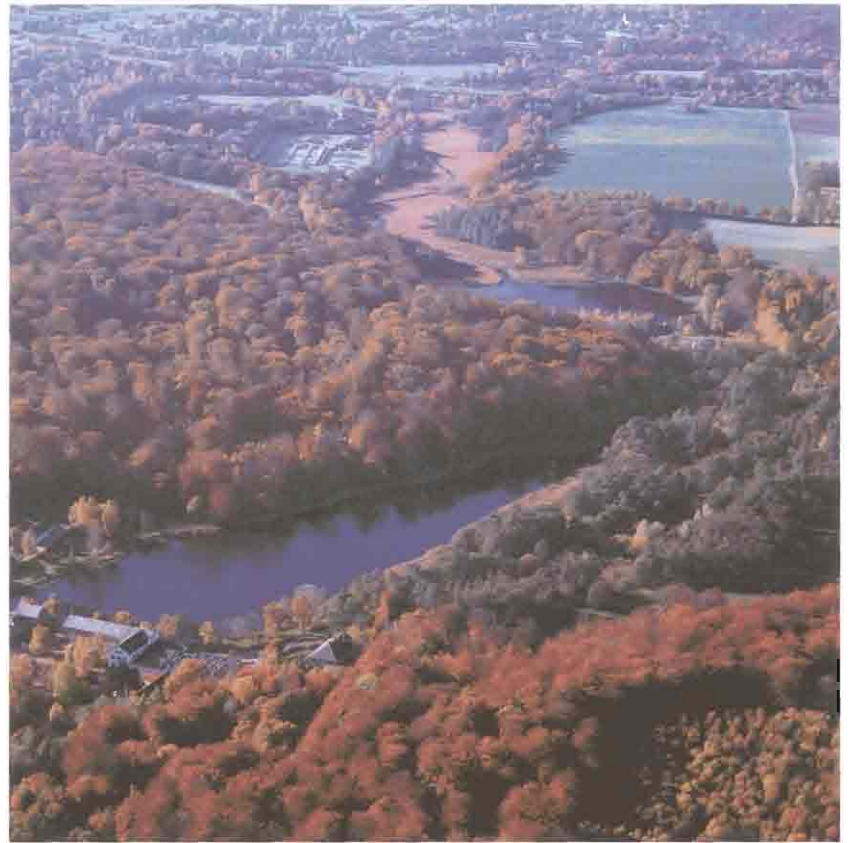
Stampen kan føres tilbage til middelalderen. Møllen har fungeret som korn-, slibe-, valke- og stampemølle. Fra 1842-1914 var der klædefabrik. Den sidste rest af møllen er fjernet, og i stedet har Nationalmuseet genopbygget Rebstrup Uldspinderi, en mølle fra Himmerland.

Raadvad blev anlagt som industrimølle 1643, og fremstillede våben og landbrugsredskaber. Efter Svenskekrigen blev fremstillet krudt. Raad-

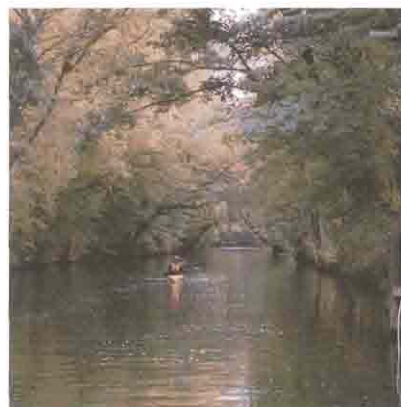

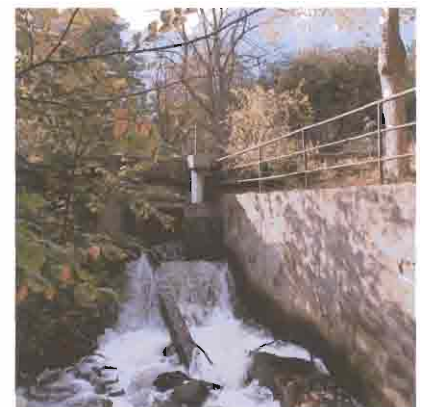
Nybrovej set fra sydøst.

Mølleåen ved Raadvad set fra øst.

Mølleåen ved Frederiksdal.

Mølleåen ved Stampen.

Til venstre ses Mølleåens sluse ved Frederiksdal og nederst til venstre Stampedam set mod sydvest.

vad blev 1767 overtaget af Isenkræmmerlauget i København, der startede en omfattende produktion af isenkram. Raadvad Knivfabrik blev nedlagt 1973. Raadvad er i dag hjemsted for Raadvad Centret, der arbejder for genoptagelse af gamle håndværksteknikker ved renovering af bygninger.

Strandmøllen nævnes første gang 1599. Fra 1643-1897 var Strandmøllen papirfabrik. Siden 1917 er møllen hovedsæde for A/S Strandmøllen Industrigas. I 1776 var der beskæftiget omkring 50 personer på møllen. Der blev opført arbejder- og funktionærboliger og en kro (Strandmøllekroen). I 1835 blev "Nye værk" opført nord for Mølleåen, og i 1850 blev hovedbygningen opført. De ældste bygninger blev i 1917 restaureret med bistand fra arkitekt Carl Brummer.

Mølleåens forløb gennem Lyngby-Taarbæk Kommune er af stor landskabelige værdi. Åen løber i naturlige slyngninger gennem landskabet, og beplantningen langs åen skaber ofte lukkede rum over vandfladen. Ved møllerne er etableret opstemmede mølledamme, der i dag udelukkende har rekreative funktioner, og som er med til at variere hele Mølleåens forløb.

Søerne

Lyngby-Taarbæk Kommune grænser op til søerne Furesø, Bagsværd Sø og Lyngby Sø. Kommunegrænsen er placeret omtrent i søernes midte.

Søerne og de mange seværdigheder i de tilgrænsende grønne områder med skove og de store landskabelige herlighedsværdier gør områderne til hyppigt besøgte udflugtsmål. Hertil kommer aktiviteter på søen i form af udflugtsbåde, sejl- og rosport, kanosejlads, fiskeri m.m.

Furesø danner en smuk afslutning på kommunens landområde mod vest, hvor landskabet slutter med en markant skrænt mod søen. Villa-bebyggelsen i Kaningårdskvarteret nyder godt af udsigten, og flere af kvarterets veje afsluttes mod søen af små udsigtspladser. På strækningen findes de større friarealer Kaningårdens have, Malmmosen (delvis Søllerød Kommune) og Furesøparken. Mod syd danner landbrugs-arealerne Møllemarken og Virummarken overgang til Frederiksdal med Mølleåens udløb, Frederiksdal Slot og Frederiksdal Skov. Her ligger voldstedet Hjortholm og Frederiksdal Fribad. Søens sydlige bred domineres visuelt af Frederiksdal Skov. Ved Frederiksdal danner bygningsanlæggene på sydsiden en smuk helhed i samspil med Mølleåen med traktørsted, bådudlejning og skrænter ned til søen. Mølleåkanalen forbinder Furesø med Lyngby Sø.

Bredden af Bagsværd Sø er præget af høje skovbryn. Her ligger langs den slyngede Nybrovej de gamle landsteder Sophienholm (Lyngby-Taarbæk Kommunes udstillingsbygning), Christianelyst, Sørø, Marienborg (statsministerbolig) og Tusculum. Ved udflugtsområdet Nybro findes kro, bådudlejning og kanoklub.

Lyngby Sø afgrænses mod øst af jernbanedæmningen langs Lyngby Omfartsvej. Her er etableret en søpromenade, der fortsættes som sti til Virumvej. Mod nord skaber Lyngby Åmose afstand til Virums villa-kvarterer. Det store vådområde rummer et omfattende kanalsystem og kan bl.a. opleves fra Prinsessestien, der i et næsten hulvejsagtigt forløb strækker sig fra Søpromenaden til Kopro og derfra videre på sydbredden til Frederiksdal.

Søerne har en stor rekreativ betydning for hele hovedstadsområdets befolkning – og for Lyngby-Taarbæk Kommune skaber de smukke sølandskaber identitet og vide udsyn.

Furesø i forgrunden og Lyngby Sø i baggrunden, set fra vest.

Lyngby Sø set mod nordvest med Sorgenfri Kirke og højhuse i baggrunden.

Bagsværd Sø ved Nybro, set mod vest.

Udsigt over Furesø fra Kaningården.

Det gamle Lundtofte

Lundtofte landsby er beliggende i og omkring en dalsænkning, der landskabeligt hænger sammen med Mølleådal. Bebyggelsen, der rummer flere af de oprindelige gårde og huse, fremtræder som et samlet landsbymiljø, omgivet af grønne arealer.

De grønne arealer ved landsbyen benyttes bl.a. til hestefolde og græsningsarealer, og mod sydøst er indrettet idrætsplads. Terrænforskellene i landsbyen er især synlige ved den lavt beliggende forde - med gadekær og høje træer - der er omgivet af højere beliggende huse og gårde. De kurvede veje og stier i landsbyen skaber afvekslende vejbilleder.

Flere af de oprindelige huse og gårde i landsbyen er enten brændt eller nedrevet, men den overvejende del af de tilbageværende bygninger er nænsomt restaurerede. Mange bygninger fremstår med pudsede eller kalkede facader i hvide, røde eller gule farver, og flere har stråtag. I området omkring Lundtofte Skole (opf. 1905) – der nu er indrettet til bibliotek og medborgerhus – er bebyggelsen tættere, og flere huse er opført i blank mur. Mod nordvest er bebyggelsen suppleret med en nyere udstykning med 5 huse.

Fra den nordvestlige del af Nymøllevej fornemmes landsbykarakteren tydeligt. Bebyggelsen fremtræder indhyllet i beplantning og med foranliggende græsningsarealer. Det er ikke mindst de grønne træk, der betyder, at Lundtofte stadig kan opleves som en landsby i et ellers fuldt udbygget byområde.

Gadekæret med frodig beplantning er stadig landsbyens midtpunkt. Set mod vest.

Ved Bjælkeagergård (opført 1870) fører en smal, grusbeltet slippe til Lundtoftevej.

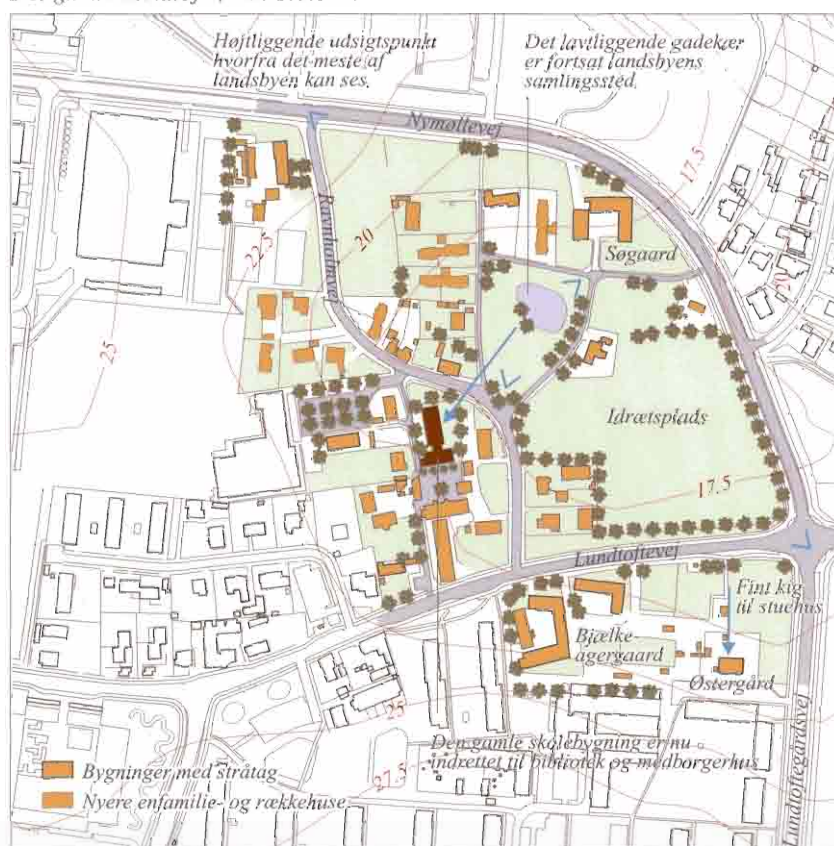

Lundtofte landsby 1852 efter Generalstabens kort. Sammenlignes med det nutidige kort til højre, kan både vejforløb og bygninger genfindes.

Fotoet herunder viser „Om Kæret“ set mod nordøst - en strækning af det oprindelige vejnet.

Det gamle Lundtofte, mål 1:5.000.

Bondebyen

Bondebyen ligger placeret tæt ved det gamle vadested over Mølleåen øst for Lyngby Sø. Bl.a. for at være tæt på markerne og for at få en placering på tør jord blev landsbyen placeret forholdsvis højt på terrænet, der stiger mod nord.

Bondebyen er beliggende omkring Gammel Lundtoftevej, der forløber i bløde kurver fra Lyngby Hovedgade til Toftebæksvej. Et varieret og komplekst system af lige og bugtede veje med forbindelse til Gammel Lundtoftevej opdeler Bondebyens bebyggelse.

Landsbyens centrum – den gamle forte – lå omkranset af Peter Lunds Vej, Høstvej, Nørregade, Gammel Lundtoftevej og Lyngbystræde. Midt i fortens lå gadekæret, der blev opfyldt i 1900. Landsbyens veje er smukt beplantede, og mange hus- og haveindgange er fint markeret med træer.

Der er en del gennemkørende trafik i landsbyen på trods af trafikdæmpende foranstaltninger – der desværre ikke rigtigt passer ind i miljøet. Adgangen til de omgivende veje – Toftebæksvej og Sorgenfrigårdsvej – er markeret med små grønne arealer og træer og fungerer næsten som grønne byporte. En yderligere bearbejdning heraf kunne på smuk vis markere Bondebyens grænser.

Landsbyens huse og gårde er placeret, så man stadig kan fornemme kredsen af de oprindelige gårde. Udbygning med nye huse har gennem tiden fortættet landsbyens bebyggelsesmønster. På trods af den tætte bebyggelse opfattes landsbystrukturen tydeligt. Det skyldes bl.a. de mange smukt tilplantede haver, der tilfører gaderummene et frodigt, grønt præg.

Udover de gamle gårde er den ældste bebyggelse overvejende fritliggende, mindre huse, oprindeligt indrettet til to familier. De fleste af husene er i én etage med stråtede tage. Langs Nørregade, Asylgade, Høstvej og Peter Lunds Vej og på de gamle bytofter er bebyggelsen mere blandet. Der findes bevarede gårde, lyststeder, tofamiliehuse samt institutionsbygninger og fabriksbygninger. Gårdene var næsten udelukkende firelængede, grundmurede og med tegl- eller skifertage. Nørregade 10 er det ældste af de gamle fortehuse, der er bevaret.

Mange af Bondebyens huse blev opdelt i flere lejligheder sidst i 1800-tallet til brug for de mange beskæftigede i virksomhederne i Lyngby-Taarbæk Kommune. Omkring 1900 blev Nærumbanen - „Grisen“ - åbnet. Banetracéet svinger i en blød kurve gennem Bondebyen nord for kirken, og opdeler visuelt landsbyen i to dele.

Den højt beliggende Lyngby Kirke skaber overgangen til Kongens Lyngby og fungerer som et fikspunkt i bybilledet og markerer samtidig

Lyngby Kirke set mod nord. Den højt beliggende kirke er meget synlig i bybilledet.

Bondebyen set fra Lyngby Hovedgade. Bebyggelsen omkring kirken rummer Præstegård, gamle landsteder, tidligere fabrikker og småhuse.

I 1970'erne var Bondebyens bygninger meget nedslidte, og der blev derfor etableret et samarbejde mellem Byfornyelsesselskabet Danmark, Lyngby-Taarbæk Kommune, Fredningsstyrelsen og Bondebylauget (den lokale bevaringsforening) med det formål at udarbejde en plan for en omfattende sanering og restaurering af Bondebyen. På grundlag af en bevarende lokalplan blev de fleste af Bondebyens bygninger efterfølgende byfornyset og restaurerede med bistand fra flere arkitektfirmaer, herunder Karen og Ebbe Clemmensen og Jarl Heger samt Jens Christian Varmings Tegnesteue.

Resultatet er enestående smukt og et af de bedste eksempler herhjemme på bevaring af et samlet landsbymiljø. Her ses gode eksempler på velbevarede, oprindelige tre- og firelængede gårde og nyere købstadsagtig bebyggelse i 2-2½ etage. I forbindelse med byfornyelsen blev opført tre nye boligbebyggelser på henholdsvis Toftebæksgårds plads, ved Gl. Lundtoftevej og ved Høstvej.

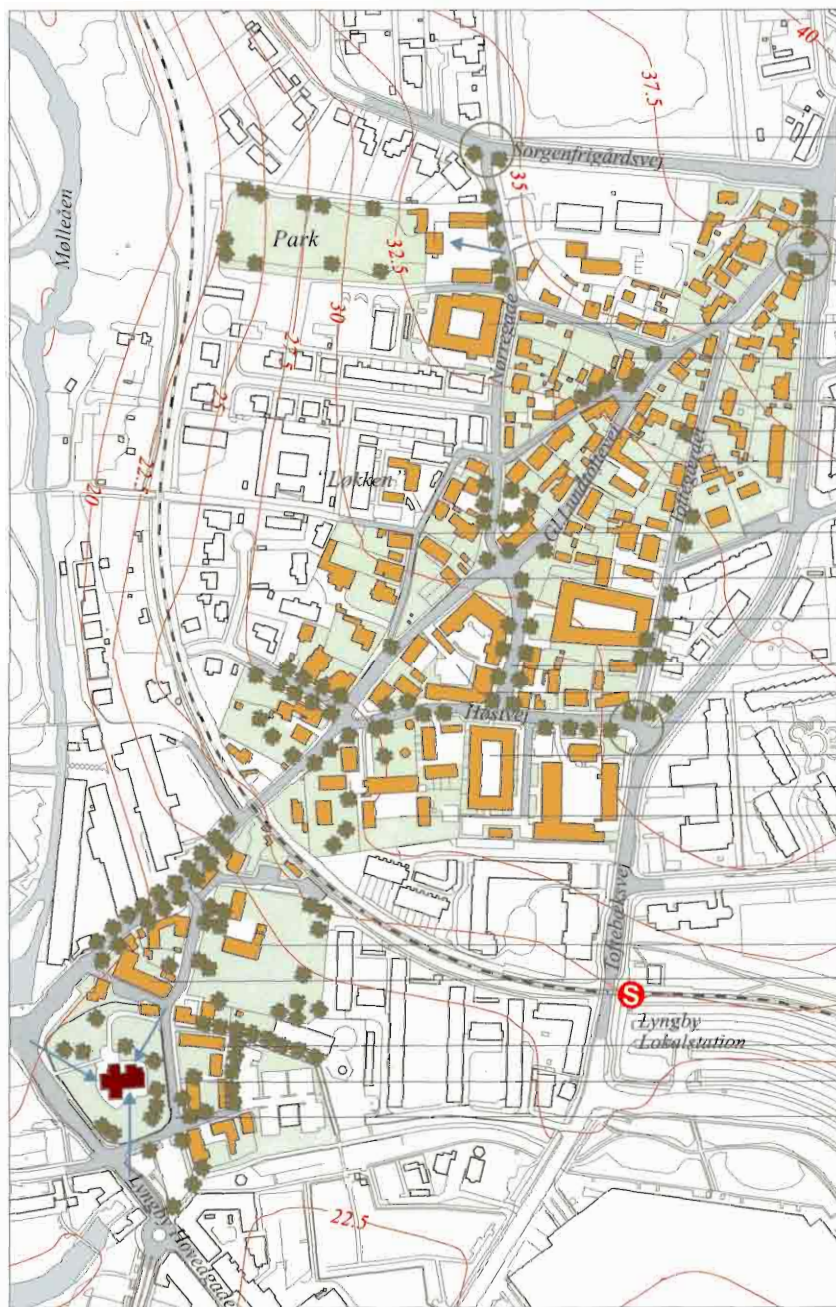
Bondebyen har i dag et smukt og varieret landsbymiljø med oplevelsesrige vejforløb og med mange smukke enkeltbygninger som f.eks. Lindegården, der kan fremhæves som et eksempel på en bygning der fremstår med stor originalitet.

Asylgade set mod nordøst.

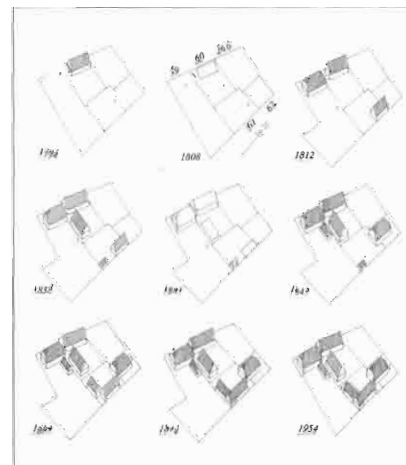

Ved Høstvej fremtræder Bondebyen med tæt og sammenhængende bebyggelse.

Bondebyen, mål 1:3.500.

- Grøn port
- Baunegård
- Grøn port
- Krogbjerggård
- Lyngbystræde
- Asylgade
- Birchs Gård
- Fogedgården
- Asylgade
- Lyngby Asyl (børnehaven)
- Lindegården
- Peter Lunds Vej
- Landsbyens gamle forte
- Grøn port
- Tidligere Toftebæksgaard
- Lyngbygård
- Vilhelmminelyst
- Præstegården
- "Fattiggården" og "Kommunebygningen"
- Vartou
- Lyngby Kirke
- Lyngby Kirkesiræde

Birchs Gård. Udviklingen 1794-1954.

Degneboligen, Lundtoftevej 21 efter istandsættelse.

Gården Vilhelmminelyst var en smuk, åben forhave.

Kig gennem Lindegårds port

Taarbæk

Med sin unikke placering mellem Øresund og Jægersborg Dyrehave ligger Taarbæk som et selvstændigt byområde i Lyngby-Taarbæk Kommune. Landskabet har skabt naturlige grænser for byens vækstbetingelser, og den opleves som en afsluttet helhed med en klar bygrænse.

Beboerne opfatter i høj grad Taarbæk som en by i byen, og selvstændighedstrangen har siden Taarbæks tilblivelse været stærk og usvækket som omtalt i afsnittet om Lyngby-Taarbæk Kommunes udvikling.

Taarbæk er både opført på det flade forland og på selve kystskrånningen. På en ca. 200 m lang strækning stiger terrænet 7,5 m fra kysten i øst til Strandvejen, der skaber byens grænse mod vest. Fra de højtbeliggende byområder er der vide udsigter over Øresund.

Set fra Øresund er Taarbæk en markant landkending. Til forskel fra de af Øresundskystens mange strækninger, der er domineret af enkeltliggende, store bygninger, skaber Taarbæks tætte og sammenhængende bebyggelse et af Øresundskystens mest iøjnefaldende scenerier.

Taarbæk Strandvej forløber langs kysten og er byens hovedgade. Bebyggelsen er placeret tæt på vejen, og især vejstrækningen ved havnen er meget bymæssig med tæt bebyggelse af både lave huse i 1-1½ etage og etageejendomme i op til fire etager. Etageejendommene ligger ofte højt placeret på kystskrænten, og kontrasten mellem disse og de små, selvgroede og labyrintiske bymiljøer er markant.

Havnen er byens centrum og samlingssted. I dag fungerer havnen næsten udelukkende som lystbådehavn og hjemsted for fritidsfiskere. Vest-siden af havnen er afgrænset af tæt bebyggelse med smalle slipper imellem til Taarbæk Strandvej. Flere af bygningerne er udstyret med udsigts-terrasser og altaner. Mod syd ligger Taarbæk Skole (oprindeligt opført 1913 af arkitekt Aage Lønborg Jensen), der er udformet med en karakterfuld facade med markante gavlmotiver. Mod nord har den tætte bebyggelse omkring Nordlyvej fine og tætte bymæssige kvaliteter. Fra havnen er der vid udsigt til Sverige og kig langs kysten mod nord og syd.

Bebyggelsen langs kysten er varieret og spænder fra villabebyggelse med grunde helt ud til vandet til den mere selvgroede, tætte bebyggelse, der rummer små, ofte sammenbyggede huse med små haver. En række stræder opdeler bebyggelsen i afsnit, og to grønne friarealer skaber visuel kontakt mellem Taarbæk Strandvej og Øresund. Taarbæk Kirke ligger i Dyrehaven, adskilt fra byen af kystbanen og Strandvejen.

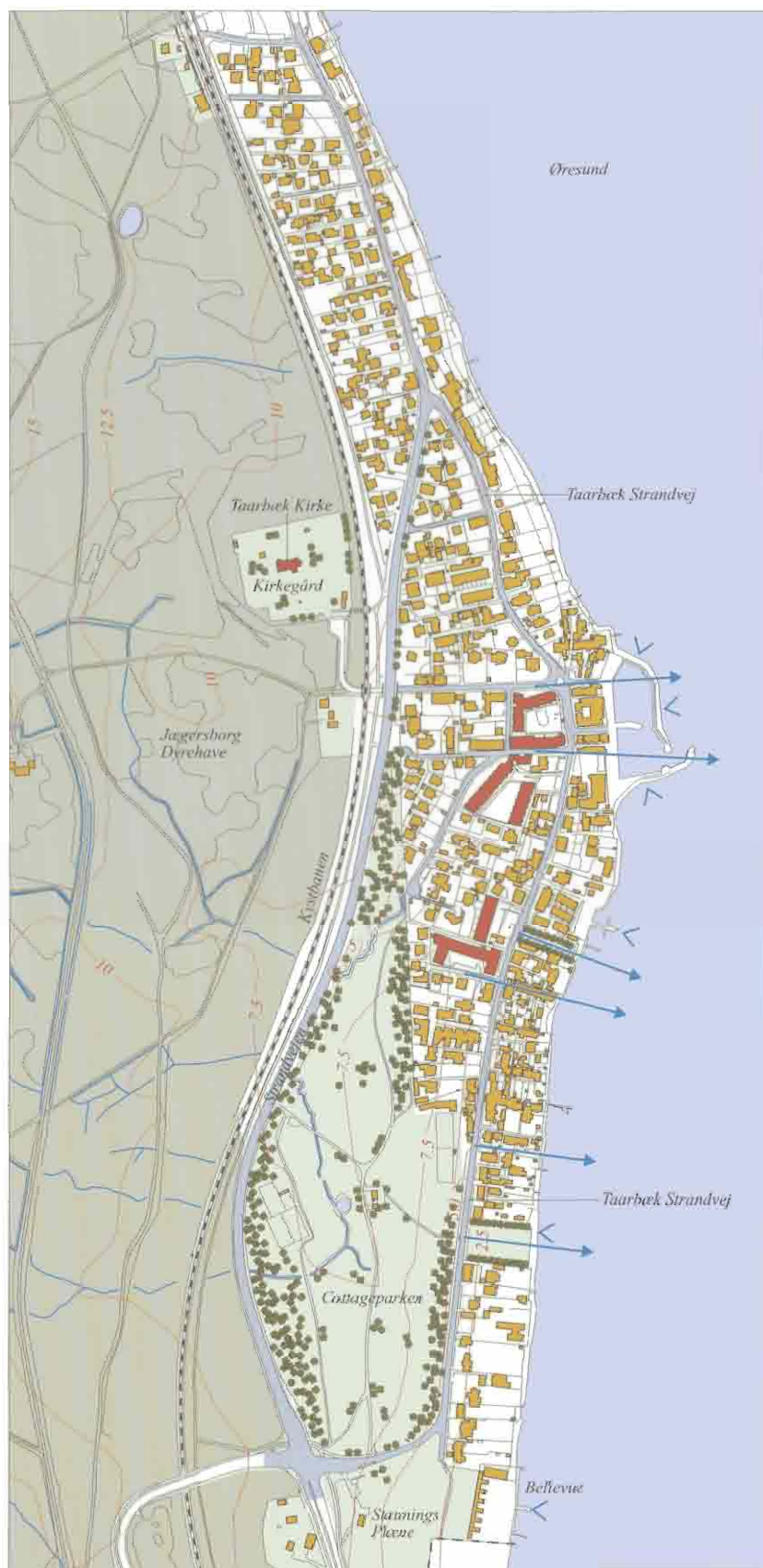
Det tætte bymiljø rummer også fine grønne træk. Fra de smalle stræder er der kig ind i de små haver, og i kontrast hertil skaber de store grønne områder – Cottageparken og Staunings Plæne - åbne landskabelige træk.

Taarbæk Havn set mod nordvest.

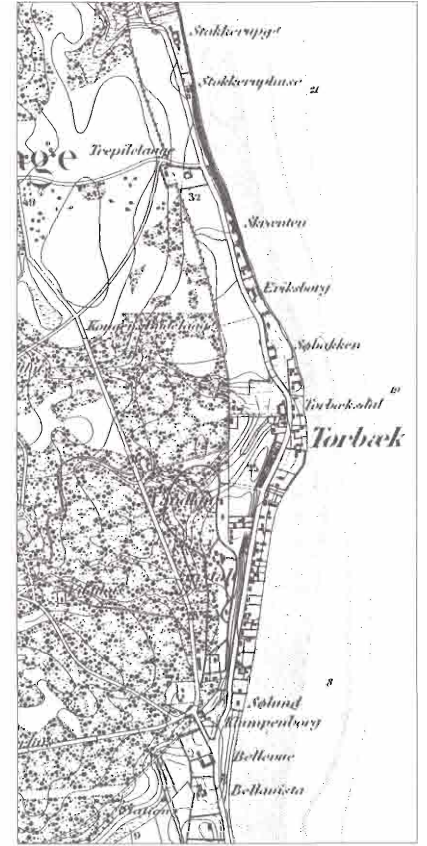
Rosenhaven mellem Taarbæk Strandvej og kysten, set mod øst.

Taarbæk, mål 1:8.000.

Taarbæk set fra sydøst.

Taarbæk 1852 efter Generalstabens kort.

Slippe til kysten fra Taarbæk Strandvej.

Taarbæk Skole med havnen i forgrunden.

Skærsommervej set mod øst.

Nordlyvej set mod nord.

Nordre Molevej set mod øst.

Brede

Roskilde Bispestol ejede i middelalderen flere vandmøller ved Mølleåen, herunder Brede Vandmølle. Omkring 1600-tallet fungerede møllen som kornmølle, og i 1628 blev etableret krudtværk. Fra 1668 var der kobber- og messingindustri, og Brede var i første halvdel af 1700-tallet Danmarks vigtigste kobberværk. Hovedbygningen er fra 1795, rejst af Peter van Hemert.

1831 flyttede I.C. Modeweg sin klædefabrik til Brede, hvor hans familie drev den til 1895. Klædefabrikken blev videreført fra 1895 som aktieselskab frem til 1956, hvor anlægget blev erhvervet af Nationalmuseet.

Klædefabrikken opførte en række produktionsbygninger, bl.a. den hvide række ud til mølledammen 1832-71 og en 3-etagers bygning med vandtårn til sprinkleranlæg (det første til en dansk fabrik). I begyndelsen af 1900-tallet blev Danmarks første fabriksbygning i jernbeton opført (Bygning 8, 1907-13) og bygning 9 (1918-20) ligeledes i jernbeton. Den tidligere klædefabrik er et af Danmarks mest velbevarede industrianlæg.

Allerede i kobberværkets tid var der blevet opført arbejderboliger, og til klædefabrikens mange arbejdere blev der - ved det forholdsvis isoleret beliggende fabriksanlæg - opført en række boliger til funktionærer og arbejdere samt asylskole og spisehus. På denne måde blev arbejderne tæt knyttet til fabrikken, og var samtidig under et vist opsyn af fabrikkens ledelse. "Lange Længe" blev opført 1833, de "Gule Huse" 1890-98 og de "Grå Huse" 1907-20 (nedrevet 1964-73) samt mesterboliger ved Brede Allé (1895). I alt blev opført ca. 200 lejligheder samt ca. 200 enkeltværelser.

Hovedbygningen blev fredet allerede i 1918, og anlæggets øvrige bygninger blev fredet 1991.

Brede er anlagt på et af de smukkeste steder i Mølleådalene, og anlægget danner en bymæssig helhed. Længs I.C. Modewegs Vej skaber bygningsanlægget en front mod Mølledammen. Syd for vejen er de lave arbejderboliger placeret omkring et grusbeltet gårdanlæg, symmetrisk i forhold til hovedbygningen. Anlæggets nordlige dele er præget af nyere fabriksbygninger fra 1900-tallet, og domineres af den høje fabriksbygning med vandtårnet. Mellem de velproportionerede bygninger findes fine gårdrum med grønne træer. Nord for hovedbygningen findes et stort, parkagtigt haveanlæg, afgrænset af en allé mod fabriksanlæggets vestfacade. Haven rummer lysthus og gartnerbolig og en del af arealet anvendes til frugthave.

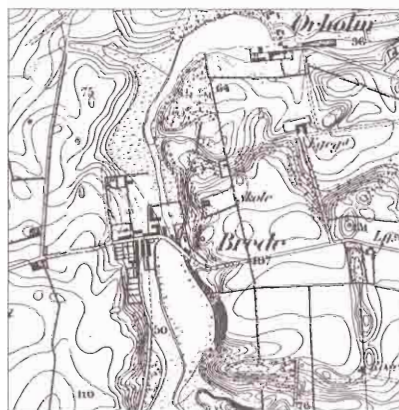
Brede er et enestående bygningsanlæg i smukke landskabelige omgivelser, og med oplevelsesrige allébeplantede veje. Anlægget viser en bygningsmæssig udvikling fra 1700-tallet til i dag. Efter Nationalmuseets overtagelse er anlægget løbende blevet restaureret. Brede Hovedbygning blev i 1999 tildelt Europa Nostra-prisen.

Brede set mod nordvest.

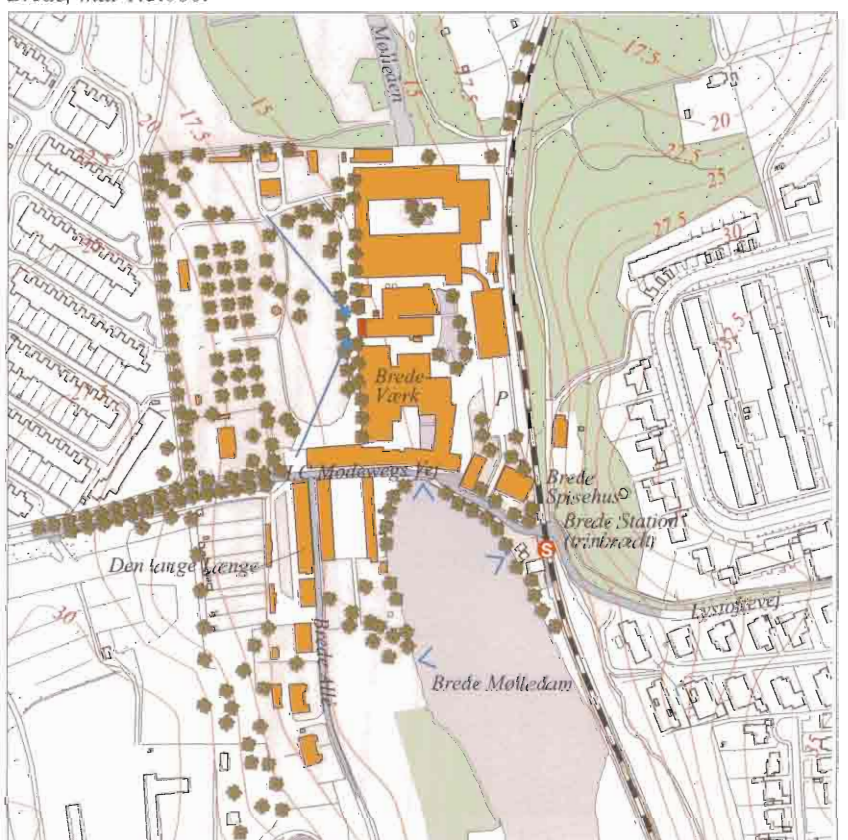

Brede Hovedbygning set mod nord.

Brede 1852 efter Generalstabens kort.

Brede, målt 1:5.000.

Arbejderboligerne „Den lange Længe“ langs Brede Allé, set mod syd.

En af de smukke alléer, der fører til Brede. I.C. Modewegs Vej set mod øst.

Byggeforeningen Frem

Bl.a. på baggrund af koleraepidemien i 1853 opstod der i Danmark en interesse for at bygge sundere boliger til arbejderbefolkningen. Der blev efterfølgende stiftet en række byggeforeninger med det samme idégrundlag – at forbedre arbejderbefolkningens boligforhold ved at etablere velfungerende, billige huse med gode hygiejniske forhold. I Lyngby stiftedes Arbejdernes Byggeforening „Frem“, der i 1899-1900 opførte bebyggelsen Frem på et areal nord for Lyngby Hovedgade/Jægersborgvej.

Bebyggelsen, der rummer 25 dobbelthuse i 1½ etage, er til dels opført efter samme tegninger som byggeforeningen Enigheden i Brønshøj, der havde Aage Langeland-Mathiesen som arkitekt. Dobelthusene er oprindeligt opført med fælles brønd og retrader placeret i skel. Husene fik indlagt gas kort efter opførelsen, i 1920'erne blev der indlagt vand, og i 1940'erne blev der indrettet indendørs toiletter.

Udstykningen var oprindeligt planlagt med et præcist vej mønster: en fordelingsvej fra Jægersborgvej med fem blinde sideveje, hvorom bebyggelsen blev grupperet. Parcellerne mod fordelingsvejen blev udstykket helt regelret, hvorimod de bagvedliggende grunde, der har adgang via sidevejene, blev udstykket i trekantede former. Inden opførelsen blev planen dog ændret, således at vejen Frem blev tilsluttet Birkholmsvej.

Dobelthusene er oprindeligt opført med hvidkalkede, symmetriske facader og teglstensbelagte saddeltage opdelt af en brandkam. Facader og gavle er udsmykket med tre vandrette bånd af røde, fremskudte mursten. Vinduer og døre afsluttes med buede stik.

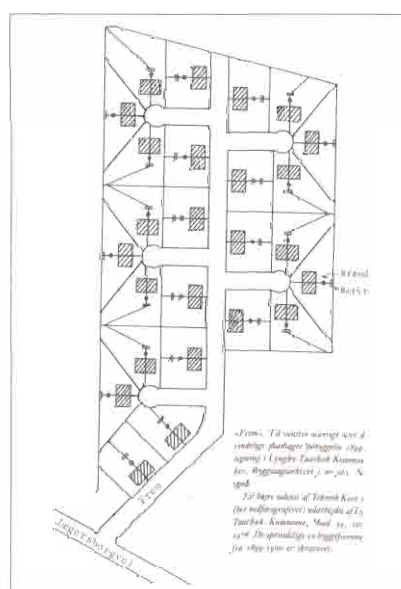
Der har været behov for at forbedre husenes funktionalitet, og byggeforeningens huse er i dag ombygget så meget, at det er svært at se bebyggelsen som en helhed. Der er opført tilbygninger, påsat kviste og karnapper og isat nye vinduer, ligesom der ofte er opført carporte ved husenes gavle. Den overvejende del af bygningsændringerne er foretaget uden synlig hensyntagen til det oprindelige arkitektoniske udtryk.

Enkelte huse er stadig velbevarede, bl.a. Frem 9-10, der viser, hvilke bygningsmæssige kvaliteter kvarteret har haft. Ved en eventuel kommende lokalplanlægning for kvarteret bør der udarbejdes vejledninger om udformning af bygningsdetaljer som f.eks. kviste, skorstenene, murbånd mm.

Oprindelige facader og gavle.

Dobelthuset Frem 9-10. Til højre ses den oprindelige bebyggelsesplan.

Byggeforeningen Frem, mål 1:5.000.

Gaden Frem og en af de små sideveje, set mod nordøst.

Fotoet herunder fra 1950'erne viser hvordan Frem's veje oprindeligt havde træbeplantning. Foto fra Byhistorisk Samling.

Fuglevad Kvarteret

Villakvarteret er beliggende på skrænten af Mølleådalen og afgrænses mod øst af Lyngby Stadion. Bondebyens nordvestligste gård, Sorgenfri-gård (nedrevet 1935), blev erhvervet af en udstykningsselskab i 1899, og her blev vejene Caroline Amalie Vej, Borgevej og Fuglevadsvej anlagt. Arkitekt E. Blytmann tegnede i 1901 et typehus til udstykningen, og arkitekt Johan Speyer blev ansat som inspektør for bebyggelsen og tegnede sammen med arkitekt Povl Baumann flere af bebyggelsens huse, bl.a. enkelt- og dobbelthuse på Caroline Amalie Vejs nordlige strækning. Kvarteret blev overvejende udbygget i perioden 1900-20 – den østlige del mod Lyngby Stadion er dog nyere.

Kvarteret har mange fine kvaliteter. Udstykningen er tilpasset det skrånende landskab, der i en bue følger Mølleåens forløb. Vejene Fuglevadsvej og Borgevej følger det buede forløb og er tilsluttet den retlinede Caroline Amalie Vej, der har små stikveje mod øst. Fuglevadsvej er endvidere forbundet med Skovbrynet, der krydser Mølledammen ved Fuglevad Mølle. To øst-vest gående stier og Skovbrynet skaber forbindelse fra villakvarteret over Nærumbanens tracé til Mølleåen. Vej-billederne er grønne, smukke og afvekslende – ved Fuglevadsvej markeres landskabets højeste punkt af høje træer, og Borgevej er forsynet med træbeplantning i grønne rabatter. Kvarterets huse repræsenterer den bedste del af villabyggeriet fra de første årtier af 1900-tallet og har forbillede i den italienske villa eller er præget af nationalromantik. De er overvejende opført i 2- 2½ etage af gedigne materialer og har mange smukke bygningsdetaljer som kviste, frontkviste og tårne. Villaerne er placeret i det kuperede terræn, således at udsigtsmulighederne er optimale, og flere har markerede indgangspartier med murpiller og smedejernsporte. I kvarteret findes endvidere flere tidligere sommerhuse, opført i sortmalet træ.

Fuglevad kvarteret er et velformet villakvarter, hvor samspillet mellem terræn, beplantning, veje og bebyggelse er vellykket.

Fuglevadsvej set mod nord. Herunder ses Fuglevadsvej 14 mod nordøst.

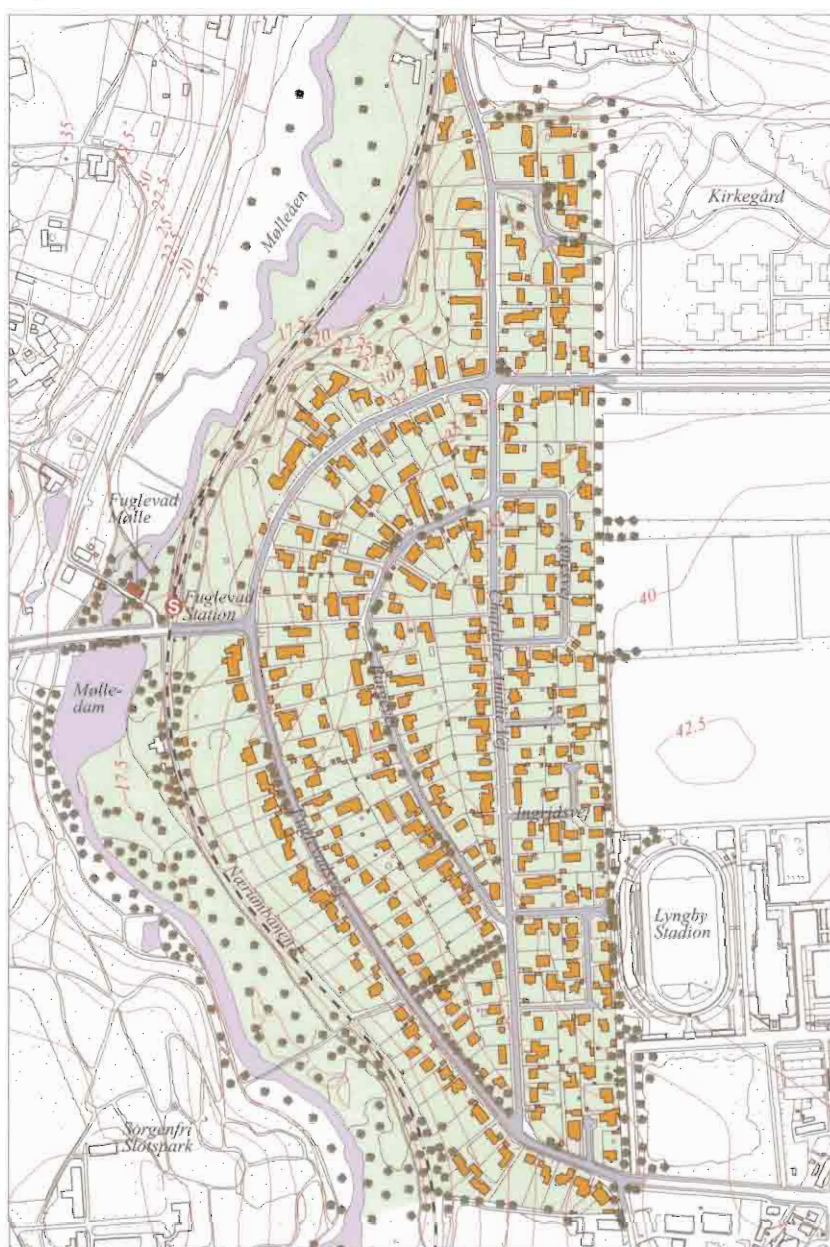

Fuglevadsvej 49 set mod nordvest. I den paleagtige villa "Lykkens Gave" er der indrettet plejehjem.

Mølledam ved Fuglevad, set mod sydvest.

Fuglevad Kvarteret, mål 1:8.000.

Det gamle Virum

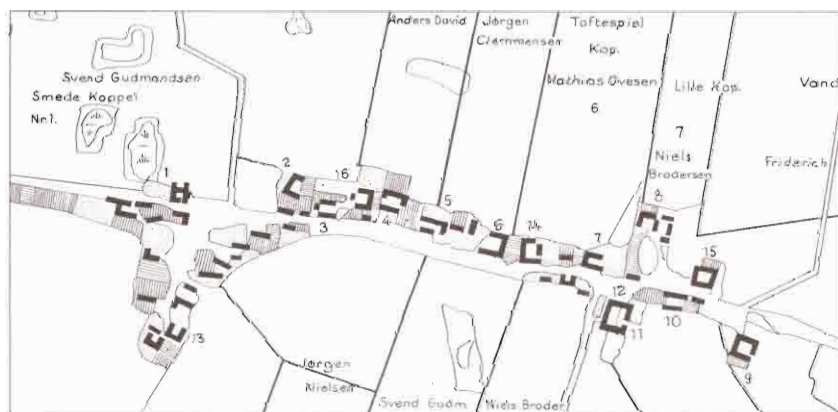
Virum eksisterede som landsby indtil begyndelsen af 1900-tallet. I 1920'erne blev jorderne omkring landsbyen udstykket til villa- og rækkehusbebyggelse, og i de efterfølgende år blev landsbyen indesluttet af bymæssig bebyggelse. I forbindelse med kvarterets udbygning blev Virumvej anlagt i 1950'erne som aflastningsvej for den gamle landsbygade, som herefter blev omdøbt til Virumgade.

Landsbyen havde i 1700-tallet en lang gade med gårde og huse fortrinsvis placeret mod nord, en forte med gadekær og omgivende gårde mod øst og en gruppering af huse og gårde mod vest.

Trods mange nedrivninger kan mange af landsbyens oprindelige træk genfindes i dag. Flere gårde og huse er bevaret, og på trods af en bymæssig fortætning med nyere huse opleves Virumgade fortsat som en landsbygade. Mod øst er noget af bebyggelsen omkring gadekæret nedrevet, og gadekæret indgår nu i en beplantet grønning, der strækker sig mellem Virumgade og Vangeleddet og markerer landsbygaden fra øst. Ved grønningen ligger bl.a. Kærgården (opf. 1856) og Vangeleddet 67 (opf. 1859), og syd for Virumgade ligger Den gamle gård (opf. 1894) og Lindehuset (opf. 1823).

Virumgades terræn skråner fra vest mod øst med et højdepunkt ved den gamle smedie. Gaden opleves som meget grøn, og mange af de ældre bygninger har forhaver eller forarealer mod vejen. Ved Virumgade 27A er landsbyens tidligere brønd markeret med en cirkulær brostensbelægning. Stier og små slipper skaber forbindelse til de omgivende veje – Vangeleddet og Virumvej.

Virumgade er asfaltbelagt og forsynet med ensidigt fortov mod nord. En eventuel renovering af vejen med ny belægning og ændret vejprofil kunne understrege og forstærke vejstrækningens landsbykarakter.

Virum Landsby 1771.

Virumgade 27 A (opf. 1833) og det nyere hus Virumgade 29 i baggrunden. I forgrunden ses den tidligere landsbybrønd markeret med brostensbelægning.

Den gamle Gård, Virumvej 25. Haven har bevaret karakteren af landsbyhave.

Virumgade set mod øst.

Det gamle Virum, mål 1:5.000.

Det planlagte Virum

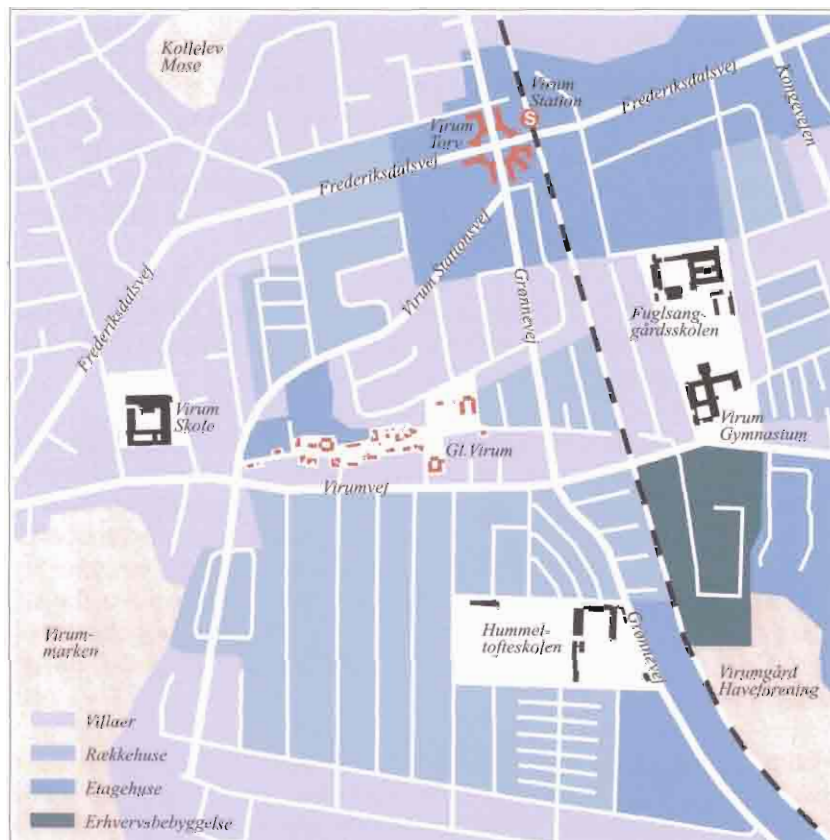
Kommuneingeniør J.A.C. Rastrup udarbejdede i 1930'erne en byplan for Virums udbygning. Planen blev vedtaget i 1935 og tog udgangspunkt i de engelske teorier om havebyen. Det var første gang i Danmark, at man udarbejdede planer for at anlægge en hel forstad på jomfruelig jord. Formålet var at skabe en god, sund og velfungerende by med et centrum rummende butikker og service og omkranset af gedigne boligkvarterer for forskellige indkomstgrupper.

I samarbejde med DSB blev placeringen af Virum Station fastlagt, og med den som centrum blev bydelen struktureret. Virum Torv blev anlagt som en ottekantet pladsdannelse, omkranset af etageejendomme, og blev det bygningsmæssige, tætte centrum i bydelen. Omkring dette centrum blev anlagt boligkvarterer med aftagende tæthed og bygningshøjder. Hovedparten af området blev reserveret til boligbebyggelse med etagehuse, rækkehuse, dobbelthuse og villabebyggelse, og der blev planlagt og opført skoler, kirke, posthus, bibliotek m.v.

Langs vejene blev der udlagt byggelinier i en afstand af 10 og 15 m fra vejmidte, og det nye byggeri skulle opføres med facaden i byggelinien. Den overvejende del af de nye boligområder blev anlagt efter samlede planer.

I udkanten af byområdet - og til mindst mulig gene for beboerne - blev der udlagt et industriområde. Med baggrund i de store rekreative arealer, der omgav bydelen, blev der kun anlagt én park - parken ved Kollelev Mose.

Udbygningsperioden var planlagt til ca. 30 år, men det kom til at gå hurtigere. Boligmanglen satte skub i udviklingen, og allerede i 1950'erne var Virum så godt som udbygget.

Det planlagte Virum - diagram.

Frederiksdalsvej med villabebyggelse, set mod øst.

Virum set fra syd.

De to fotos viser Virum Stationsvej med henholdsvis rækkehuse- og dobbelthusbebyggelse (herover), og etageboligbebyggelse (herunder).

Egeparken

Et håndværkerkonsortium med Kay Fisker som arkitekt erhvervede i 1942 et areal beliggende mellem Bredevej og Holmeparken, afgrænset mod syd af Lindevangen. Bebyggelsen, der rummer 47 huse, er opført i to etaper; 9 huse, placeret langs Bredevej/Lindevangen er opført 1949, de resterende huse er opført i 1956.

Egeparken er beliggende i et af Virums mange rækkehuskvarterer. Både mod vest og øst grænser bebyggelsen op til velformede grønne områder, og de grønne træk giver luft og lange udkig i et ellers tæt bebygget rækkehuskvarter. Især er udsigten fra Holmeparken ud over parkarealet med sø og karakterfuld beplantning en kvalitet.

Række- og kædehusbebyggelsen, der er opført i 1½ etage, er udformet i et næsten symmetrisk mønster med sammenhængende, modsat rettede U-former – et træk, der adskiller bebyggelsen markant fra de omgivende rækkehusbebyggelser, der overvejende er opført som stokke.

Rækkehusene har facaderne orienteret mod nord og syd, mens kædehusene, der har både for- og baghaver, har facader mod øst og vest. Denne disposition skaber en stor variation i bebyggelsens udtryk. To blinde stikveje fra Lindevangen betjener den overvejende del af bebyggelsen. Stier, beliggende midt i U-erne, opdeler baghaverne, mens en øst-vest orienteret sti skaber adgang til rækkehusene langs Lindevangen.

Bebyggelsen fremstår meget karakterfuldt og nøgternt med vandskurede og hvidmalede facader og tage belagt med røde tegl. Vinduerne er kvadratiske, og tegltagene er uden udhæng. Rækkehusene er udformet med markante frontkviste, der næsten skaber et indtryk af sammensatte gavle i facaden. Kædehusene har gavlen orienteret mod vejen og er bundet sammen af mellembygninger i én etage, orienteret med facaden mod vejen.

De karakterfulde facader er sikret med tinglyste servitutter, og der er af grundejerforeningen udarbejdet en samlet plan for tilbygningsmuligheder samt placering og udformning af carporte.

Egeparken blev projekteret under krigen, hvor der var mangel og knappe økonomiske forhold for byggeriet. Til trods herfor er det lykkedes Kay Fisker at skabe en næsten tidløs, velfungerende bebyggelse med fine arkitektoniske kvaliteter, der har dannet forbillede for mange tæt-lav bebyggelser.

Egeparken, mål 1:5.000.

Egeparken set mod nordøst fra grønningen.

Egeparken set fra Lindevangen mod nordøst.

Rækkehuslængerne ved Lindevangen har indgangspartierne orienteret mod en sti, og sydvendte haver orienteret mod vejen.

Egeparken set mod nord ved stikvej fra Lindevangen.

Elementbyen

Elementhusene i Hjortekær, øst for Helsingørmotorvejen, er et af de første eksempler herhjemme på præfabrikeret elementbyggeri, og byggeriet blev støttet i henhold til *Lov om finansiering af byggeri med speciel byggemåde*. Bebyggelsen, der er opført 1947-48 er tegnet af arkitekterne Jørgen Bo og Knud Hallberg med C.Th. Sørensen som havearkitekt.

Bebyggelsen, der rummer rækkehuslænger med 133 huse samt 64 dobbelthuse og fælles vaskeri- og butiksbbygning og garageanlæg, bliver vejbetjent via Vejporten og Kærparken samt de let kurvede, interne veje Bjælkevangen og Højlykken.

Det rektangulære areal, som vejene omkranser, er kun bebygget i den nordlige og sydlige del. Det resterende areal er bebyggelsens fælles grønning, der rumligt er opdelt i to afsnit af en smuk beplantning af høje træer omkring tennisbaner midt i grønningen.

Alle rækkehusstokke er orienteret nord-syd, mens dobbelthusene vender øst-vest eller er drejet 45°. Rækkehusene har for- og baghaver, mens dobbelthusenes parceller er traditionelt udstykkede med koteletben. Rækkehusene mod nord og syd vejbetjenes af små, smalle og grønne stikveje.

Bygningerne, der alle er opført i én etage, er bygget af elementer i hvidpudset træbeton, og har lave sadeltage belagt med tagpap. De enkeltformede vinduespartier har brystninger i rødbrun farve. Bygningerne fremtræder med udpræget horisontale linier.

Elementhusene er opført i efterkrigstiden, hvor mangel på materialer var stor, og bebyggelsen er da også opført af enkle og billige materialer. På trods af den anonyme udformning har husene fået, har den samlede bebyggelse mange fine træk. Det er især det grønne miljø med hække og høje træer samt bygningernes samspil med grønningen, der tilfører bebyggelsen store kvaliteter. Her har en af periodens dygtigste landskabsarkitekter sat sit præg.

Elementbyen, mål 1:8.000

Bebyggelsens Brugs, set mod nordvest.

Højlykken set mod nordøst.

Rækkehuse ved Bjælkevæn, set fra grønningen mod nordvest. Her fornemmes bebyggelsens udprægede horisontale linier, der står i en smuk kontrast til den frodige beplantning.

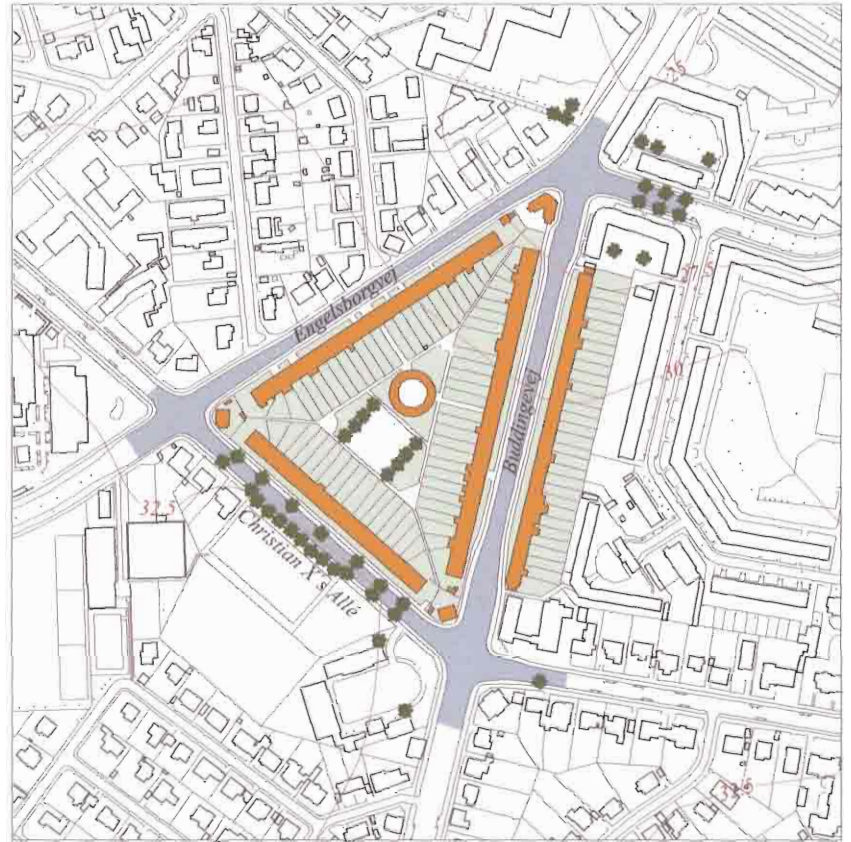

De engelske rækkehuse

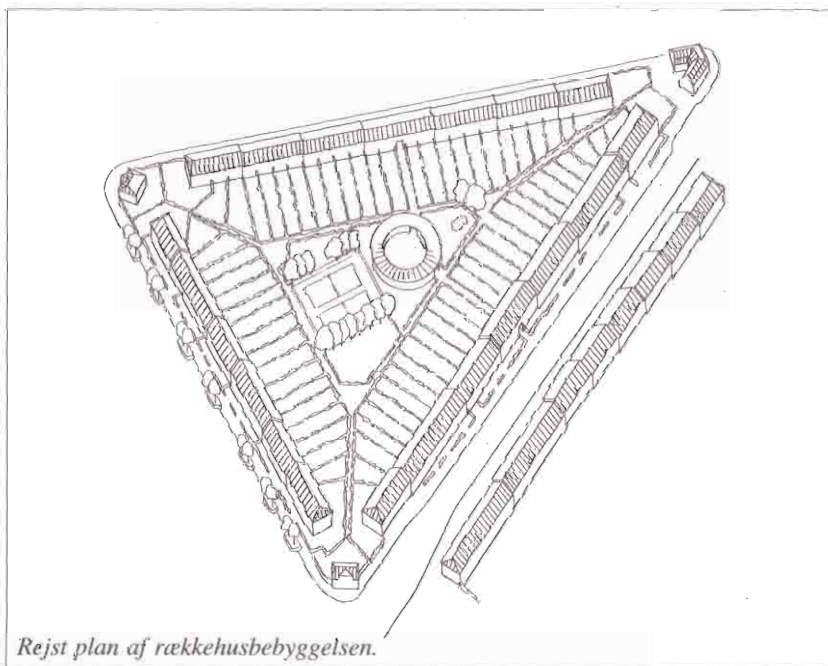
Rækkehusområdet er beliggende i trekantområdet Engelsborgvej, Christian X's Allé og Buddingevej. Bebyggelsen, der er tegnet af murermeester Alf Hansen med bistand fra arkitekt J. Magdahl Nielsen, er opført 1928-31 på en del af gården Ulrikkenborgs jorder. I 1935 blev bebyggelsen suppleret med endnu en rækkehusstok, tegnet af arkitekt Thilo, og beliggende på østsiden af Buddingevej.

De tre ældste rækkehusstokke danner en trekantet karré, hvis hjørner består af fritliggende enkeltbygninger. Bebyggelsen er opført i 2 etager med gule mursten og røde tegltage. De karakterfulde rækkehuse har tilbagetrukne indgangspartier og loggiaer (altannicher) på 1. sal. Hjørnebygningerne er særligt udformede enkeltbygninger med afvalmede tage og store frontkviste. Porte fører til karréens gård, der er indrettet med smalle og lange baghaver, omkranset af hække. I gårdens indre er indrettet et fællesareal med plæner, legeplads og tennisbaner samt et cirkulært garageanlæg. Mod de omgivende, stærkt befærdede veje har rækkehusene små forhaver – ofte indrettet med parkeringsplads. Terrænet falder mod krydset Buddingevej-Engelsborgvej, og bygningerne følger terrænfaldet med aftrappede tagrygninger. Rækkehusstokken øst for Buddingevej er uden loggiaer og mere enkelt udformet.

De engelske rækkehuse ligger centralt i Lyngby, og er meget synlige i bybilledet. Bebyggelsen er en af de ældste rækkehusbebyggelser i kommunen, og har fine kvaliteter. Mange af de tilbagetrukne indgangspartier er muret til – en bygningsændring, der svækker helhedsindtrykket, men trafikintensiteten på de omgivende veje har i nogen grad reduceret brugbarheden af terrasser og loggiaer.

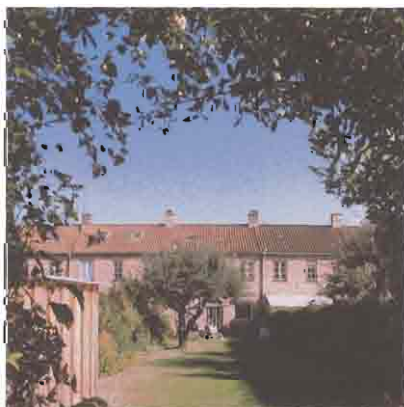
De engelske rækkehuse, mål 1:5.000.

Rejst plan af rækkehusbebyggelsen.

Hjørnebygningerne er forsynet med store frontkviste. Denne bygning ved Buddingevej er nyistandsat.

Til højre rækkehusene set fra Engelsborgvej mod øst.

Rækkehusene har lange og forholdsvis store haver.

Kvarteret ved Pipers Park

Også Pipers Park er opført på Ulrikkenborgs jorder, og etagehusbebyggelsen er beliggende umiddelbart syd for Lyngby Station. Som en del af den kommunale plan for det nye byområde blev Ulrikkenborg Plads anlagt med en perrontunnel som adgang til stationen. Pipers Park er opført 1933-34 med Aa. og F. Thilo som arkitekter. Bebyggelsen er overvejende opført i røde mursten med teglbelagte sadeltage og i 3-4 etager. Den omgivende bebyggelse er tegnet af arkitekterne Blytman og Seehuusen, H.L. Bager, E. Christiansen, J. Lund, O. Palle og E. Rude.

Bebyggelsen er disponeret som en såkaldt storgårdskarré med en samlet bebyggelse omkransende en stor gård. Hertil kommer en omgivende etagehusbebyggelse udformet som henholdsvis lige stokke, vinkel- og u-formede bygninger. Etagehusene har alle grønne forarealer mod vejene, og vejrummene er derfor forholdsvis brede og har en grøn karakter.

Mod sydvest er en del af bebyggelsen indrettet til børneinstitutioner og ældreboliger. Ulrikkenborg Plads er omgivet af 4-etages bygninger med butikker i stueetagen. Pladsen er smukt beplantet med lindetræer og bøgehække og fremtræder som et intimt og overskueligt byrum.

Bebyggelsens centrale gårdrum er meget stort. På grund af størrelsen får det næsten karakter af et offentligt grønt område. Det er mangfoldigt indrettet med legeplads, frodige småhaver med kolonihavekarakter, fodboldbane, grusstier, garageanlæg m.m. Gårdens indre er beplantet med høje, karakterfulde træer, og græstæppet er varieret med tætklippet og uklippet græs.

Pipers Park rummer gedigent byggeri med gode boligkvaliteter, hvor især det store gårdrum skaber lys og luft i kvarteret.

Kvarteret ved Pipers Park, mål 1:5.000.

Ulrikkenborg Plads set mod nordvest.

Gårdrum i bebyggelsen, Ulrikkenborg Allé.

Emil Pipersvej set mod nordvest.

Ulrikkenborg Allé set mod nord.

Ulrikkenborg Plads set mod nordøst.

Den engelske haveby

Den engelske Haveby er beliggende på den tidligere gård Ulrikkenborgs jorder, der blev udstykket efter en samlet plan af Lyngby-Taarbæk Kommune i 1930'erne. Det meste af bebyggelsen, der rummer fem etagehuse og 39 dobbelthuse, er opført 1934 og tegnet af arkitekterne Einar Rosenstand og Edgar Jørgensen i funktionalistisk stil med hvidpudsede mure, flade tage og hjørnevinduer. Bebyggelsen er koncentreret omkring to tværstillede akser: Etageboligbebyggelsen omkring Ulrikkenborg Allé og dobbelthusene omkring Christian X's Allé.

Fire af de u-formede etagehuse er grupperet omkring krydset Ulrikkenborg Allé-Christian X's Allé. Bygningerne er opført i 3-4 etager mod Ulrikkenborg Allé, og sidebygningerne er holdt nede i 2 etager. Det bymæssige rum husene danner, afsluttes mod syd af en 3-etages gulstens-ejendom, der er placeret i midteraksen. Her er anlagt en velbeplantet plads med parkeringspladser. I bebyggelsens stueetage er indrettet butikker og kontorer.

Doppelthusene er placeret langs Johan Wilmanns Vej, Christian X's Allé og Blomstervænget. De er beliggende på forholdsvis store parceller og har alle forhaver samt dybe baghaver. Kun langs Johan Wilmanns Vej er bygningerne placeret langs en byggelinie – på de øvrige veje er facadeflugten springende.

Doppelthusene har mange af funktionalismens kendetegn: hjørnevinduer med smalle vinduesrammer, overdækkede indgangspartier i beton, altaner forsynet med metalgelænder mm. Som mange af den tids funkis-huse er havebyen ikke opført i beton, men i pudset murværk.

Gennem årene er flere af dobbelthusene blevet malet i afvigende farver, ligesom der er ved vinduesudskiftninger er isat vinduer med brede rammer og lignende. På trods heraf er bebyggelsen af høj bevaringsmæssig værdi.

Den engelske haveby, mål 1:5.000.

Blomstervænget 55 set mod nord. Dette hus har bevaret mange af de oprindelige træk - bl.a. altangelændere m.m.

Blomstervænget 45-47, set mod nordvest.

Ulrikkenborg Allé set mod nordøst.

Rækkehuse ved Kornagervej

Rækkehusbebyggelsen, der er bygget af KAB, er administrativt en del af Fortunbyen. Bebyggelsen er opført i tre enklaver, adskilt af henholdsvis Klampenborgvej og en grøn kile, og rummer ca. 270 boliger. Den vestlige og midterste enklave er opført 1949-54 med A/S Dominia som arkitekter, og den østlige enklave er opført 1955-57 med H. Ortmann, V. Berner Nielsen, Dan Fink og M.J. Kjelde som arkitekter.

Den velformede bebyggelse ligger placeret på et sydskrånende terræn ned mod Ermelundskilen. Rækkehusstokkene er placeret parallelt med de øst-vestgående højdekurver og understreger dermed landskabets hovedtræk. Set fra Ermelundskilen fremtræder bebyggelsens tage med et smukt relief.

Rækkehusene er opført i 1½ og 2 etager med gulstens mure og røde, højt rejste tegltage. Alle boliger har åbne forhaver og hækomkransede baghaver. Flere steder er de enkelte boliger adskilt af lave mellembygninger, og fremstår som kædehuse. Mod Ermelundskilen afgrænses bebyggelsen af lave hække og en smal sti i klippet græs.

Mod Klampenborgvej er bebyggelsen afskærmet af brede beplantningsbælter. Bebyggelsens interne veje forløber i bløde kurver og følger det skrånende terræn, og samspillet mellem bebyggelse, beplantning og veje skaber varierede vejbilleder.

Den grønne kile, der skaber afstand mellem de to bebyggelsesenklaver syd for Klampenborgvej fremtræder helt åbent, og fra Klampenborgvej er der en vid udsigt mod Ermelundskilen.

Rækkehusbebyggelsen rummer fine kvaliteter – både i den landskabelige tilpasning og i husenes mange gode detaljer.

Rækkehusbebyggelsen set fra grønningen mod vest. I baggrunden ses hotel Eremitage.

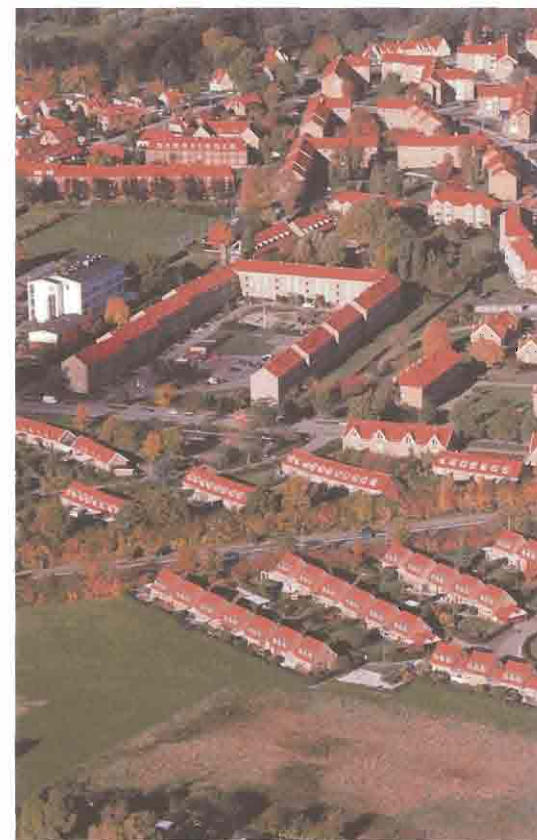
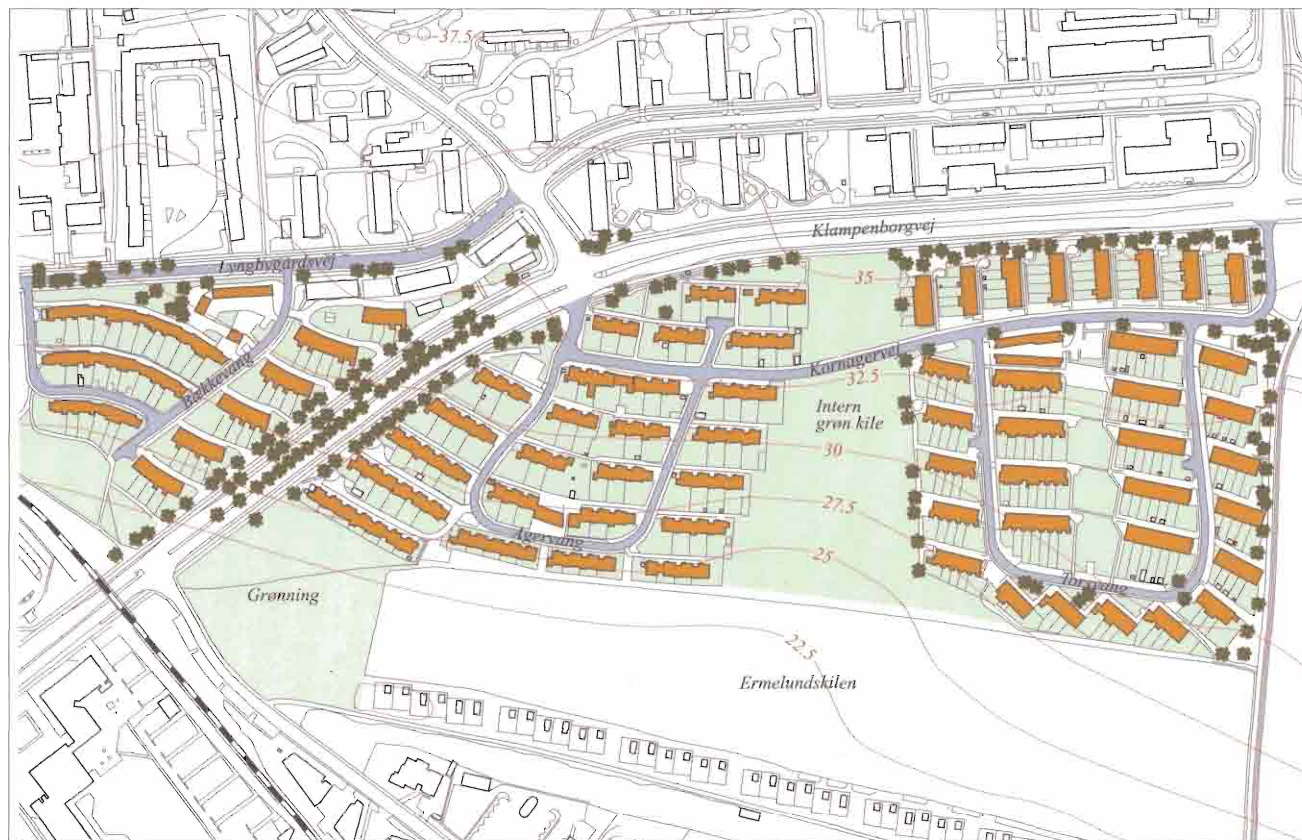

Agervang set mod nordvest. Bebyggelsens veje forløber i bløde kurver og er oplevelsesrige.

Principsnit i rækkehusbebyggelsen.

Rækkehuse ved Kornagervej, mål 1:5.000.

Fortunbyen

Etageboligbebyggelsen Fortunbyen er beliggende mellem Klampenborgvej og Danmarks Tekniske Universitet. Det store boligområde er opført af KAB og AKB i perioden 1947-49, med Dan Fink, M.J. Kjelde, H. Frederiksen, N.J. Holm, V. Berner Nielsen og Charles E. Schou som arkitekter.

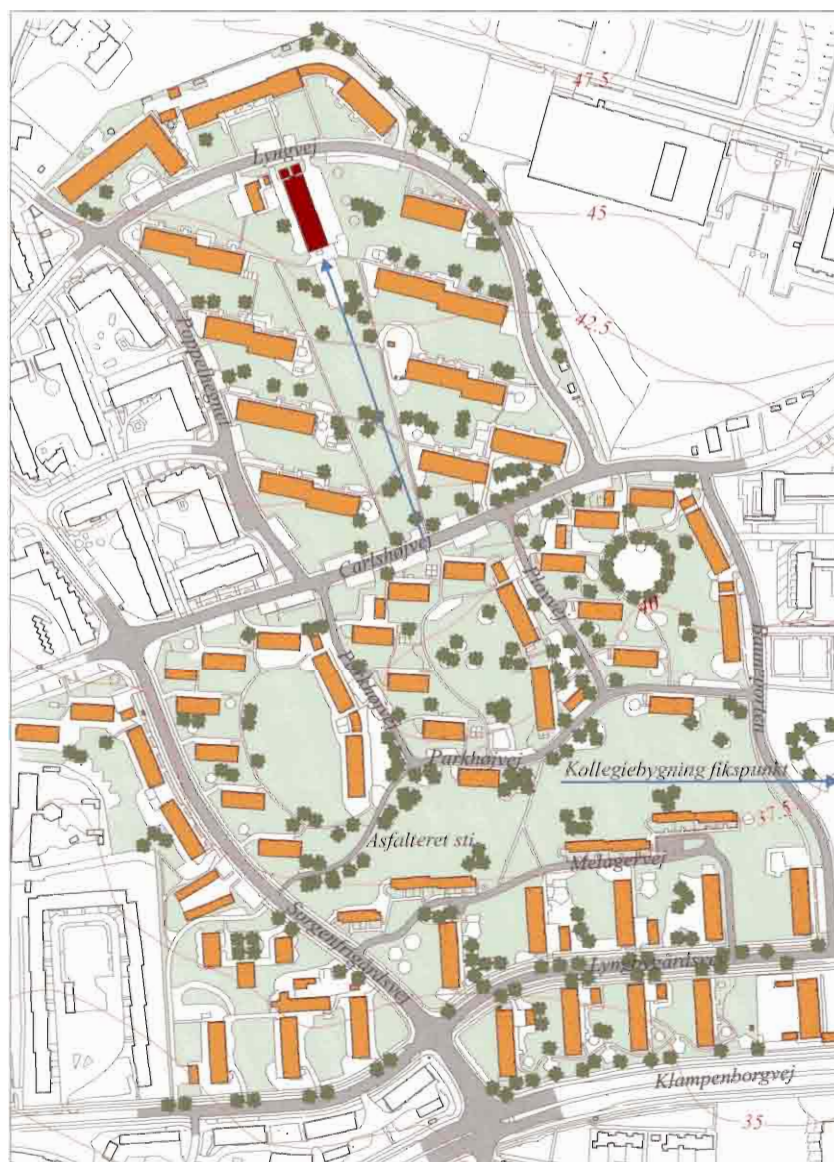
Etagehusene, der overvejende er i 2-3 etager, er opført i gule mursten og med højt rejste sadeltage med røde tegltagsten. Alle bygninger er sol-orienterede og forsynet med altaner mod enten syd eller vest.

Bebyggelsen er opdelt i tre område: et område nord for Carlshøjvej, et område syd for Carlshøjvej med tre hesteskoformede klynger samt endelig en mere traditionelt disponeret bebyggelse grupperet omkring Lyngbygårdsvej. Alle bygningsafsnit rummer slyngede og oplevelsesrige veje og stier.

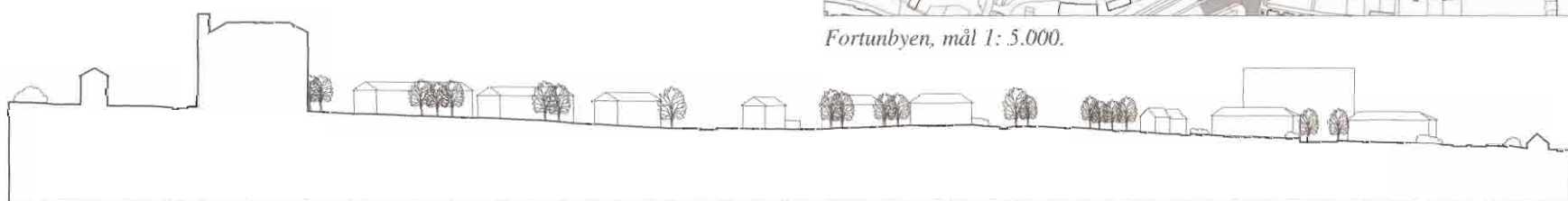
Nord for Carlshøjvej er etagehusene grupperet omkring et stort, kileformet parkrum. Som point de vue i kilens nordlige del ligger et 10-etages højhus. Friarealet er veldisponeret og rummer lege- og sportsplads. Ved Carlshøjvej er indrettet et lille lokalcenter.

Bebyggelsesklyngerne syd for Carlshøjvej er grupperet omkring varierede indre grønninger, indrettet med opholdsarealer og legepladser m.m. De tre grønninger grænser op til et stort øst-vest orienteret landskabsrum, der mod syd afgrænses af lave, 2-etages ældreboliger. Bebyggelsens sydlige område rummer traditionelt placerede etageblokke, grupperet omkring Lyngbygårdsvej. Også her er der fine haverum mellem husene.

Fortunbyen rummer velplanlagte og gode bygninger fra efterkrigstiden. Bebyggelsens store aktiv er dog de store og varierede landskabsrum, der skaber luft, oplevelsesvariation og flotte udsigter.

Fortunbyen, mål 1: 5.000.

Luftfotoet viser både rækkehusene ved Kornagervej og Fortunbyen. Snittet herover viser Fortunbyen fra nord ved Højhuset til syd.

Fortunbyen. Den hesteskoformede bebyggelse danner ramme om en velformet grønning.

Danmarks Tekniske Universitet

Undervisningsministeriet erhvervede i 1958 en 106 ha stor byggegrund ved Lundtofte med det formål at opføre Danmarks tekniske Højskole til afløsning af Polyteknisk Læreanstalt i Øster Voldgade. En del af det forholdsvis flade og let skrånende areal var tidligere blevet benyttet til flyveplads af staten (27 ha), ca. 30 ha blev erhvervet fra private grundejere, og 49 ha kommunal jord blev eksproprieret. Statens erhvervelse af så stort et areal var ikke populært i Lyngby-Taarbæk, hvor politikerne fandt, at man blev frataget arealer til boligudbygning og kommende skatteindtægter, og at ministeriet burde have nøjedes med et betydeligt mindre areal.

Det store areal muliggjorde en udbygning på 440.000 m² og med plads til godt 5.000 studerende. I første omgang frem til 1976 blev opført ca. 290.000 m², og efterfølgende er der løbende blevet udbygget, således at DTU nu råder over ca. 375.000 m² etageareal. Bygningsanlægget er planlagt og opført med Eva og Nils Koppel som arkitekter samt Edith og Ole Nørgaard som landskabsarkitekter. De senere års udvidelser og tilbygninger er udført af arkitekt Jens Fredslund. Anlægget er bygget over et klart og enkelt princip. Området er opdelt i 4 kvadranter - der udgør hvert sit vandrette plateau med afgrænsende støttemure i natursten - og som repræsenterer hver sin sektor inden for DTU. Hertil kommer et område helt mod syd til Dansk Ingeniør Akademi (DIA). Mellem kvadranterne forløber i nord-syd-gående retning en bred avenue med parkeringspladser i midten - en bybygningsmæssig hovedakse der letter orienteringen i det store område. Fra vest til øst løber Anker Engelds Vej, der adskiller de nordlige og sydlige kvadranter. Hvor disse to hovedakser mødes i anlæggets "bymidte", ligger administrationsbygningen. Dette klare og letopfattelige planprincip suppleres af et modulnet, efter hvilket bebyggelsen er ordnet. Princippet aflæses klart set fra avenuen, hvorfra bygningerne opleves grupperet i en fast rytme. Bebyggelsen er sammensat af henholdsvis normalhuse, udformet som længehuse i 50 eller 100 meters længde, og friere formede bygninger til særlige formål, svarende til deres funktion. Området indrammes af et skovbælte mod vest, nord og øst. Mod syd afgrænses anlægget af DIA-havens store terrænformer.

Arkitekturen er præget af 60'ernes kølige formsprog, men der er bygget fornuftigt og med stor omhu for detaljerne. Området rummer tillige mange velformede haveanlæg.

Varmecentral/Kedelhus set mod vest.

Administrationsbygningen ved Anker Engelds Vej.

Terrænets hældning optages af støttemure i granit. De lange og lige veje langs avenuen kan forekomme lidt triste.

Luftfoto af Danmarks Tekniske Universitet, set fra syd.

Danmarks Tekniske Universitet, mål 1: 10.000.

Rådhuset

Viadukten under jernbanen ved Lyngby Station blev åbnet 1924, og Buddingevej blev tilsluttet Jernbanevej og Lyngby Hovedgade via den nye vejstrækning Lyngby Torv. Efter en konkurrence afholdt i 1923 blev randbebyggelsen på nordsiden – *Toftebækhus* – opført 1924 med Knud Friderichsen som arkitekt og i 1928-29 forlænget ud til Lyngby Hovedgade efter tegning af Holger Jørgensen. Sydsiden blev opført i 1928-29 med Axel Buch og E. Wedell-Wedellsborg som arkitekter. I 1938 vandt arkitekterne Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen konkurrencen om rådhuset, som blev indviet 1941.

Rådhuset, der er placeret i det tragtformede torvs symmetriakse, indfanget med sin krumme facade torvets form og skaber et veldefineret byrum med en stærk identitet. Bygningen er opført i 5 etager samt tilbage-rykket tagetage. Facaden er beklædt med grønlandsk marmor, og tagetagen med kobberplader. Den stramt disponerede funktionalistiske facade brydes kun af indgangspartiet, der er forskudt mod nord i forhold til akse.

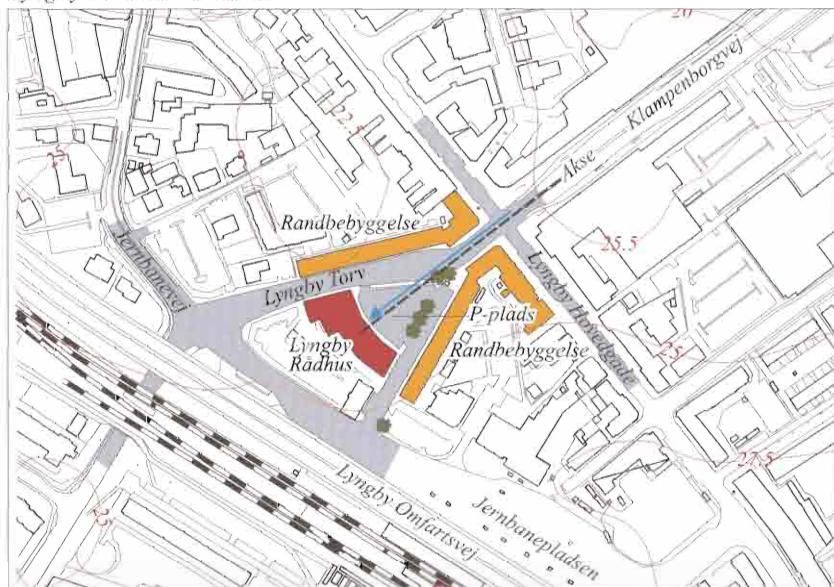
Randbebyggelsens to længer er opført i klassicistisk stil i 3 etager, med guldudsede facader og tegltage. Længerne folder sig om hjørnet af Lyngby Hovedgade og markerer indgangen til torvet.

Torvet er præget af intens trafik og fungerer i dag mere som parkeringsplads end torv. På trods heraf er Lyngby Torv et byrum af stor kvalitet.

Rådhuset set fra nordøst.

Lyngby Torv, mål 1:5.000.

Virum Torv

Virum Torv er det bymæssige centrum i Virum. Det ottekantede torv er placeret omkring vejkrødet Frederiksdalsvej-Grønnevej. Torvet er kantede af funktionalistiske etageboligbebyggelse i 3 etager, og rummer i stueetagen butikker og kontorer.

Bygningerne er opført i gule mursten og med næsten flade tage belagt med tagpap. De er ens i volumen og materialer, men har forskelligt arkitektonisk udtryk efter deres solorientering. De af torvets bygninger, der har facade mod syd, har store altaner mod torvet, mens de nordvendte bygninger har mere lukkede facader. Bygningerne indgår i en større etagebebyggelse omkring Frederiksdalsvej og Grønnevej.

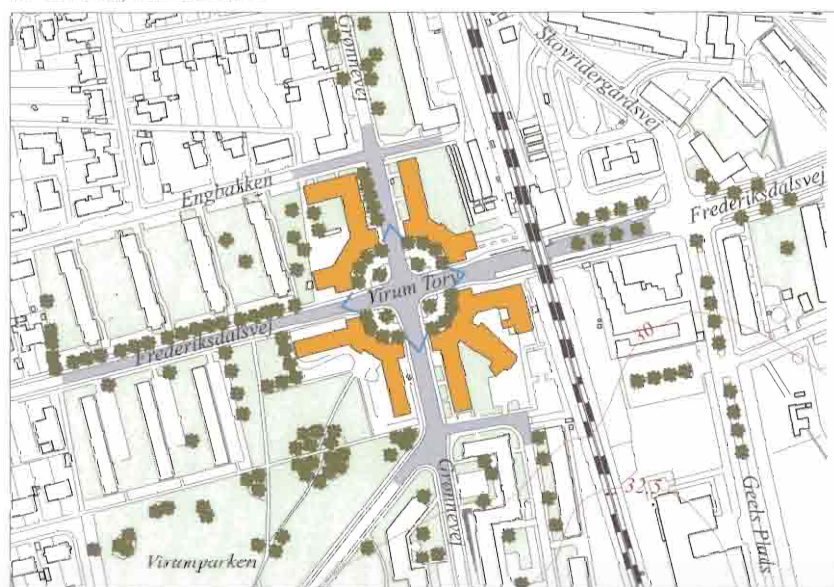
Ud for hver af torvets bygninger er anlagt en pladsdannelse med parkering. Torvet har en grøn karakter - langs husfacaderne er plantet lindetræer, parkeringspladserne er opdelt af bøgehække, og ud mod vejkrødet er placeret i alt 8 enkeltstående træer.

Virum Torv er for nylig blevet renoveret. Vejene har ny belægning og ændret vejprofil, og der er anlagt cykelstier og midterrabatter. Også byinventaret – bænke, pullerter, plantestativer m.v. - er blevet fornyet. Moderniseringen har tilført nye kvaliteter og gjort torvet mere fodgængervenligt.

Virum Torv.

Virum Torv, mål 1:5.000.

Lyngby Hovedgade

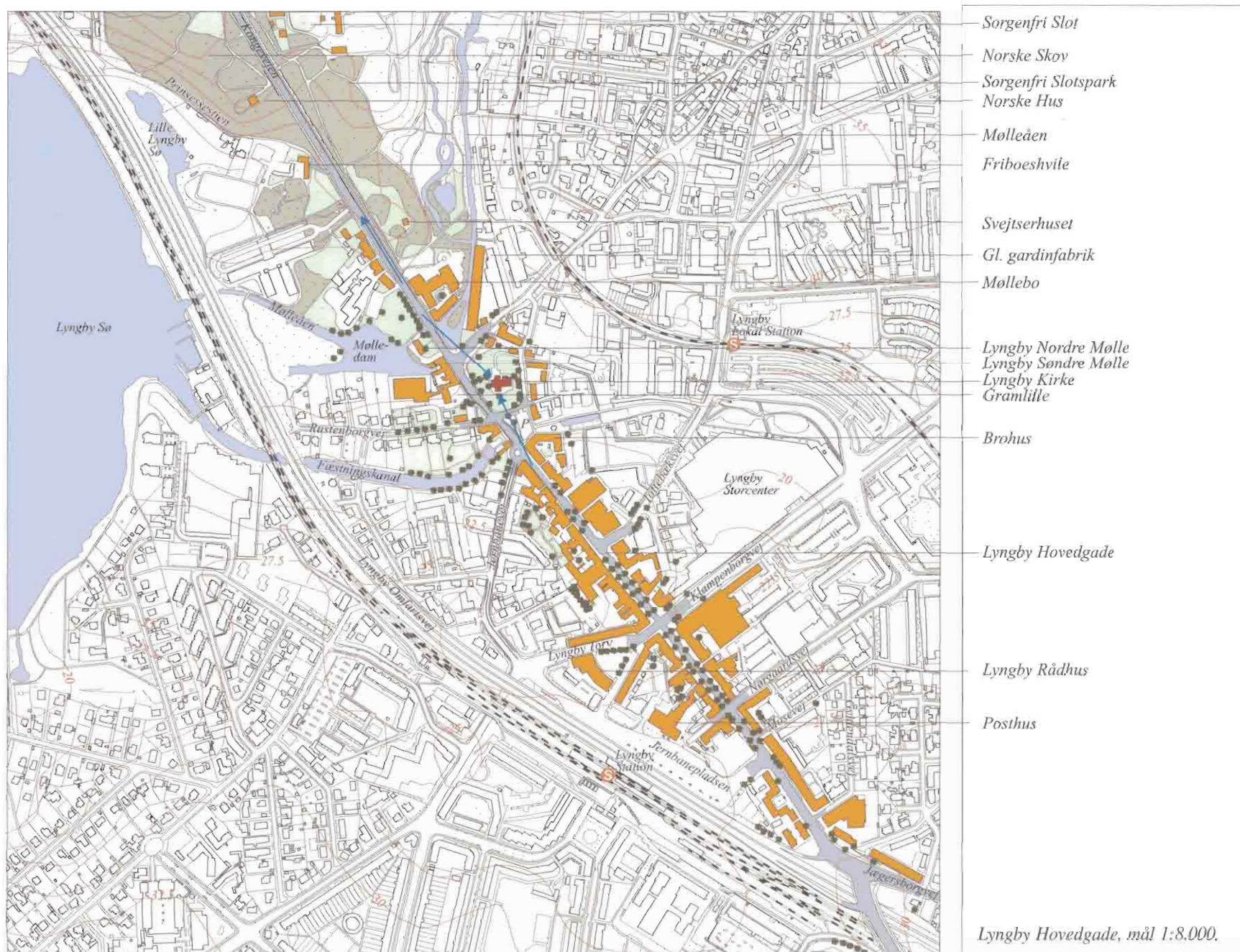
Efter Kongevejen blev åbnet for almenheden sidst i 1700-tallet, opstod der på vejstrækningen sydøst for Bondebyen en købstadsagtig bebyggelse, der udviklede sig til Lyngbys bygningsmæssige tyngdepunkt - og strækningen blev til Lyngby Hovedgade. Gaden er nu Lyngby-Taarbæk Kommunes vigtigste handelsstrøg med butikker og kulturelle institutioner og fungerer herudover sammen med Lyngby Storcenter som regionalt indkøbscenter.

Gadens oprindelige bebyggelse var overvejende tofamiliehuse, hvor ejeren boede i den ene del, mens den øvrige del blev udlejet. Husene blev opført i 20 m's længde, 7 fag og en indkørsel. Husene blev oprindelig opført i én etage, men er senere blevet forhøjet med en eller to etager. I dag er flere strøgejendomme opført i 4-5 etager.

Fra Lyngby Port i syd starter den næsten retliniede Lyngby Hovedgade på et højtliggende plateau, hvor vejen er ført over banen, og herfra falder terrænet ned mod krydset ved Klampenborgvej for igen at stige mod Toftebæksvej. Umiddelbart herefter falder terrænet atter ned mod Fæstningskanalen og Lyngby Kirke, hvorefter det stiger kraftigt op mod Sorgenfri Slot og Slotspark. Gadens forløb er varieret og med store kontraster – den moderne bys trafikårer ses i mødet mellem bane og vej, hovedgadens bygninger repræsenterer de seneste 150 års købstadsarkitektur, den højt beliggende Lyngby Kirke markerer Bondebyens beliggenhed, gedigne fabriksbygninger fortæller om den tidlige industrialisering, og forløbet afsluttes af det højt beliggende slot og slotsparken.

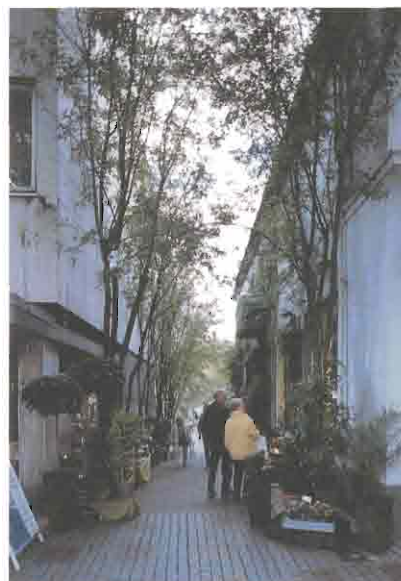
Luftfoto af Lyngby Hovedgade og Lyngby Omfartsvej, set fra sydvest.

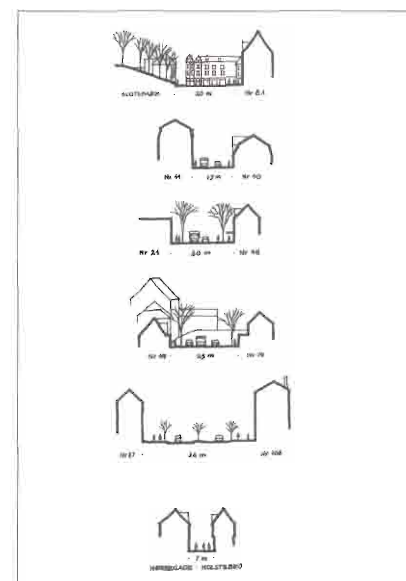
Hele gadestrækningen fra Lyngby Port til Fæstningskanalen er meget bymæssig med sluttet bebyggelse, men gaden varierer i bredden, og har derfor et afvekslende gadebillede. Fra Lyngby Port til Jernbanepladsen skaber 3-4 etages bygninger et sluttet gaderum. Herefter markeres gaden funktion som indkøbsgade med granitbelægning. Bebyggelsen herfra og frem til Klampenborgvej er overvejende 1-2½ etages bygninger med provinsbykarakter, og her er smalle og hyggelige slipper til gadens bagarealer. Klampenborgvej markeres af Magasins store bygningskompleks og Rådhusstrædes hjørnebebyggelse. Nord for Klampenborgvej bliver gaden bredere og fornemmes luftigere, og facadebebyggelsen er i 3-4 etager. Efter Toftebæksvej opløses det sluttede gadebillede, gaden bliver smallere og bygningshøjderne aftager. Gaden afsluttes med en mere åben bebyggelse og den højt beliggende Lyngby Kirke.

Gaden er smukt beplantet, og træerne er med til at skærme fodgængerne mod den kørende trafik. Behovet for store butiksfacader m.v. har i flere tilfælde medført uheldige om- og tilbygninger, ligesom skiltningen ikke alle steder yder et positivt bidrag til gadebilledet.

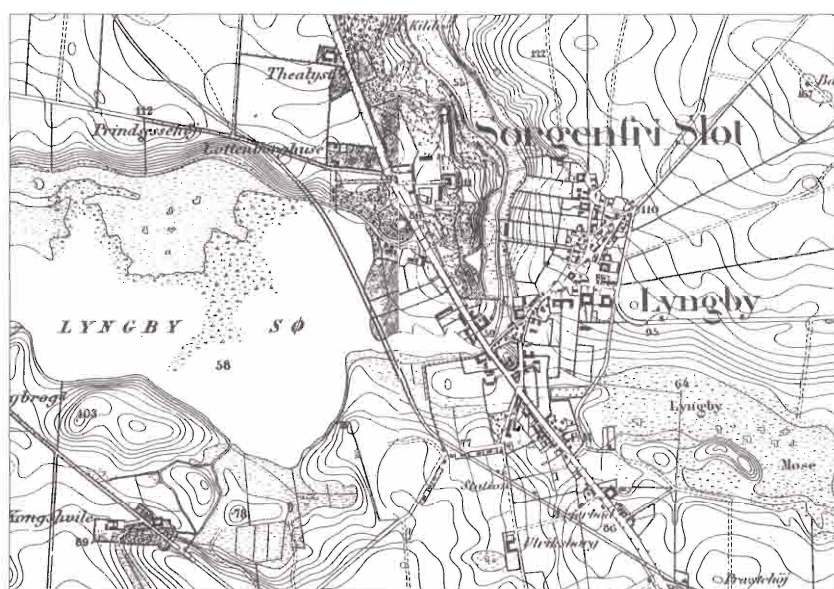
Lyngby Hovedgade er en gade med liv og intensitet. I forbindelse med gennemførelse af en ny trafikplan er en stor del af gadebelægningen blevet udskiftet med granit, og der er opsat nyt velformet byinventar. Disse tiltag har klart højnet gadens brugsværdi og trods den intense trafik opleves hovedgaden som en gade med mange kvaliteter.

Passage mellem Lyngby Hovedgade og Magasins parkeringsplads.

Lyngby Hovedgade er 1.850 m lang og varierer i bredde fra 13,0 m ved Brohus til 36,0 m ved Lyngby Port. En normal købstadsgade er 7,0-9,0 m bred. Gadebilledet er således præget af at Lyngby Hovedgade oprindeligt var landevej.

Lyngby Hovedgade og omgivelser 1852 efter Generalstabens kort.

Lyngby Hovedgade ved Nørgårdsvej, set mod nordvest.

Lyngby Hovedgade ved Gyldendalsvej set mod nordvest.

Lyngby Hovedgade ved Klampenborgvej, set mod nordvest.

Byggeskik i Lyngby-Taarbæk

Lyngby-Taarbæk har et rigt udvalg af smukke og velformede bygninger og rummer bygninger helt tilbage fra 1700-tallet. Det varierede og smukke landskabs herlighedsværdier og naturressourcer fik ikke alene kongehuset, adelen og det velstående borgerskab til at bosætte sig i kommunen, men Mølleåens vandkraft gav også mulighed for at grundlægge en industri, der udviklede sig til at blive et af Danmarks vigtigste industridistrikter. Med industrien og handel fulgte bosættelser, bl.a. i form af arbejder- og funktionærboliger.

De foregående kapitler har beskrevet Lyngby-Taarbæks udbygning, bebyggelsens forhold til landskabet og de enkelte kvarterers kvaliteter. Gadebilledets kvaliteter beror i høj grad på udformningen af de enkelte huse, og helheden skabes af mange bygninger, der er bygget over nogenlunde det samme mønster. For det samlede gadebillede er det vigtigt, at bygningerne bevarer deres tidstypiske træk.

Den oprindelige bebyggelse

Landsbyerne Virum, Lyngby og Lundtofte, der sammen med de spredt beliggende gårde var Lyngby-Taarbæks oprindelige bebyggelse, er i dag delvis integreret i forstadskommunens bebyggelse. Med en stor lokal indsats og med hjælp fra byfornyelsesmidler fremstår Bondebyen som et samlet landsbymiljø af høj karat. Lundtoftes oprindelige bebyggelsesmønster fremtræder ligeledes klart, mens landsbyen Virums bebyggelse langs Virumgade er omklamret af rækkehus- og villabebyggelse. Landsbyens gårde var og er af den traditionelle sjællandske type med tre- og firelængede gårde, hvidkalkede og med stråtag.

Sorgenfri Slot, Kongevejen 2 (herover), blev opført i 1705-06 som landsted for greve Carl Ahlefeldt af arkitekt Fr. Dieussart. I 1743-44 efter at den senere Kong Frederik d.5. havde overtaget Sorgenfri, blev kavaler- og staldbygningen opført efter tegninger af arkitekt Laurids de Thurah. I 1756 forestod de Thurah også en fuldstændig ombygning af hovedbygningen for fyrstinde Sophie Caroline af Ostfriesland. Arveprins Frederik købte slottet i 1789 og lod arkitekt Peter Meyn ombygge det til dets nuværende udseende, og samtidig blev "Damefløjen" opført og forbundet med hovedbygningen med en buet gang. I slutningen af 1800-tallet blev slottet restaureret af F. Meldahl, der også opførte en glasveranda foran gårdfacaden.

Sorgenfri Slotshave fremtræder som en skovklædt naturhave. Haven blev omlagt fra barokhave til romantisk landskabshave i engelsk stil i 1790'erne. Mølleåen flyder gennem haven, og en tur langs åen byder på mange små oplevelser som f.eks. „Dronningekilden“, „Grotten“, „Kaninøen“ og „Svejtserhuset“. I Norske Skoven findes „Dansebakken“, som blev brugt som forlystelsessted under romantikken, samt N. A. Ahlborns „Norske Høtte“.

Det tidligere landsted Friboeshvile, Lyngby Hovedgade 2 (fredet), blev opført i 1756-58 af August Günther, der var apoteker i København. Hovedbygningen blev opført i én etage i hvidkalket refendfugt murværk og med afvalmet sortglaseret mansardtag. En trefags midtrisalit afsluttet med frontkvist markerer husets hovedfacade. Vinduerne er dekoreret med slyngede ornamenter, og havedøren i midten har en rigt ornamenteret sandstensindfatning. Et spændende og velanlagt bygningskompleks inspireret af rokoko og klassicisme, der i dag rummer Lyngby-Taarbæk Kommunes Byhistoriske Samling.

Gramlille, Lyngby Hovedgade 28 (fredet), blev opført som sommerbolig i 1748 til den franske gesandt abbé Lemaire. Et syvfags pudset og hvidkalket længehus med halvvalmet tegltag. Det centralt placerede indgangsparti er fremhævet med en konsolbåret fordakning. Ved en ombygning i 1946-48 mistede huset sin ene skorsten, hvilket forstyrrer helhedsindtrykket en smule. En fin og stilfærdig klassicistisk bygning. I 1955 overtog Lyngby-Taarbæk Kommune Gramlille og i 1963 åbnede Danmarks første musikbibliotek her.

Ørholm Hovedgård blev opført i midten af 1700-tallet som hovedbygning til Ørholm Værk. Bygherren var Lauritz Stub, og det formodes, at arkitekt Nicolai Eigtved kan have haft en finger med ved opførelsen, da de to kendte hinanden godt. Bygningen er opført i pudset og hvidkalket grundmur med stejlt, afvalmet og sortglaseret tegltag. En trefags gavlkvist placeret over hovedindgangen er med til at give bygningen et stateligt udtryk. En velbevaret, fredet bygning med inspiration fra både klassicismen og barokken.

Villa Spurveskjul blev opført i 1805 af kunstmaleren og arkitekten Nicolai Abildgaard til eget brug, og opkaldt efter den omliggende skov. Det 2-etages landhus er opført i bindingsværk med frontkvist, og forsynet med stråtag. En smal og velproportioneret bygningskrop med enkle detaljer, beklædt med espalier på de pudsede mure. Villa Spurveskjul var til inspiration for nyklassicistiske og funktionalistiske haveboliger langt ind i 1900-tallet.

Frederiksdal Slot, Hummeltoftevej 187 (til højre), blev opført i 1744-45 efter hofbygmester Nicolai Eigtveds tegninger til gehejmeråd Johan Sigismund Schulin. Hovedbygningen blev opført i én etage med fremtrukne siderisalitter og centralt placeret indgangsparti. I 1752 blev taget forhøjet med en mansardetage og belagt med sortglaserede tegl ved arkitekt Gottfried Rosenberg. Facaderne er hvidkalkede med indgangsparti og hjørner markeret af kvaderfugede lisener. Fine detaljer i puds og natursten pryder den imponerende bygning.

Landstedet Sophienholm, Nybrovej 401, blev opført i år 1800 ved forhøjelse af en ældre lystgård. Den franske arkitekt J.J. Ramée tegnede bygningen i sin helt personlige stil: en klar, kubisk opdeling med to lave sidepartier og et to-tre etagers midterparti. Mod haven er midterpartiet trukket frem og øverste etage er markeret med gesionser og vinduesindfatninger i natursten. Udgangen til parken er centralt placeret og ligeledes markeret med en naturstensindfatning, og en svungen trappe fører ned til parken. Facaderne er hvidmalede, og tagene er belagt med kobber.

Marienborg, Nybrovej 410, blev opført i 1745 for kaptajn Olfert Fischer som sommerhus. Oprindeligt blev hovedbygningen opført i én etage med en trefags kvist, i 1803-06 blev kvisten erstattet med en fuld overetage, og siden blev de to sidebygninger bygget sammen med hovedfløjen. Facaderne er hvidkalkede med en taktfast vinduesrytme, indgangspartiet med naturstensindfatning og trekantet fronton er placeret i anlæggets akse. Taget er belagt med sortglaserede tegl. Et markant klassicistisk anlæg, der i dag tjener som sommerresidens for statsministeren.

Etageejendommen "Belgien" blev opført i 1919 af Lyngby-Taarbæk Kommune efter arkitekt Viggo Woldbyes tegninger. Den treetagers hjørnebygning er opført i røde sten i krydsforbandt og med røde tegl på taget. Mod Lyngby Hovedgade er det midterste facadeparti fremrykket, og taget herover er afvalmet. Facaden er enkel og taktfast opbygget, kun indgangspartierne er fremhævet med en pudset indfatning. En del af lejlighederne har franske altaner. En enkel og solid nyklassicistisk bygning.

Opmåling af Det hvide Palæ udført af Københavns Bygmesterskole 1952.

Det hvide Palæ og Kavalersfløjen, Lyngby Hovedgade 37 (1806), blev begge opført af møbelhandler David Møgel med det formål at udleje til standspersoner. Palæet er en grundmuret bygning i to etager med høj kælder og med stejlt afvalmet rødt tegltag. Facaderne er pudsede og hvidmalede, og gadefacaden prydes af gennemgående pilastre og pudsdekorationer omkring vinduerne i stueetagen. Kavalersbygningen er opført i to etager og ligeledes med pudsede malede facader og rødt tegltag. Mellem de to bygninger danner murpiller med gitterværk imellem afgrænsning mod hovedgaden. Et fint og velbevaret, fredet anlæg.

Etageejendomme, rækkehuse og villaer

I begyndelsen af 1800-tallet blev de første byhuse og små etageejendomme opført langs Lyngby Hovedgade. Sidst i århundredet kom de større etageejendomme til, og de mindre bygninger blev forhøjet, eller der blev bygget til. Med udbygningen af industrien fra 1890'erne og frem til 1. Verdenskrig oplevede Lyngby sin hidtil kraftigste befolkningstilvækst – i perioden blev indbyggerantallet fordoblet – og antallet af industriarbejdspladser steg fra ca. 30 til ca. 800. Befolkningstilvæksten medførte en koncentration af beboere i Bondebyen, og mange boliger blev opdelt til boliger for flere familier. Noget tilsvarende skete i Lundtofte landsby.

Den første udstykning i Lyngby var området ved I.H. Mundts Vej syd for Sorgenfri Station, der blev udstykket 1883. I 1899 fulgte Fuglevad Kvarteret og senere fulgte Engelsborgkvarteret, og i Virum blev Kanin-gårdskvarteret og Sorte Mose-kvarteret udstykket umiddelbart efter århundredskiftet.

Byggeforeningen Frem blev opført 1899-1900, og i begyndelsen af 1900-tallet blev flere arealer syd for Lyngby udstykket.

Efter flere års stilstand i nybyggeriet kom der omkring 1920 atter gang i udstykningerne. Kommunen opkøbte Ulrikkenborggårds jorder, og i begyndelsen af 30'erne startede opførelsen af Ulrikkenborgkvarteret med funktionalistisk inspireret bebyggelse. Få år efter blev udbygningen af Virum påbegyndt med bebyggelserne omkring Virum Torv.

Villabyggeriet blev i betydelig grad præget af den pædagogiske påvirkning, der udgik fra Landsforeningen Bedre Byggeskik. Foreningen bistod bygmestrene med tilretning af projekterne, så husene fik et enkelt, velformet ydre og en god og brugbar planløsning. Udgangspunk-

Husrækken Islandsvej 16-24 (1921-22), blev opført som funktionærboliger til Ravnholmfabrikkerne af arkitekt Ulstrup Hansen. Alle husene er bygget over samme grundplan, har pudsede mure og afvalmede røde tegltage. Ved forskellige kviste, vinduesformater og farver får hver villa sin individuelle karakter. En veldisponeret husrække.

Rækkehusene på Akacievej og Hasselvej (1937) er tegnet af arkitekterne Poul Lange og Thorkil Nielsen. Husgrupperne rummer hver tre sammenbyggede bygninger, der er udformede som pudsede og hvidmalede, kubiske bygninger med ensidig taghældning. Den frodige beplantning er et fint modspil til den stringente, kubiske bebyggelse, der er en god repræsentant for funktionalismen.

De ni dobbelthuse på Olesvej (1936) er tegnet af arkitekterne Harald G. Petersen og Svend Fournais. De symmetrisk udformede dobbelthuse er opført i to etager med flade tage, og fremstår med hvidmalede facader. Det let fremskudte midterparti fremhæves af store vinduer med spinkel og elegant opsprokning. En interessant og velproportioneret lille bebyggelse.

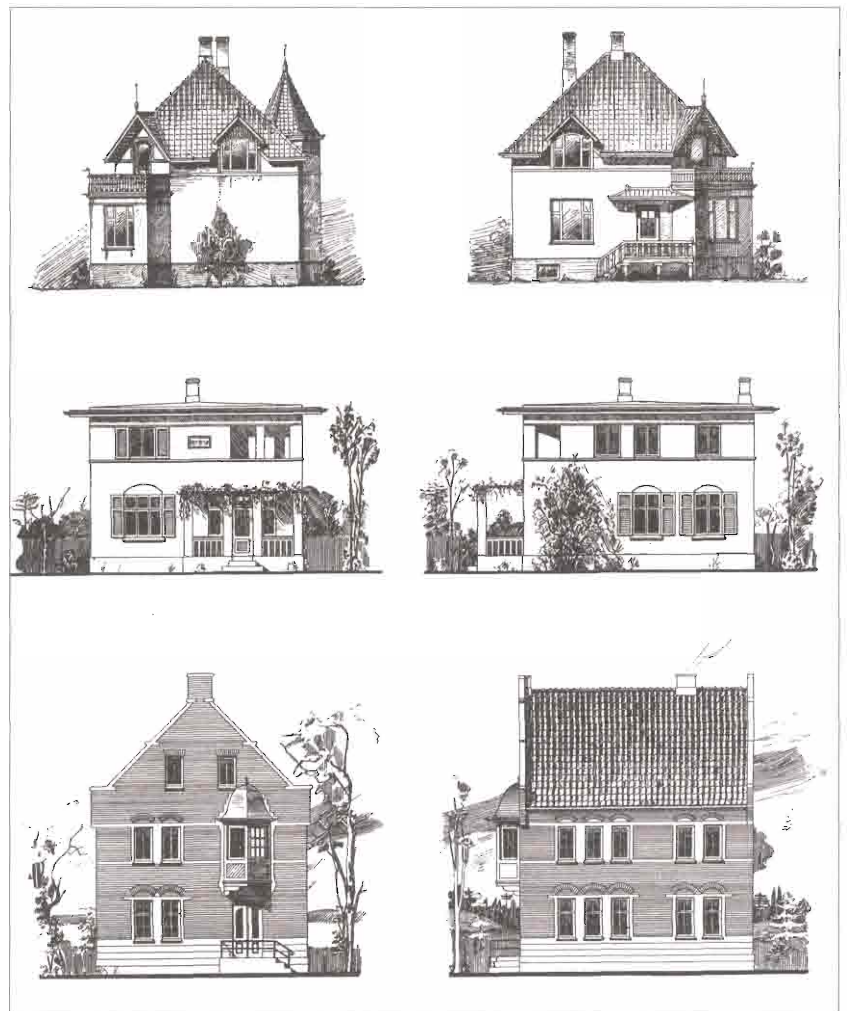
Taarbækdalsvej 4-14 er en række typehuse, opført omkring 1912 af arkitekt J. Therschilsen. Husene er bygget i to etager med pudsede mure og skifer på de afvalmede tage. Alle husene har let fremskudte facadepartier med frontkviste, karnapper og balkoner, varieret udformet fra hus til hus.

Villaen, Skovriderstien 3, blev opført i 1916. Et enkelt og velproportioneret hus i to etager med afvalmet tag, pudsede mure og et centralt placeret indgangsparti. En original, tofløjet fyldingsdør med fordakning pryder den klassicistisk inspirerede villa.

"Flyv fugl flyv", Furesølund 18, blev opført i 1907 ved arkitekt L.W. Rue. Villaen er opført på en stejl skrænt. Mod Furesøen er bygningen i én fuld etage med høj kælder og et stejlt tegltag i 2 etager; på indgangssiden ser man ved ankomst til huset kun de to tagetager. Opført i bindingsværk med smukke dekorationer og udskårne konsolknægte er denne villa helt unik i sit udtryk.

Også i begyndelsen af 1900-tallet måtte der udarbejdes salgsbrochurer for nye villakvarterer. Byggesagføreren Emil Staal udarbejdede for Sorgenfrigårds Villaby (Fuglevad Kvarteret) et prospekt med 12 villatyper, tegnet af arkitekt E. Blytmann i 1901. På det tidspunkt var det vigtigt, at husene ikke så ens ud, og facaderne blev derfor varieret i detaljering og murværk - men havde samme etageindretning.

Odinsvej 2 (1926) er et dobbelthus i gul blankmur med røde tegl på taget. Facaden mod vejen har en taktfast vinduesrytme, og indgangspartierne i gavlene prydes af refendfuget indfaming. Et velproportioneret, nyklassicistisk hus.

Bjælkehuset Rævehøjvej 1 (1928) er sortmalet med hvidmalede vinduesrammer og græs på taget. Velkomponeret bygningsvolumen, hvor dele af huset er i to etager med en række lave rundbuede vinduer. Et imponerende og karakterfuldt gammelt sommerhus med norske detaljer.

Hummeltoftevej 72 (1937) er tegnet af arkitekterne Hilda Rømer & Nybroe Pedersen. Veldisponeret gulstenvilla bestående af to længer i henholdsvis en og to etager placeret vinkelret på hinanden. En fin tandsnitmønstreret gesims pryder villaen, der er inspireret af den nordiske funktionalisme.

I.H. Mundts Vej 10A (1934) er en rødstensvilla med grønt tegltag, tegnet af arkitekt Edwin Christiansen. Et velkomponeret bygningsvolumen bestående af to længer i forskellig højde placeret vinkelret på hinanden. Gavlen på den højeste længe er mest iøjnefaldende, her er indgangen smykket med et relief, og vinduerne er udført med diagonalsprosser.

I.H. Mundts Vej 16 (1924) er tegnet af arkitekt Edvard Heiberg på en sydskråning med udsigt over Lyngby- og Bagsværd Sø. Huset er opbygget omkring et højt midterparti og to lavere sidepartier. Vinduespartierne er store og som noget nyt i lavformat. Villaen er som en af de første i Danmark bygget i jernbeton i den nye funktionalistiske stil.

tet var den danske bygningstradition fra købstæder og landsbyer, parret med træk fra både nationalromantik og nyklassicisme. Bedre Byggeskik-huse er meget karakteristiske med deres ofte næsten kvadratiske grundplan, det halvvalmede tegltag med opskalkning og uden udhæng og de smukt proportionerede facader og kviste. I Lyngby-Taarbæks villakvarterer findes mange gode eksempler af denne art.

Andre tendenser prægede villabyggeriet i mellemkrigsårene. Den ren- dyrkede funktionalisme var sjælden i villakvartererne, men begrebet "funkishuse" ses i forskellige varianter, bl.a. Den engelske Haveby. Et særligt karakteristisk træk er hjørnevinduerne, der i den oprindelige form var af stål, men nu ofte er erstattet af trævinduer.

Offentlige bygninger og erhvervsbygninger

Lyngby Kirke er kommunens ældste bygning og rummer bygningsdele, der kan føres tilbage til 1100-tallet. Med befolkningstilvæksten sidst i 1800-tallet fulgte udbygningen af skoler, institutioner og tekniske anlæg. Kommunen fik sit første rådhus i 1899, og efter flere udvidelser af Bondebyens Skole blev Engelsborgskolen opført som afløsning 1908. De første kommunale aldersboliger i Danmark blev opført ved Lundtoftevej 1915, og få år senere blev der bygget husvildeboliger ved Nørgårdsvej. I perioden 1918-28 blev der opført en række offentlige bygninger, bl.a. Raadvad Kommuneskole (1918-19), Lundtofte Kirke (1919), Lyngby Statsskole (1923) samt tilbygninger til Brede Skole (1921) og Lundtofte Skole (1928-29).

I takt med udbygningen af kommunen i 1930'erne blev Lindegårdskolen (1933) og Virum Kirke (1937-40) opført.

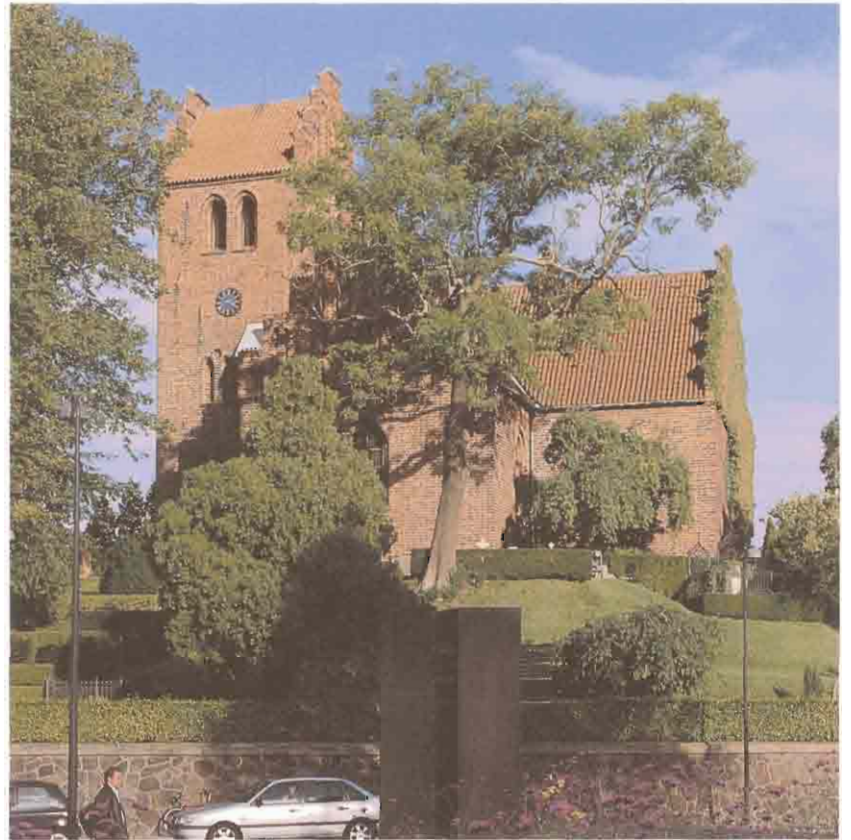
1840-65 havde landbruget i Danmark en opgangsperiode, og landbrugets fremgang medførte et opsving indenfor handel, transport og industri. Den tidlige industri som f.eks. jernstøberier, maskinfabrikker og teglværker havde sin hovedafsætning til landbruget. En række virksomheder etablerede sig i Lyngby i disse år. Det var bl.a. C.C. Becks Maskinbyggeri (1845), Lyngby Teglværk (1847) og P.C. Bentzens Jernstøberi, der flyttede fra Vesterbro til Lyngby Hovedgade 70 i 1853.

Taarbæk Kirke, også kaldet Skovkapellet, Edelslundsvej 10 (herover), blev opført i 1864 under arkitekt Carl Emil Wessels ledelse. Kirken blev placeret i udkanten af Jægersborg Dyrehave, og først i 1905 blev kirkegården anlagt. Bygningen er opført i røde tegl over granitstenssokkel og består af skib, kor og et tårn, der er placeret op ad sydsiden. Langs nordsiden findes våbenhus og præsteværelse. Kirken er opført i nygotisk stil - efter sigende med forbillede i en gammel angelsaksisk kirke i Limerick. Usædvanligt for en kirke ligger Taarbæk Kirke nærmest skjult i bybilledet, men til gengæld ligger den meget smukt i skoven, lidt væk fra den øvrige bebyggelse.

Grundstenen til Sorgenfri Kirke blev lagt i 1965. Kirken, der er opført i gule mursten, er udformet med en længe med menighedsrum og et femkantet kirkerum. Kirken har højt hævet saddeltag som set fra Lyngby Åmose giver kirken et meget markant og sakralt udtryk. Kirken er tegnet af arkitekt Tyge Hvass.

Lyngby Kirkes ældste dele stammer fra midten af 1100-tallet, hvor den blev opført i romansk stil på en stejl bakke ved den nuværende Lyngby Hovedgade. I slutningen af 1300-tallet kom der et tre-etagers tårn til. Sidst i 1400-tallet blev en række udvidelser i gotisk stil tilføjet og tårnet blev forhøjet med et par etager. Gennem tiden kom endnu et par små kapeller til og den nuværende skikkelse fik kirken ved en gennemgribende restaurering i 1914-16 under ledelse af arkitekt Johs. Magdahl Nielsen.

Christianskirken, Christian X's Allé 120, blev opført i 1940-41 efter tegning af arkitekterne Erik Jensen og Jacob E. Bang. Kirken er opført med et nord-sydendt langhus i røde teglsten og med saddeltag, et tårn mod vest og en lille udbygning mod øst. Kirken er udformet i moderne stil med enkle dør- og vinduesindfatninger, og er ellers fuldstændig renset for overflødige detaljer. Tårnet er opført med murede dekorationer. En flot og markant moderne kirke.

Den gamle inspektør- og skolebygning, Høstvej 1. Bygningen til højre er ældst, opført i 1882/1895 i gule sten med skifer på taget af arkitekt og muremester Suhr. Facaden er symmetrisk udformet omkring en smal midtrisalit med trekantfronton og indgangsparti, og udsmykket med mønstermuret gesims og kvadernurede hjørnemarker. Bygningen til venstre blev opført i 1904 som inspektørbolig efter tegninger af arkitekt Harald-Lønborg Jensen. Et grundmuret gavlhus i røde tegl over en kampestenssokkel. Gavlene, der er gotisk inspireret, afsluttes med kamtakker og har spidsbuede blændinger og vinduesindfatninger. Trods to forskellige stilarter spiller de to bygninger pænt sammen.

Engelsborgskolen, Engelsborgvej 66, blev opført i 1909 med Johs. Magdahl Nielsen som arkitekt. Skolen er blevet udbygget i flere omgange bl.a. af arkitekt Knud Friderichsen. Bygningen på billedet er fra 1915, en lav længebygning med pudsede, gulmalede mure og afvalmet tegltag. De to indgangspartier markeres af frontkviste, halvrunde vinduer og indfatninger. En velformet bygning, der er en fin repræsentant for de dengang populære "pavillonskoler", der blev opført som reaktion mod tidens monumentale skolebygninger.

Asylgade 17 (1922) er en lille grundmuret bygning med et stort mansardtag. Murene er pudsede og gulkalkede, og der er røde tegl på taget. Bygningen passer størrelsesmæssigt fint i Bondebyen, på trods af at taget, med mansard og stejl hældning, virker temmelig dominerende.

De fem dobbelthuse på Lundtoftevej 20 (opført 1915), og på Høstvej 2 (opført 1927), blev tegnet af arkitekt Johs. Magdahl Nielsen som aldersrenteboliger. Bygningerne fremstår i rød blank mur over kampestenssokkel og har rødt teglstenstag. I gavlene skifter murværket fra rødt til gult og adskilles i gavlspidsen af en mønsterbort. Bygningerne er udformet med forskellige planløsninger, og hvert hus har sit eget facadeudtryk. Bebyggelsen er fint tilpasset Bondebyens bebyggelse med reference til kvarterets typiske tofamiliehuse.

Lyngby Statsskole, Buddingevej 50, blev opført i 1923 efter kgl. bygningsinspektør Johs. Magdahl Nielsens tegninger. Skoleanlægget blev placeret så indkørslen kunne foregå i anlæggets akse, direkte fra hjørnet af Buddingevej og Christian X's Allé. Det er siden lavet om. Hovedbygningen i det velproportionerede anlæg er opført i rødt tegl i to etager med høj kælder og højt rejst valmtag. Facaden er symmetrisk med et centralt placeret indgangsparti, der er fremhævet med sandstensindfatning. Pudsede lisener, sokkel og forkrøppet gesims pryder den herskabelige, barokinspirerede bygning.

Kloakpumpestationen, Åstræde 1B, blev opført i 1910 for at kunne pumpe kloakvand fra Lyngby Hovedgade op til i Danmarks første biologiske rensningsanlæg, der blev anlagt i Bondebyen allerede i 1904. Den lille bygning er opført i røde tegl med en fin jugendinspireret facade, hvor dør og vinduer er indskrevet i en oval. Over døren er placeret et monogram. En unik og bevaringsværdig bygning. Foto fra Byhistorisk Samling.

Lyngby Mølle, Lyngby Hovedgade 24, der består af Nordre og Søndre Mølle, omtales første gang i 1492, men er formodentlig en del ældre. Søndre Mølle blev opført af Dansk Gardin & Tekstil Fabrik i 1903 efter arkitekterne Valdemar og Bernhard Ingemanns tegninger. Den gamle Søndre Mølle var brændt året før. Bygningen er i to etager, gulkalket og med pap på taget. Mod gaden fem vinduesfag, hvor underetagens vinduer fremhæves med murede buer og pilastre i rød tegl og granit. I gavlen er der hejs og luge på hver etage. Fine detaljer i rød tegl, puds, træ og metal pryder bygningen.

Dansk Gardin og Tekstil Fabrik startede i 1889 i København, men behovet for vand til brug for produktionen fik i 1892 ejeren grosserer Chr. Hasselbalch til at erhverve et stykke jord ved Mølleåen, Gammel Lundtoftevej 1. Her blev de første fabriksbygninger opført 1892-93. I årene herefter blev fabrikken udvidet i flere omgange, og anlægget af gule industribygninger i en til fem etager ligger smukt ned til åen. Fabriksanlægget huser i dag en række mindre virksomheder.

Vandtårnet i Brede blev opført i 1907 i "borgstil" med pudset mur og med fremtrukken kreneleret murkrone.

Lyngby Bio, Jernbanevej 8A, blev opført i 1938 af arkitekterne Knud Friderichsen og Arne Poulsen. Bygningen er pudset og malet svagt lysegul, tagene er flade. Gadefacaden er afrappet og svagt rundet med en stor baldakin, der spænder over hele facadens bredde. Indgangspartiet er centralt placeret mellem to fremskudte sidepartier. En markant funktionalistisk bygning, der tydeligt viser sin funktion.

Ravnholm fabriksanlæg blev opført i Mølleådalene 1906 som papirfabrik og konkurrent til "De forenede Papirfabrikker" i Ørholm. Arkitekt var Chr. Mandrup-Paulsen. Allerede i 1908 overtog "De forenede Papirfabrikker" dog Ravnholm og nedlagde fabriken. Gennem tiden er fabriksanlægget blevet brugt til flere forskellige produktioner. På tegningen af K. Dagny Nielsen ses gavlen af en af produktionslængerne i det temmelig hårdt renoverede anlæg.

Lyngby Hovedgade 10 har været produktionsvirksomhed fra 1845, hvor der blev startet en produktion af maskiner i gartnerboligen til det tidligere Tuteins Landsted. Flere brande har hærget grunden, sidst i 1907. I 1909 blev fabrikskomplekset genopført af fabrikant Sophus Pritzel efter arkitekt Vilhelm Suhrs tegninger. På fotoet ses en af industrikompleksets bygninger opført i gule mursten med mansardtag og fint rundet gavl. Bygningen er den bedst bevarede i anlægget, der har gennemgået en del forandringer.

Bygningernes bevaringsværdier

Afsnittet viser resultatet af en registrering af bygningers bevaringsværdi i Lyngby-Taarbæk Kommune. Registreringen omfatter 3903 bygninger, som ifølge BBR-registret er opført før 1940.

Hvis en bygning er ombygget på en måde, så den fremstår som opført efter 1940, er den ikke medtaget i registreringen.

Skure og mindre betydende bygninger er ikke registreret.

Fastlæggelsen af en bygnings bevaringsværdi baserer sig på en række forhold, der vurderes hver for sig:

- Den arkitektoniske værdi er et udtryk for bygningens individuelle arkitektoniske kvalitet.
- Den kulturhistoriske værdi er et udtryk for bygningens "fortid", hvor gammel den er, hvad den har været brugt til gennem årene og eventuelt andre forhold af historisk interesse.
- Den miljømæssige værdi er et udtryk for bygningens betydning i forhold til omgivelser, der støder op til bygningen.
- Originaliteten baserer sig på en vurdering af bygningens udseende i henhold til det udtryk, den havde ved opførelsen.
- Tilstanden vil sige bygningens mere eller mindre gode tilstand i teknisk/konstruktiv henseende.
- Bevaringsværdien er et udtryk for disse kriteriers indbyrdes afvejning og betydning.

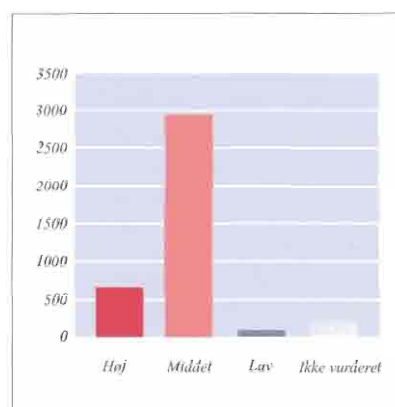
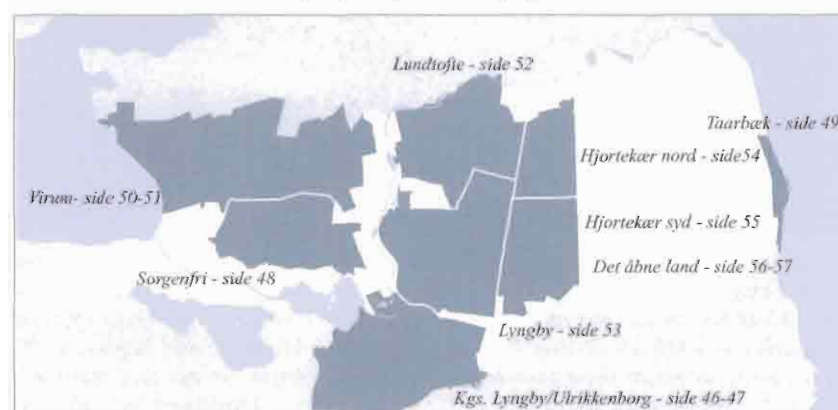
På denne måde fastlægges for hver enkelt bygning en bevaringsværdi. For hver af områderne a, b, c, d og e vurderes efter en karakterskala fra 1 til 9, hvor 1 er den højeste (bedste) værdi og 9 den laveste (dårligste).

Bevaringsværdierne er for at give overskuelighed inddelt i følgende kategorier:

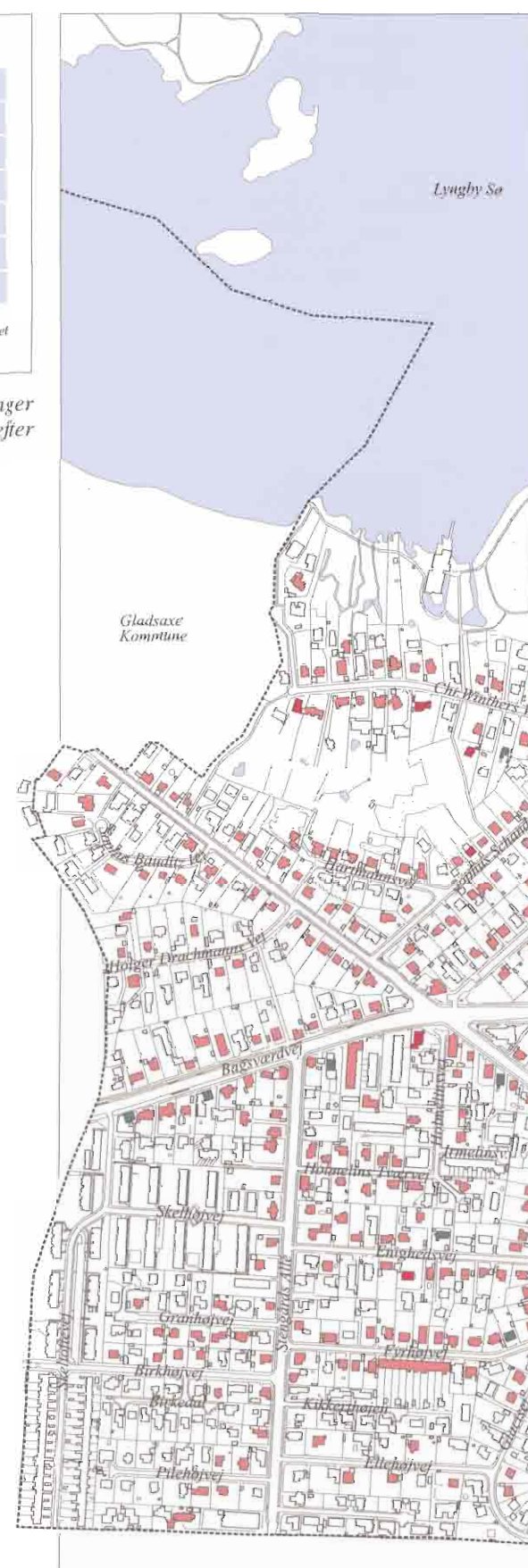
Høj bevaringsværdi – karaktererne 1-3 – højrød farve
Middel bevaringsværdi – karaktererne 4-6 – lyserød farve
Lav bevaringsværdi – karaktererne 7-9 – blågrå farve

Hvor der i det åbne land er flere bygninger på samme ejendom, angiver farven den bygning, der er vurderet til den højeste bevaringsværdi. Fredede bygninger er markeret med aubergine.

Oversigtskort over bykvartererne i Lyngby-Taarbæk Kommune. På kortet er vist, hvor de enkelte kvarterer er gengivet på de efterfølgende sider.

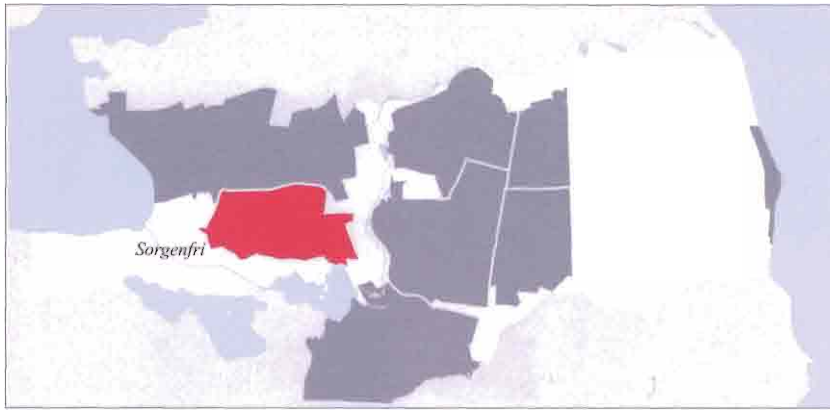
Søjlediagrammet viser antal bygninger opført før 1940 og deres fordeling efter bevaringsværdi.

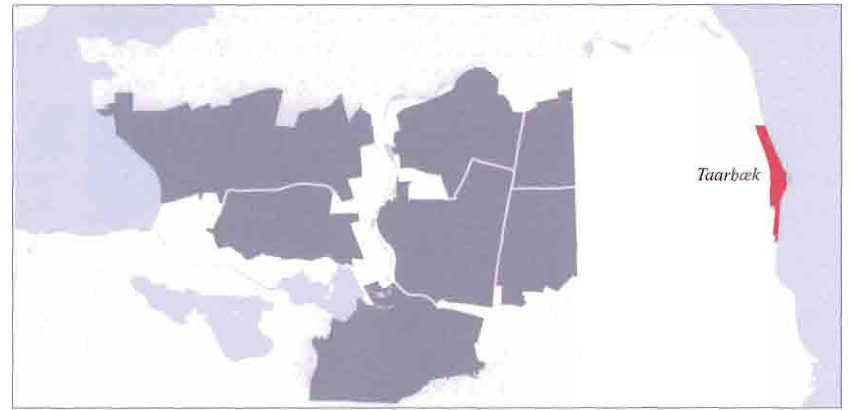
Kgs. Lyngby Bydel og Ulrikkenborg Bydel rummer overvejende bygninger klassificeret med høj og middel bevaringsværdi. Bygninger med høj bevaringsværdi ligger jævnt fordelt i bydelene, dog med koncentrationer omkring Lyngby Kirke, Engelsborgvej/Buddingevej (De engelske rækkehuse) og Johan Wilmanns Vej/Christian X. Allé/Blomstervænget (Den engelske haveby). Bydelene rummer følgende fredede bygninger: Lyngby Hovedgade 2 (Friboes Hvile), Lyngby Hovedgade 6 (Sorgenfridal), Lyngby Hovedgade 24A (Lyngby Nordre Vandmølle), Lyngby Hovedgade 28 (Gramlille), Lyngby Hovedgade 37 (Det Hvide Palæ) og Lyngby Kirkestræde 12-14 (Lyngby Præstegård).

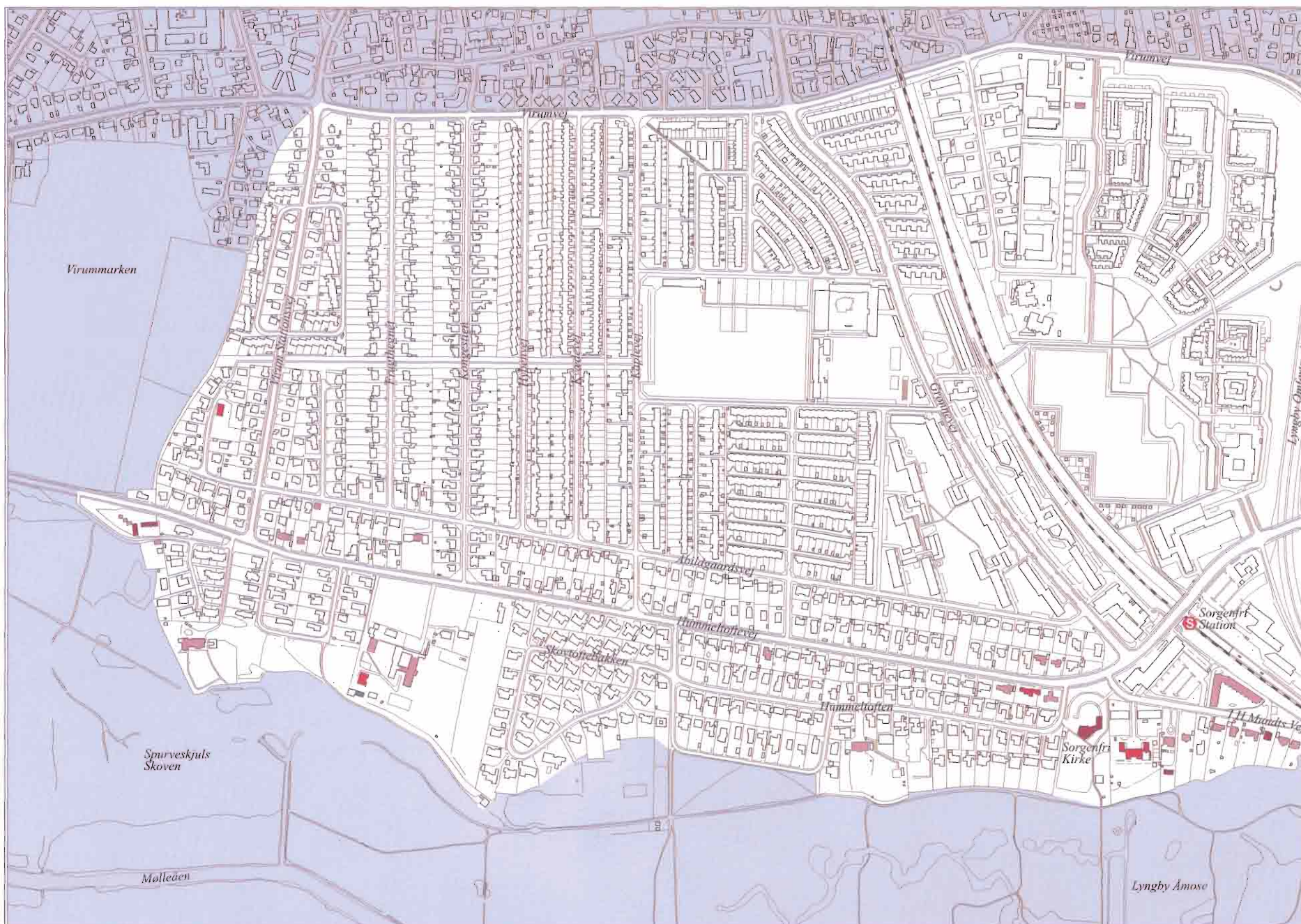
Kgs. Lyngby/Ulrikkenborg Bydelene, mål 1:8.000.

Sorgenfri Bydel rummer kun et mindre antal bygninger opført før 1940, og de er især koncentreret i kvarterer øst for Lyngby omfartsvej og syd for Skovbrynet. Bebyggelsen er overvejende tillagt middel bevaringsværdi. Bydelen rummer følgende fredede bygninger: I.H. Mundts Vej 4B (Villa af Arne Jacobsen) og 16 (Villa af E. Heiberg) samt Spurveskjul 4-6 (Nicolai Abildgaard).

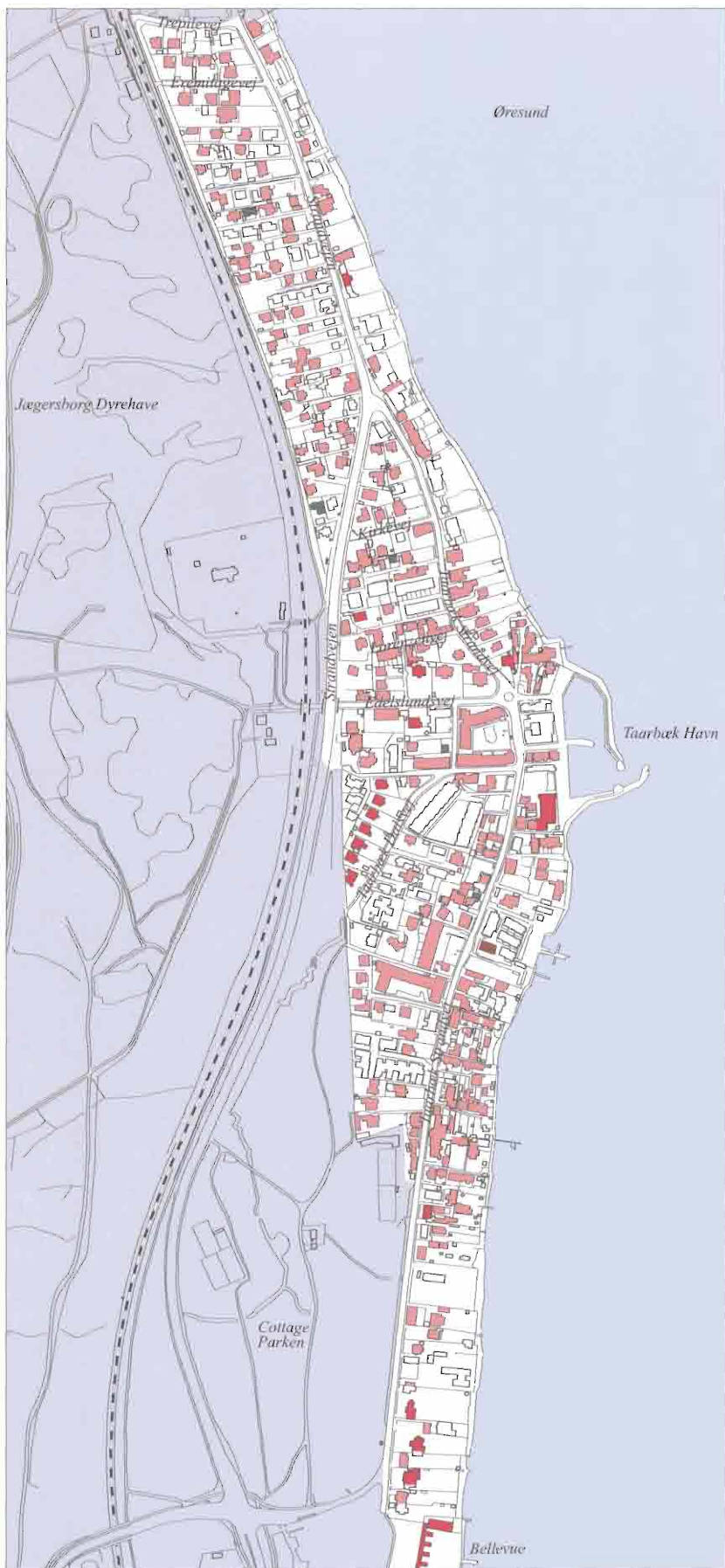
Taarbæk Bydel rummer overvejende bygninger tillagt høj og middel bevaringsværdi. Bygninger med høj bevaringsværdi ligger jævnt fordelt i bydelen, dog med en koncentration omkring Taarbækdalsvej. Bydelen rummer den fredede bygning: Taarbæk Strandvej 82 (opr. søbadeanstalt).

Sorgenfri Bydel, mål 1:8.000.

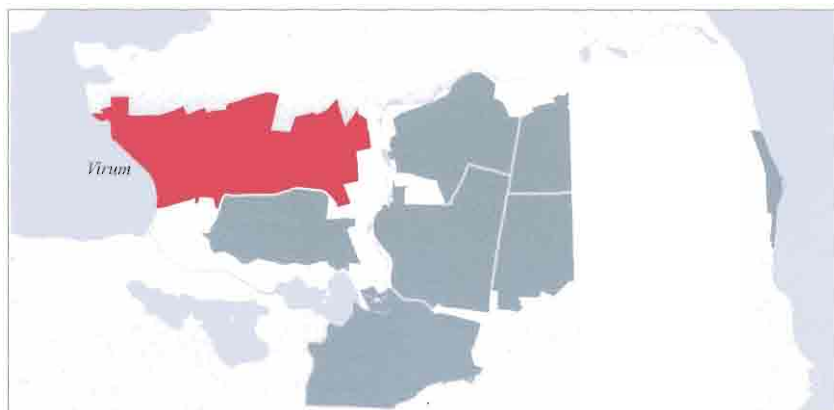

En række ejendomme i Taarbæk er forsynet med smukke fugledekorationer af kunstneren Jørn Mathiassen . Fotoet øverst til højre viser kysten ved Taarbæk.

Taarbæk Bydel, mål 1:8.000.

Virum Bydel rummer overvejende bygninger klassificeret med høj og middel bevaringsværdi. Bygninger med høj bevaringsværdi ligger jævnt fordelt i bydelene, dog med en mindre koncentration omkring Akacievej og Hasselvej. Bydelen rummer ingen fredede bygninger.

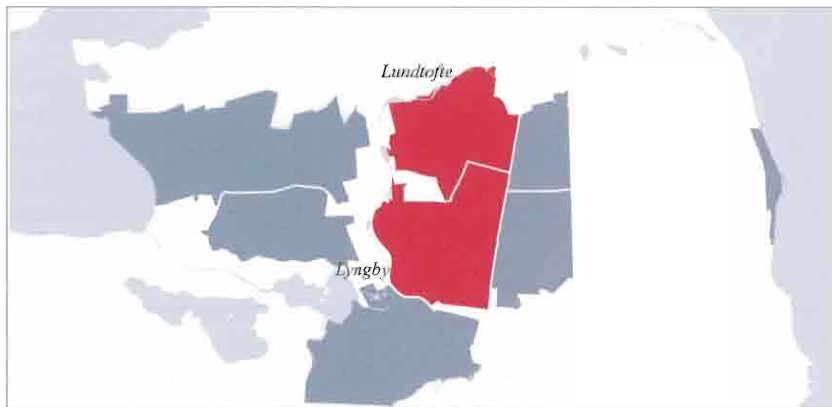

Virum Bydel, mål 1:8.000.

Virum rummer mange velfungerende rækkehusbebyggelser.

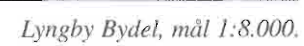

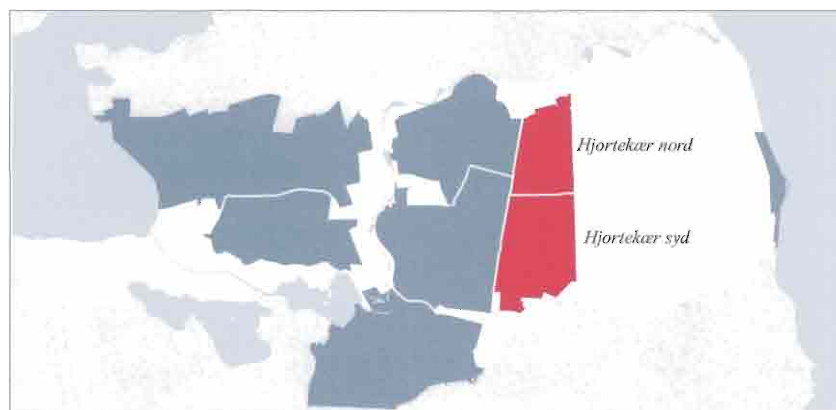

Lundtofte og Lyngby Bydele er præget af bebyggelser opført efter 1940. Bygninger opført før 1940 er overvejende tillagt middel eller høj bevaringsværdi. Bygninger med høj bevaringsværdi er i Lyngby Bydel koncentreret i Bondebyen og i Fuglevad Kvarteret. Bydelene rummer følgende fredede bygninger: Lystoftevej 15-19 (Lystoftegård) og Gammel Lundtoftevej 31 (Støvlet Katrines Hus).

Lundtofte Bydel, mål 1:8.000.

Hjørtækær Bydel er overvejende udbygget efter 1940. De forholdsvis få bygninger, der er opført før 1940, er hovedsagelig beliggende øst for Hjørtækærvej og overvejende tillagt middel bevaringsværdi. Bydelen rummer ingen fredede bygninger.

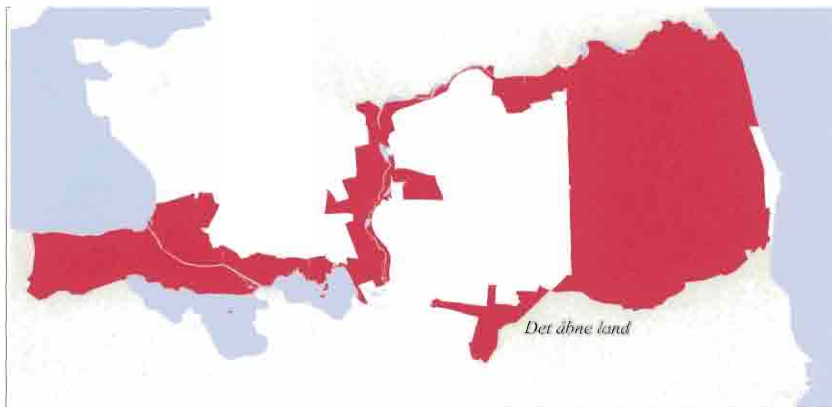

Hjørtækær nord Bydel, mål 1:8.000.

Slettehus ved Hjortekæret.

Hjortekær syd Bydel, mål 1:8.000.

Det åbne land rummer overvejende bygninger tillagt middel og høj bevaringsværdi. Bygninger med høj bevaringsværdi er overvejende beliggende langs Mølleåen og i Dyrehaven. Området rummer følgende fredede bygninger:

Brede 33-77 (en række bygninger), Brede 81 (Brede Børnehave), Brede Allé 66-67 og 69 (Beboelsesbygninger og skole), Brede Allé 68 (Beboelseshus), Brede 1 (Brede Hovedbygning og Brede Klædefabrik), Chausseen 2, Raadvad (Bøgely), Dyrehaven 4 (Eremitagen), Dyreha-

Det åbne land, mål 1:25.000.

ven 7 (Kildeøen), Hummeltoftevej 183-187 og Frederiksdalsvej 351 (Frederiksdal), Kongevejen 2 (Sorgenfri), Kongevejen 102 (Fuglevad Vindmølle), Lystoftevej 80 (Lystofte), Møllevvej 4 (Fuglevad Vandmølle), Møllevvej 5 (villa og udhus), Møllevvej 10 A-B (beboelseshus), Mølleåparken 40 (Brede Vandtårn), Nybrovej 393-395 (Christianelyst), Nybrovej 401 (Sophienholm), Nybrovej 410 (Marienborg), Raadvad 1 (Raadvad Vandrerhjem), Raadvad 3-30 (Raadvad Knivfabrik), Strandvejen 550 og Taarbæk Strandvej 2 (Cottageparken) og Ørholmvej 61 (Ørholm Hovedgård).

Bevaringsplanlægning

Arkitektur er ikke kun bygninger, men dækker også over bymiljøer, de offentlige byrum, gadens inventar, landskabet mm. Arkitektur er bundet af æstetiske, praktiske, brugsmæssige, håndværksmæssige, tekniske og økonomiske hensyn og sidst men ikke mindst, det sted og den tid, hvori arkitekturen placeres. Arkitekturen fortæller med andre ord en historie om stedet og tiden.

I 1949 fik Lyngby-Taarbæk Kommune en dispositionsplan, der tog udgangspunkt i Fingerplanen fra 1948. Dispositionsplanen blev revideret i 1961, og i 1963 blev der som supplement udarbejdet en bygningsvedtægt med regler for ejendommenes anvendelse og udnyttelse. Der blev også udarbejdet en række partielle byplanvedtægter for de ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen ønskede en yderligere regulering.

Med kommuneplanlovens ikrafttræden i 1977 bortfaldt såvel dispositionsplan som bygningsvedtægt. Byplanvedtægterne blev dog bibeholdt og er sammen med lokalplanerne det planmæssige grundlag for et områdes anvendelse og udvikling.

Selv om Lyngby-Taarbæk Kommune er en bykommune, er den præget af store landskabstræk. Fra Furesøen og skovene i vest strækker landskabet sig gennem Mølleådalene til Dyrehaven og Øresundskysten i øst. Mod syd ligger Ermelundskilen som en grøn landskabsforbindelse fra Dyrehaven helt ind til Kgs. Lyngby.

Lyngby Hovedgade blev ombygget 1997. I forbindelse hermed blev også lagt vægt på at opsætte nyt byinventar af høj kvalitet - bænke, lygter, affaldskurve mm.

„Skitseforslag til egnsplan for Storkøbenhavn“, også kaldet Fingerplanen, fremkom 1947. Hovedtanken bag planen var at ukontrolleret byvækst skulle hindres, og at boligområder og industriområder skulle placeres i samhørighed med hinanden, så pendlingstrafikken kunne minimeres. Færdselslinierne, vejene og jernbanerne blev skellet for den fremtidige byvækst, og bydannelsen mellem disse linier måtte ikke vokse sammen - der skulle være grønne områder imellem. Fingerplanen har haft stor indflydelse på de store træk i udbygningen af Lyngby-Taarbæk Kommune.

Bebyggelsen varierer meget, både i alder og type. Fra landsby- og købstadsbebyggelsen langs Lyngby Hovedgade over række- og parcelhuse til etageboliger, højhuse og uddannelsesinstitutioner.

Bymiljøet i Kgs. Lyngby er komplekst og varieret. Mange forskellige historiske epoker har sat deres præg på bybilledet, og især Lyngby Hovedgade har mange gode eksempler på forskellige byggeskikke og arkitektoniske idealer.

Det er dog ikke kun et spørgsmål om at bevare eller tilpasse enkeltbygninger. Det drejer sig også om at bevare gadebilledet og hele områdets karakter. Ikke kun i de centrale bykvarterer, men også i de øvrige byområder.

Udformningen af det fysiske miljø er en vigtig side af et godt bymiljø. Derfor har kommunalbestyrelsen besluttet at udarbejde en arkitekturpolitik for at styrke de arkitektoniske kvaliteter i de nære omgivelser.

Selv om der til dato ikke har været en egentlig arkitekturpolitik, har kommunen gennem årene gjort en indsats for at bevare bygningskulturelle værdier og sammenhænge. Som eksempel blev der i 1980'erne gennemført en omfattende, bevarende sanering af Bondebyen. Samtidig blev der udgivet en vedligeholdelsesvejledning til brug for reparationsarbejder og om- og tilbygninger på eksisterende huse. Vejledningen indeholder også retningslinier for almindelige vedligeholdelsesarbejder samt ændringer af haver, hegn mv.

Efter ombygning af Lyngby Hovedgade udgav kommunen i 1997 en folder med titlen ”En bedre Lyngby Hovedgade”. Folderen - der også kom som plakat - beskriver betydningen af samspillet mellem gaden, træerne, fortovet, belysningen, bænke, bygningerne, butikkerne, boligerne og butiksskiltningen. Folderen følges senere op med en vejledning om skilte og facader.

Kommuneatlasset og kortlægning af bevaringsværdierne er i sig selv ikke nok til at sikre den enkelte bygnings bevaring eller kvaliteten i et byområde. Det sker først, når atlassets anvisninger bliver omsat til bestemmelser i kommuneplanen eller en lokalplan. Derfor er det vigtigt, at materialet indgår i den kommende kommune- og lokalplanlægning, så det både bidrager til bevaring af enkeltbygninger og bymiljøer og samtidig sikrer den nødvendige fornyelse med respekt for bevaringsværdierne.

Hvad er målene fremover?

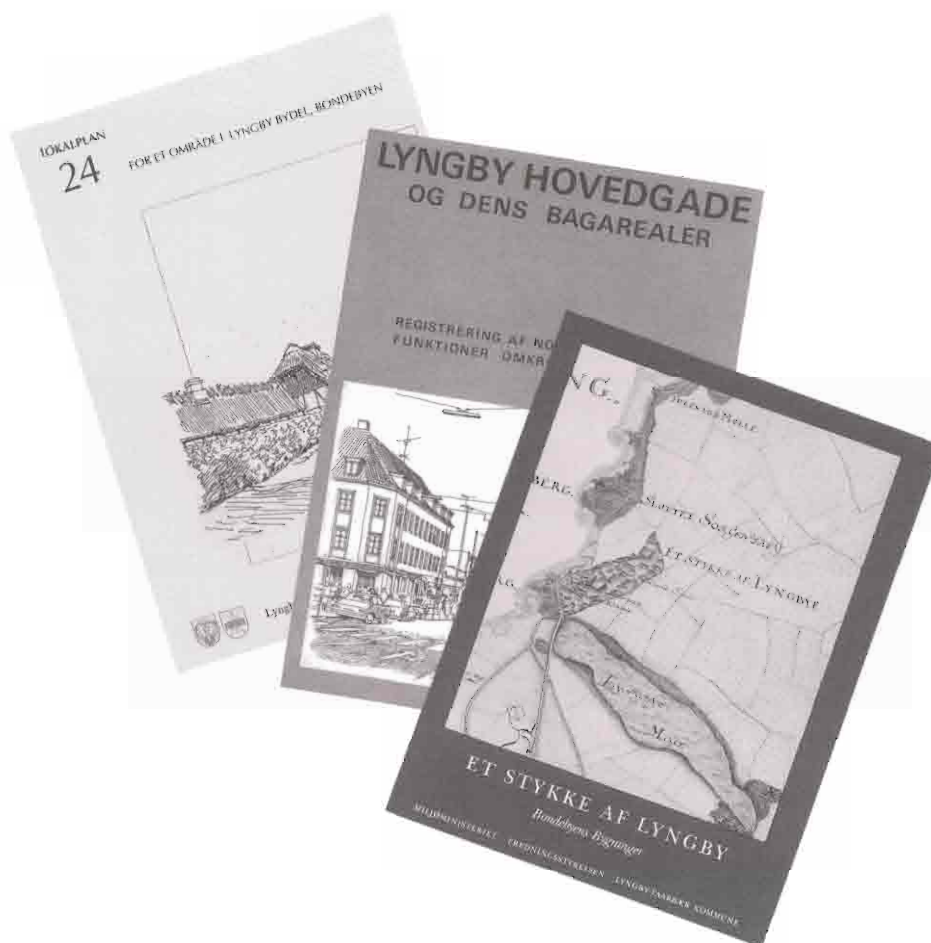
Bygningsfredningsloven beskriver en bygning som bevaringsværdig, når den er optaget som bevaringsværdig i en kommuneplan eller omfattet af et forbud mod nedrivning i en lokalplan eller byplanvedtægt. Det betyder, at det er kommunalbestyrelsen der afgør, hvordan bevaringsinteresserne indgår i planlægningen, og hvilken betydning de får i forhold til andre interesser.

Det er kommunalbestyrelsens mål, at vore fysiske omgivelser – bygninger og bymiljø – skal forbedres i størst muligt omfang, både funktionelt og æstetisk. For at nå dette mål er det bl.a. hensigten, at lokalplaner skal indeholde en arkitektonisk vurdering af påvirkningen af bymiljøet. Herunder også af det grønne miljø.

Kommuneatlasset og dets beskrivelse af bevaringsværdierne er vejledende, både for kommunen og for borgerne. Men kommuneatlasset er samtidig en del af kommunens arkitekturpolitik. Derfor vil det fremover indgå i planlægning og byggesagsbehandling som et aktivt redskab ved vurdering af bymiljø og arkitektur.

Registreringen af bevaringsværdierne er et fælles udgangspunkt for samarbejdet mellem en husejer og kommunen. Derfor er det hensigten at ejeren bliver orienteret, når en bevaringsværdig ejendom optages i kommuneplanens liste over bevaringsværdige bygninger.

Byer og bygningers udseende ændres med tiden. Selv om ændringerne er få og i det enkelte tilfælde måske ubetydelige, kan et område på få år ændre karakter. Derfor skal der tages hensyn til den oprindelige arkitektur, når bygningerne renoveres eller bliver byfornyset. Men hensynet til bevaringsværdierne må ikke resultere i, at nutidens brugere får utidsvarende boliger med ringe standard.

Den omfattende sanering af Bondebyen er fulgt op af en vedligeholdelsesvejledning til brug for reparationsarbejder og om- og tilbygninger.

IBM's halvcirkelformede bygning i Lundtofte orienterer sig mod Mølleådalens. Arkitektfirma Jørgen Bo.

Litteraturfortegnelse

Bräuner, Klavs Hybel: Mølleåens vand. Nationalmuseet. 1979.

Dirckinck-Holmfeld, Kim: Guide 2 til Dansk Arkitektur, 1960-1995. Arkitektens Forlag. 1995.

Et stykke af Lyngby. Registrant over Bondebyens bygninger. Fredningsstyrelsen m.fl. 1981.

Hartung, Martin: En landsby i storbyen. Byfornylsesselskabet i Danmark m.fl. 1984.

Hvem Byggede Hvad, Bd. 1, København. Politikens Forlag. 1968.

Lund, Annemarie: Guide til dansk havekunst år 1000-1996. Arkitektens Forlag. 1997.

Lyngby-Bogen, årgang 1935 og 1970-1999. Udg. af Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune.

Malling, Kitter, og Arne Ipsen: Sorgenfri Slotspark. Greens Forlag. 1995.

Møller, Jan: De grønne Områder. Thaning & Appel. 1974.

Møller, Jan: Dyrehaven. Forlaget Cicero. 1990.

Møller, Jan: Kongens Lyngby, før og nu. Thaning & Appel. 1972.

Møller, Jan: Mølleåen. 2. udgave. Forlaget Cicero. 1992.

Rasmussen, Steen Eiler: København. C.E.C. Gads Forlag. 1994.

Rækkehusundersøgelse. Registrering 1986. Udgivet af Lyngby-Taarbæk Kommune. 1986.

Sandfeld, Johanne S.: Træk af Lyngbys historie. Forlaget Zac. 1968.

Skjød-Pedersen, Lise: Lundtofte. Lyngby-Bogen 1994. Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune. 1994.

Smidt, Claus M.: Eremitagen. Strandbergs Forlag. 1988.

Solgård, Finn m.fl.: Lyngby Hovedgade. Historisk-topografisk Selskab, for Lyngby-Taarbæk Kommune. 1996.

Strandvejen - før og nu. Red. Bo Bramsen. Bd. 1-2. Politikens Forlag. 1995.

Trap, J.P.: Danmark. Femte udgave, bd. II, 1, 2, 3. C.E.C. Gads Forlag. 1960.

Tønsberg, Jeppe: Det gamle Virum - og det nye. Greens Forlag. 1985.

Tønsberg, Jeppe: Industrialiseringen af Lyngby. Lyngby-Bogen 1984. Historisk-topografisk Selskab for Lyngby-Taarbæk Kommune. 1984.

Arkitektoniske kvaliteter

Signaturforklaring til siderne 11-35.

	<i>Dominerende bygningsværk</i>
	<i>Bebyggelsesmønster</i>
	<i>Højdekurver</i>
	<i>Sigtelinie</i>
	<i>Udsigt</i>
	<i>Træer</i>
	<i>Skov/plantage/krat</i>
	<i>Vej/gade/plads</i>
	<i>Eng/grønning</i>
	<i>Jernbane</i>
	<i>Vand</i>

Bygningsbevaringsværdier

Signaturforklaring til siderne 46-57.

	<i>Fredet bygning*</i>
	<i>Høj bevaringsværdi</i>
	<i>Middel bevaringsværdi</i>
	<i>Lav bevaringsværdi</i>

**Bygning fredet efter bygningsfredningsloven eller kirkeomfattet af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde.*

Der er i dette atlas foretaget to slags vurderinger, som er uafhængige af hinanden. De to vurderinger giver derfor ikke altid det samme resultat, når man ser på den enkelte bygning.

Den ene vurdering vedrører de bevaringsmæssige sammenhænge og omfatter det samlede bymiljø eller forhold i en bebyggelse; her angives særlig værdifulde bygninger med en mørk okker. Den anden vurdering vedrører de enkelte bygninger; her angives bevaringsværdien med en mørk rød til de mest bevaringsværdige og en lysere rød til bygninger af middel bevaringsværdi.

Bygninger der er dominerende eller markante set som led i en bevaringsmæssig sammenhæng, er ikke nødvendigvis bevaringsværdige i sig selv. Man vil derfor kunne finde bygninger, der fremhæves i en bevaringsmæssig sammenhæng, men som ikke er fremhævet i enkeltbygningsregistreringen. Det omvendte forhold vil også kunne forekomme.

Information om bygningsbevaring

Som led i *Skov- og Naturstyrelsens* information om bygningsbevaring og vedligeholdelse af fredede og bevaringsværdige ejendomme er der udarbejdet en række informationsblade.

Skov- og Naturstyrelsens informationsblade om bygningsbevaring kan fås på to måder. Enten enkeltvis gratis hos kommunens tekniske forvaltning eller i abonnement. Endvidere kan de ses på Internet på www.sns.dk

Titel:
Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas
Byer og bygninger 2000

Udgivet af:
Skov- og Naturstyrelsen,
Miljø- og Energiministeriet

Manuskript og registrering
Fa. Hasløv & Kjærsgaard ved
arkitekt Jørn Kjærsgaard, arkitekt
Kirsten Rasmussen, arkitekt Benny
Bøttiger
Registrering: Winni Friis Møller, Julie
Hasløv Frankel, Rie Hasløv, Tanja
Hutson, Nanet Mathiesen, Hanne
Rasmussen Brysch og Alice Öberg

Layout og korttegning
Fa. Hasløv & Kjærsgaard ved arkitekt
Jørn Kjærsgaard og tegner Karin Post

Fotos/luftfotos:
Sten Lange

Redaktion:
Cand. mag. Hannelene Toft Jensen

Digitale kort:
Lyngby-Taarbæk Kommune©
Udsnit af kort, hvortil Kort- og Matrikel-
styrelsen har ophavsret, er gengivet med
styrelsens tilladelse (G3-94)

Repro og tryk:
F. Hendriksens Eftf. A/S, København
P.J.Schmidt, Vojens

Papir: Arctic Volume (svanemærket)

Oplag:
1. oplag. 2100 eksemplarer.

ISBN 87-7279-222-1

Henvendelse angående publikationen:
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Telefon 39 47 20 00
Skov- og Naturstyrelsens j-nr. 1996-
9721/173-0001

Distribution
Byggecentrum Boghandel
Dr. Neergaards Vej 15
2970 Hørsholm
Telefon 45 76 73 73

Publikationen kan citeres med kilde-
angivelse.

Marts 2000

Tidligere udkomne kommuneatlas/
bydelsatlas:

Bydelsatlas m.v., København:

Vesterbro 1991, 2. oplag
Bispebjerg 1991, udsolgt
Østerbro 1992, 2. oplag
Amager 1992, 2. oplag
Kongens Enghave 1993
Valby 1994
Vanløse 1995
Brønshøj-Husum 1995
Nørrebro 1996
Byatlas København 1996
Indre By/Christianshavn 1996

Sjælland med omgivende øer og Bornholm:

Fladså 1991
Frederiksberg 1994, udsolgt
Gladsaxe 1998
Helsingør 2000
Holbæk 1993
Nakskov 1990
Nykøbing Falster 1993
Nysted 1993
Næstved 1991
Præstø 1991
Roskilde 1990
Rødovre 1991
Rønne 1990
Skælskør 1994
Suså 1990
Søllerød 1993, 2. oplag
Vordingbog 1995

Fyn med omliggende øer:

Bogense 1990
Faaborg 1992
Middelfart 1993
Nyborg 1994
Odense I 1996
Odense II 1997

Jylland med omliggende øer:

Brande 1992
Christiansfeld 1992
Ebeltoft 1999
Esbjerg 1992
Fredericia 1995
Grenaa 1995
Gråsten 1992
Haderslev 1991
Herning 1992
Horsens 1991
Kolding 1991
Lemvig 1996
Løgumkloster 1999
Mariager 1994
Nordborg 1991
Ribe 1990
Ringkøbing 1993
Samsø 1990
Sindal 1991
Skanderborg 1997
Skive 1995
Sønderborg 1990
Tønder 1993
Varde 1992
Viborg 1990
Aabenraa 1991
Aalborg Nord 1994
Aalborg Syd 1994
Århus I 1997
Århus II 1997

Atlas kan bestilles i boghandel eller hos

Byggecentrum Boghandel
Dr. Neergårdsvej 15
2970 Hørsholm
45 76 73 73

Lyngby-Taarbæk Kommuneatlas

Skov- og Naturstyrelsen og Lyngby-Taarbæk Kommune har kortlagt kommunens bevaringsværdige bymiljøer og bygninger. Resultatet præsenteres i dette atlas. Samtidig skitseres de bevaringsværdige miljøers topografiske, historiske og arkitektoniske værdier.

Lyngby-Taarbæk Kommune

Skov- og Naturstyrelsen
Miljø- og Energiministeriet